Friluftsliv, miljø og sysselsetting 1994 og 1995

Rapport

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Miljøvernavdelinga

Foto på framsida:

1. Prosjekt "Born, unge og museum" på Ytste Skotet, To generasjonar haustar gammal kunnskap. (5. klasse Valldal skule) Stimulering og motivering for friluftsliv 1995.Foto; Yngvild Hansen, Stiftelsen Ytste Skotet/Prosjekt born, unge og museum.
2. Friluftskole for barn frå Molde og Fræna, arrangert på Skaret av Molde og Omegn Idrettsforening. Stimulering og motivering for friluftsliv 1995. Foto; I. Raastad.
3. Kråkvika, Vestnes kommune 1995. Friluftrådet for Ålesund og Omland nytta miljø- og sysselsettingsordningen "Kaja" for å få tilrettelagt for friluftsliv. Foto: I. Raastad.
4. Viken gård, Frei kommune 1995. Fysisk tilrettelegging for friluftsliv. Foto: I. Raastad.

FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL
Miljøvernavdelinga
Fylkeshuset, 6400 Molde

	Rapport nr: 10-96
	Tilgjenge: Open
Tittel: FRILUFTSLIV, MILJØ OG SYSSELSETTING I MØRE OG ROMSDAL 1994 OG 1995.	Dato: HAUSTEN 1996
Forfattar: INGUN RAASTAD	Sidetal: 121

Samandrag:

Rapporten omtalar dei tiltaka innan friluftsliv, miljø og sysselsetting i 1994 og 1995 som var finansiert over statsbudsjettet post 1427.31.2, 1427.62.2, 1406.61, 1427.74.3 og sysselsettingsordninga "KAJA" i Møre og Romsdal.

Fylkesmannens miljøvernavdeling (FMVA) har prioritert og tildelt midlar etter dei rammene vi har hatt gjennom dei aktuelle løyvingane. FMVA har vidare hatt fagleg ansvar for oppfølging av desse prosjekta.

I 1994 var det 46 tiltak innan miljø og sysselsettingsordninga "KAJA". Innan friluftsliv var det 27 tiltak med vekt på planlegging og tilrettelegging og 11 tiltak med vekt på stimulering og motivering.

I 1995 vart ordninga med miljø og sysselsetting overført til kommunane. Innan friluftsliv hadde FMVA dette året 24 tiltak for planlegging og tilrettelegging og 12 tiltak for stimulering og motivering.

Emneord:	
Friluftsliv Miljø Sysselsetting	ISBN 82-7430-097-1 ISSN 0801-9363

Fagansvarleg:	For administrasjonen:
Michael Ekle	Trond Haukebø

1 Innleiing s. 1

1.1 Bakgrunnen for tilskot til friluftsliv, miljø og sysselsetting i 1994 s.1

1.2 Bakgrunnen for tilskot til friluftsliv 1995 s.2

2 Friluftsliv, miljø og sysselsetting 1994 s. 3

2.1 Tilskot til planlegging, skjøtsel, fysisk tilrettelegging og drift av område for friluftsliv. Omfattar og sysselsettingstiltaka "Kaja".

2.2 Tilskot til stimulering og motivering for friluftsliv

3 Friluftsliv 1995 s.62

3.1 Tilskot til planlegging, skjøtsel, fysisk tilrettelegging og drift av område for friluftsliv.

3.2 Tilskot til stimulering og motivering for friluftsliv.

4 Vedlegg s.104

4.1 Informasjon om miljøretta sysselsettingstiltak 1994.

4.2 Samla oversikt for tiltaka i 1994

4.3 Samla oversikt for tiltaka i 1995

4.4 Døme på søknadsskjema og rapportskjema 1995

1. Innleiing

1.1 Bakgrunnen for tilskot til friluftsliv, miljø og sysselsetting i 1994

Fylkesmannen si miljøvernavdeling (FMVA) har i fleire år vært tildelt midlar til friluftsliv, miljø- og sysselsetting. Tiltaka er omtalt i rapport nr 2/1992; "Arbeid for trygd i Møre og Romsdal 1991" og i rapport nr 2/1994; "Miljø og sysselsetting 1993".

Sysselsettingsordninga for 1994 var kalla "Kaja" og det er informert for tiltaket i brev frå Miljøverndepartementet av 20 oktober 1993, sjå vedlegget. FMVA fikk tildelt 312 månadsverk.
Direktoratet for naturforvalting lyste også i 1993 ut midlar til friluftslivstiltak. Retningslinjer og rettleiing for søkjar er gitt i Rundskriv nr 1/93. Ordningane fungerte slik at kommunar, organisasjonar og andre søkte midlar til aktuelle tiltak på fastsett søknadsskjema og sendte søknaden til Fylkesmannen si miljøvernavdeling (FMVA) hausten 1993. Hos FMVA vart søknadene prioritert, og informasjon om søknaden vart overført på eit saksbehandlarskjema for heile fylket. Dette vart send til Direktoratet for naturforvalting (DN) i januar 1994. Etter behandlinga i DN fekk vi eit ramme-løyve frå DN som FMVA så delte ut i følgje prioriteringane våren 1994.

Friluftslivstiltaka er delt i tre grupper;
1. Tilskot til planlegging, skjøtsel, fysisk tilrettelegging og drift av område for friluftsliv av lokal verdi. Dette går over post 1406.61 / 1427.62
2. Tilskot til planlegging, skjøtsel, fysisk tilrettelegging og drift av område for friluftsliv av regional verdi. Dette går over post 1427.31
3. Tilskot til stimulering og motivering for friluftsliv, vesentleg til organisasjonar, post 1427.74. Denne posten var ny i 1994.

I den grad det var fagleg forsvarleg vart sysselsettingstiltak og friluftslivstiltak sett i samanheng for å få synergieffekt. Det var ikkje tilsett eigen prosjektleiar, slik tilfellet var innan frilftsliv i 1991 og 1993. Ingun Raastad hos FMVA hadde ansvar for å følgje opp tiltaka i 1994 og 1995. Synfaring vart gjennomført til nokre utvalgte større tiltak i heile fylket. Resultatet av dei gjennomførte tiltaka skulle så rapporterast til FMVA hausten 1994. Etter fleire purringar mangla nokre rapportar.

1.2 Bakgrunnen for tilskot til friluftsliv i 1995

I 1995 vart ansvaret for ordningane med miljøsysselsetting lagt til kommunane. Det er derfor bare midlar til friluftslivstiltak som er omfatta av FMVA sin oversikt. Det vart informert om tilskotsordningane i rundskriv T-2/94 frå Miljøverndepartementet.
Ordningane omfattar:
1. Tilskot til planlegging, skjøtsel, fysisk tilrettelegging og drift av område for friluftsliv av lokal verdi. Dette går over post 1427.62.
2. Tilskot til planlegging, skjøtsel, fysisk tilrettelegging og drift av område for friluftsliv av regional verdi. Dette går over post 1427.31.

3. Tilskot til stimulering og motivering for friluftsliv, vesentleg til organisasjonar, post 1427.74.

Søknadsrutina var omtrent som i 1994. Kommunar, organisasjonar og andre søkte på tiltaka hausten 1994 og FMVA prioriterte søknadene og sende informasjon vidare til Direktoratet for naturforvalting i januar 1995. Den største forskjellen var at FMVA la noko meir vekt på kommunanes prioriteringar av tiltaka. Midlane vart tildelt dei høgaste prioriterte søknadene i løpet av våren 1995. Rapporteringsfristen var 1.11.95. Eksempel på rapporteringskjema finst i vedlegget. Også i 1995 vart tiltaka følgd gjennom løpande kontakt og synfaring til enkelte utvalde tiltak av Ingun Raastad ved FMVA.

Det har vore svært varierande kvalitet på søknader på midlar for friluftslivstiltak i 1994 og 1995. Retningslinjene stiller ei rekke krav til søkjaren som ikkje alltid er innfridd eller avklara gjennom søknaden. Klare krav til delfinansiering gjennom eigne midlar og egeninnsats er viktig å oppfylle. Under ¼ av søkjarane får tildelt midlar, men oftast mykje mindre enn det dei har søkt om. Dette fører til at det kan vere vanskeleg å gjennomføre tiltaka som planlagt. Vidare ser vi ein tendens til ei utvikling der dei statlege tilskota til friluftsliv blir mindre år for år. [1]

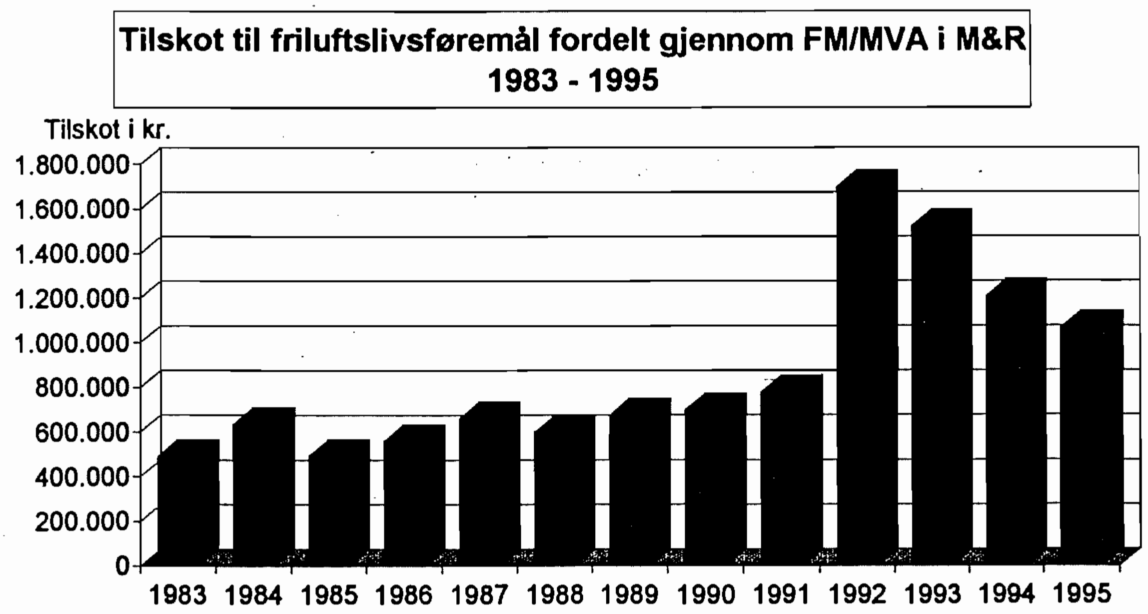

Gjennom dei kommunale planar for idrett og friluftsliv som dei fleste kommunane har vedtatt i 1994 - 1995 skulle det vere mogleg å koordinere søknader til friluftslivstiltak gjennom Fylkeskommunen sin spelemiddelordning, Fylkesmannen sine friluftslivsmidlar og kommunale midlar. Det er derfor vårt inntrykk at det med god planlegging frå kommunar og organisasjonar sin side framleis er mogleg å skaffe tilleggsmidlar gjennom tilskot til friluftslivstiltak i framtida.

[1] Figuren er henta frå "Handlingsplan for friluftsliv mot år 2000 i Møre og Romsdal. Rapport nr 2 - 1996. Miljøvernavdelinga, Fylkesmannen i Møre og Romsdal.

2. FRILUFTSLIV, MILJØ OG SYSSELSETTING 1994

Blomberg, foto Storfjordens venner

Slått på Veøya, 1994. Foto; I. Raastad.

2.1 Tilskot til planlegging, skjøtsel, fysisk tilrettelegging og drift av område for friluftsliv. Omfatter og miljø og sysselsettingstiltak, "Kaja".

1)

Døme på miljø og sysselsettingstiltak 1994.
1. Frå Sandøy kommune; opprydding på Ona.
Foto: Sandøy kommune.

2)

2. Frå Giske kommune; Skjøtsel og opprydding i verneområda.
Foto:I. Raastad

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga. Friluftsliv, miljø og sysselsetting i 1994.

Kommune/organisasjon: *Aure*	Prosjektnr: *93/08091*
Område: *Finnset*	Statsbudsjettet post: *1406/1427*
Tiltak: *Rydde natur og kultursti*	KAJA månadsverk: *2*
Prosjektansvarleg: *Miljøvernleiar*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *20.000*
	Anna finansiering: *Kommunen, grunneigar*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Arbeidet omfatta rydding av natur og kultursti på Finnset. Informasjonstavler vart utarbeidd og sett opp. Skilt med informasjon om kulturminne er teksta på norsk, engelsk og tysk. Naturinformasjonsskilt er formidla frå det Norske Skogselskap og eigenproduksjon.

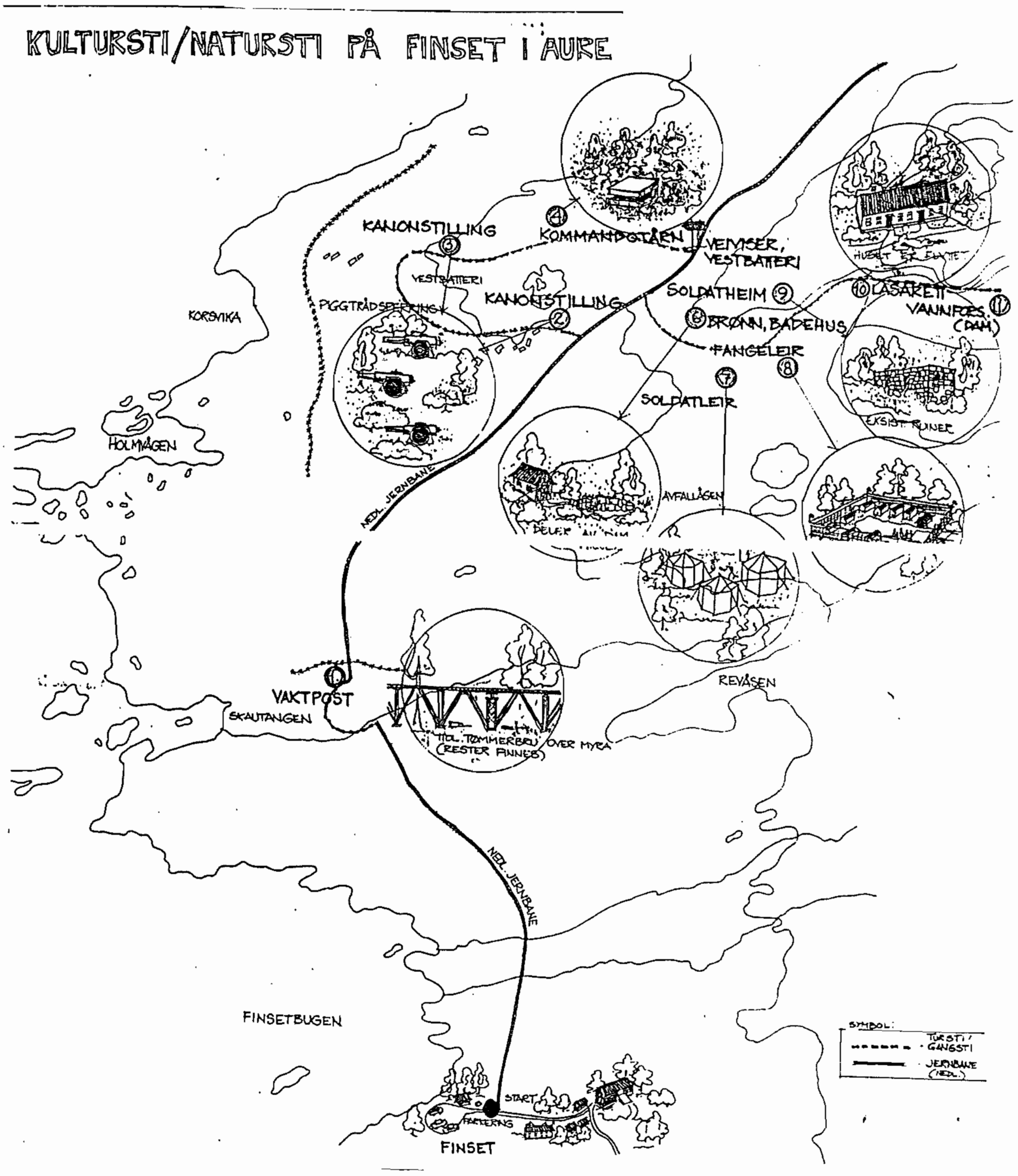

Kommune/organisasjon: *Aure*	Prosjektnr: *93/08091*
Område: *Aure*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Rydde friluftsområde, stiger, merke turstiger*	KAJA månadsverk: *4*
Prosjektansvarleg: *Miljøvernleiar*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Reiselivslaget*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Rydda stig frå Todal oppover Kvistdalen. Ny trase forbi Ormsetsætra på stigen frå Austli til Steingeita. Omlegging og klopping av delar av stigen frå Finset til Jutulhogget for å unngå våte parti. Rydde nokre badeplassar. Rydde den gamle prestegardshagen.

Kommune/organisasjon: *Averøy*	Prosjektnr: *93/08096*
Område: *Fleire vatn*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Fiskekultivering*	KAJA månadsverk: *6*
Prosjektansvarleg: *Johnny Loen*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Driftsmidlar frå kommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Tiltaket omfatta prøvefiske med garnserier i Follandsvatnet, Helsetvatnet, Hosetvatnet, Storvatnet, Haukåsvatnet og Taraldsvatnet i to rundar. Det vart og registrert gytemoglegheiter i bekkar i alle vatna.

Kommune/organisasjon: *Averøy*	Prosjektnr: *93/08096*
Område: *Averøy*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Registrering av ulovlege fyllplassar, rydding av strender*	KAJA månadsverk: *4*
Prosjektansvarleg: *Johnny Loen*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Driftsmidlar frå kommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Rydding Atlanterhavsvegen, Ekkilsøya, Omfarøya, Orøya, Torøya, Fårøya m.v. Bilvrak og ulovlege fyllingar registrert. Anna forefallande arbeid, utsetting av kompostbingar i barnehagar m.v.

Kommune/organisasjon: *Eide*	Prosjektnr: *94/7800*
Område: *Holmsundet / Einsetvågen rasteplass*	Statsbudsjettet post: *1406/1427*
Tiltak: *Planlegging og tilrettelegging*	KAJA månadsverk:
Prosjektansvarleg: *Kåre M Halle*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *50.000*
	Anna finansiering: *Kommunalt bidrag 177.000*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Prosjektering av tiltaket, vurdering m.v. er utført. Arbeid med informasjonstavle i naturstein er gjort i samarbeid med steinindustrien i Eide.

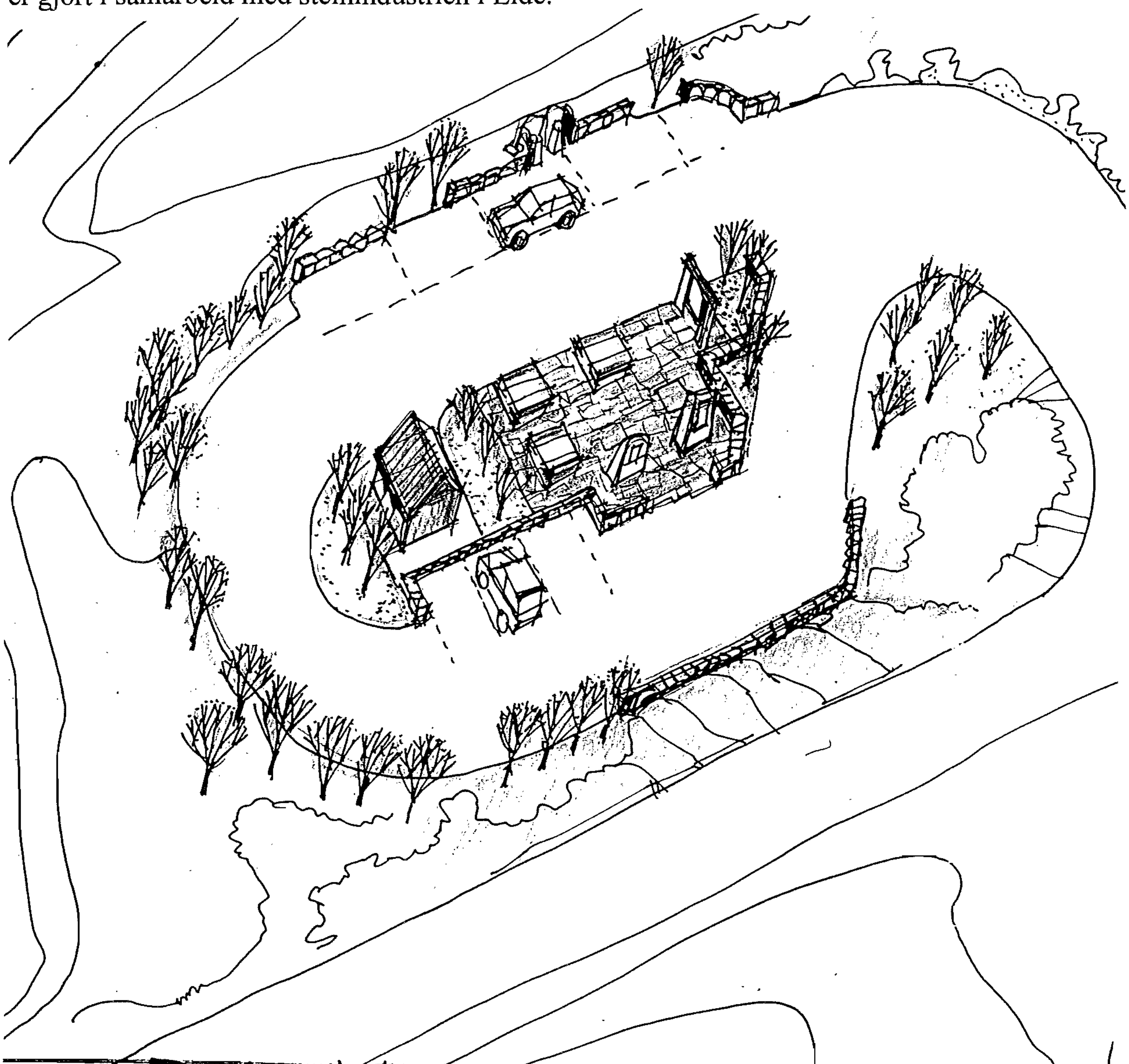

• RASTEPLASS • HOLMSUNDET

Kommune/organisasjon: *Eide*	Prosjektnr: *93/08090*
Område: *Eide*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Registrering og rydding av søppel*	KAJA månadsverk: *8*
Prosjektansvarleg: *Miljøvernkonsulent*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Kommunale driftsmidlar*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Det er berre brukt 5 månadsverk. 63 ulovlege søppelfyllingar er registrert. Alle grunneigarar er tilskreve og bedt om å rydde opp innan 31.5.1995. Då vil kommunen kontrollere.

REGISTRERING AV ULOVLIGE SØPPELFYLLINGER, DIVERSE SKROT OG BILVRAK.

Nr. på kart	Klassifisering (hvitevarer, bilvrak etc.	Mengde: (*, **,***)	Finnes på type areal:
1	Hvitevarer	**	Utmark / veikant
2	Jernskrot	**	Ligger ved siden av privat brygge (utmark).
4	Jernskrot	***	Strandsonen og utmark
5	Blanding av flere kategorier	**	Strandsonen + sjøen
6	3 fyllinger overfylt med stein - gras og kvist		v / riksvei
7	Blanding av flere kategorier	**	Industriområde
8	Jernskrot og plastikk	*	Ved veien, innmark
9	Treverk / jernskrot	*	Utmark

Hvem har plassert "søpla".	Status:	Prioritet (1 - 4):	
	Ordner opp selv	4	Syı
	Erik og Inge ordner opp.	4	Sı
	OK Plasten er fjernet	4	Ligger små meng
	Tas opp politisk	1	Ser stygt ut NB! Dette må gjør
	Grunneier er sterkt uenig	4	grusoı Ligger i en grøft ved en for det lagret noe som lignet 10 - 12 : falleferd. hus / brønn er farlig
	rdner opp selv	4	Det var stygt.
	ilbake - ing	4	Ikke så mye, skal sikkert ha reservedeler.
		1	Bil

Kommune/organisasjon: *Fræna*	Prosjektnr: *93/08067*
Område: *Strendene frå Bud og nordover.*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Rydding av strender*	KAJA månadsverk: *8*
Prosjektansvarleg:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering:

Gjennomførte tiltak / resultat:
Kommunen hadde tidlegare starte ein oppryddingsaksjon og i 1994 vart det rydda frå Bud og nordover i strandsona.

Kommune/organisasjon: *Giske*	Prosjektnr: *93/08029*
Område: *Verneområde i Giske*	Statsbudsjettet post: *1427.31*
Tiltak: *Opprydding, skjøtsel, tilsyn*	KAJA månadsverk: *8*
Prosjektansvarleg: *Gunnar Godø*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *25.000*
	Anna finansiering: *Kommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Arbeidet omfatta søppelrydding, skjøtsel og tilsyn i dei 6 våtmarksområda som er freda som naturreservat/fuglefredingsområde i kommunen. Fleire av områda er av internasjonal verneverdi. Omlag 20 tonn søppel av ulikt slag vart rydda. Resultatet var ei kvalitetsheving av områda, som kjem både fugle-/dyrelivet og folket (fastbuande og tilreisande) tilgode.

Foto; I. Raastad, mai 1994.

Kommune/organisasjon: *Gjemnes*	Prosjektnr: *93/08039*
Område: *Batnfjorden*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Opparbeiding av gangsti, tilplanting m.v.*	KAJA månadsverk: *5*
Prosjektansvarleg: *Teknisk sjef*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Aksjon Vannmiljø, kommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Det er opparbeidd gangstig, sådd og planta langs delar av Kvennaevja. Benkar og bord er laga og vert sett ut om sommaren.

Gangstigen sett frå miljøgata.
Foto: I. Raastad

Kommune/organisasjon: *Gjemnes*	Prosjektnr: *93/07597*
Område: *Ikorneset*	Statsbudsjettet post: *1406/1427*
Tiltak: *Tilrettelegging*	KAJA månadsverk:
Prosjektansvarleg: *Kultursekretær Olav Nilsen*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *20.000*
	Anna finansiering: *Kommunen, Fylkeskommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Arbeidet i Ikorneset Fornminnepark har omfatta rydding og framkjøring av vindfall, opprusting av stig og rydding av området. Det er lagt planar for utarbeiding av informasjonsmateriell/informasjonstavle.

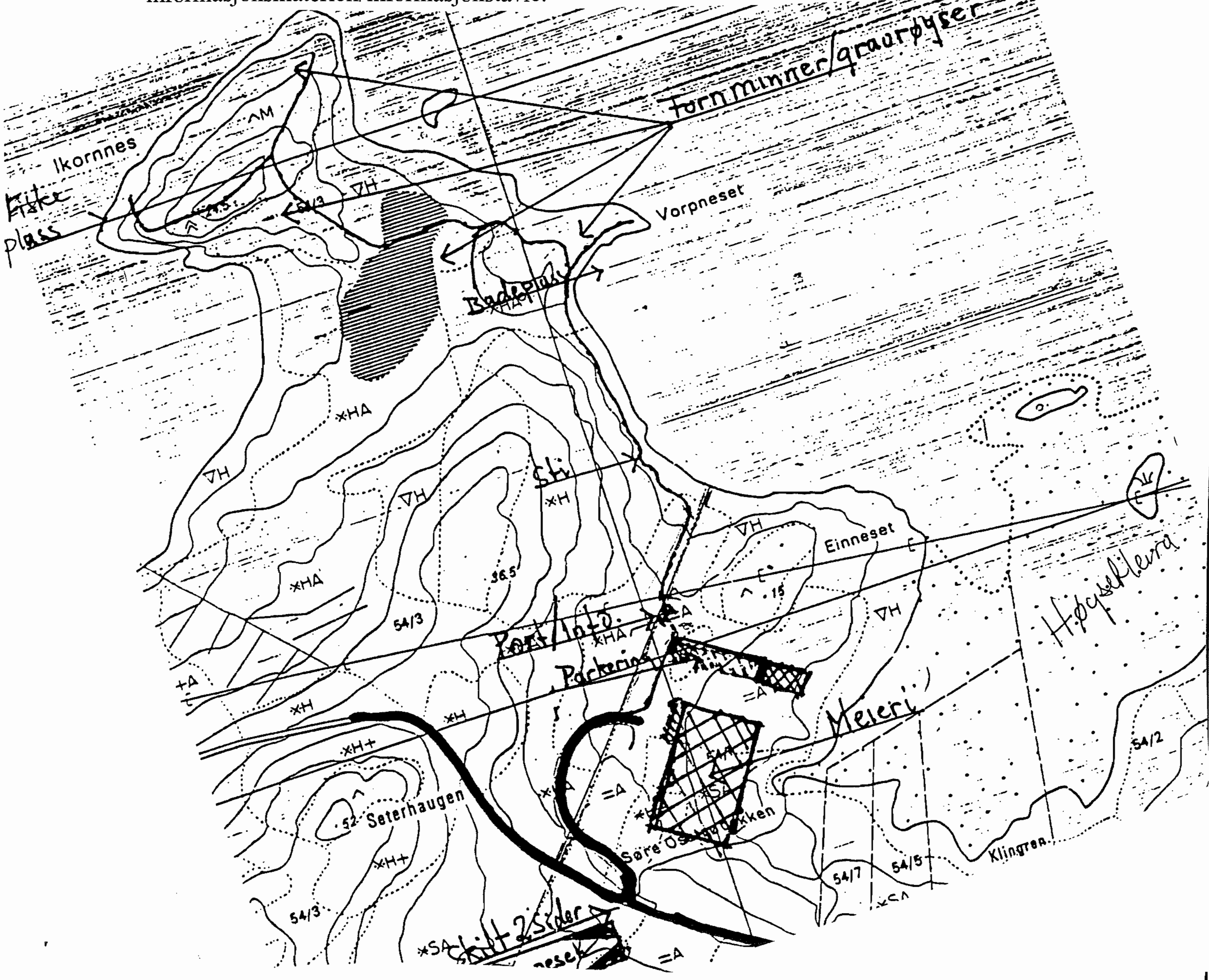

Kommune/organisasjon: *Halsa*	Prosjektnr: *93/08097*
Område: *Halsa*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Merking av stigar*	KAJA månadsverk: *1*
Prosjektansvarleg: *Arild Løvik*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Bygdeutviklingsfond*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Det vart i 1993 utarbeidd eit turkart og ein har i 1994 starta merkinga av nokre stigar.

Kommune/organisasjon: *Halsa*	Prosjektnr: *93/08097*
Område: *Halsa*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Tiltak for fiske i Megardsvatnet*	KAJA månadsverk: *2*
Prosjektansvarleg: *Arild Løvik*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Fiskefondsmidlar*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Tiltaka omfatta utfisking av ca 1000 røye, byggje bord, benkar, og murt opp benkar av stein.

Kommune/organisasjon: *Haram*	Prosjektnr: *93/08073*
Område: *Søvik / Gamlem*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Rydde strender*	KAJA månadsverk: *4*
Prosjektansvarleg: *Søvik / Gamlem næringslag*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering:

Gjennomførte tiltak / resultat:
Arbeidet omfatta rydding av strendene i Søvik/Gamlem-området. Det var søppel som hadde dreve iland etter storm og uversdagar. Søpla vart rydda saman og køyrt til grovavfallsplassen på Nøsa.

Kommune/organisasjon: *Haram*	Prosjektnr: *93/07233*
Område: *Synnalandsdalen/ Gjersetdalvatnet*	Statsbudsjettet post: *1406/1427*
Tiltak: *Klopper på stig fram til bru Gjersetelva*	KAJA månadsverk:
Prosjektansvarleg: *Miljøvernkonsulent*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *10.000*
	Anna finansiering:

Gjennomførte tiltak / resultat:
Sjå KAJA

Kommune/organisasjon: *Haram*	Prosjektnr: *93/*08023
Område: *Synnalandsdalsvatnet, Gjersetdalsvatnet*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Opparbeide turstig*	KAJA månadsverk: *10*
Prosjektansvarleg: *Miljøvernrådgjevar*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Tilskot frå næringslivet*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Grøfting, klopping og grusing av turstig frå Gjersetvatnet mot Synnalandsvatnet

Kommune/organisasjon: *Hareid*	Prosjektnr: *93/08004*
Område: *Holesanden*	Statsbudsjettet post: *1406/1427*
Tiltak: *Parkering*	KAJA månadsverk:
Prosjektansvarleg: *Teknisk etat*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *20.000*
	Anna finansiering: *Kommunen, Fylkeskommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Det skal bli opparbeidd parkeringsplass ved fylkesvegen i sørenden av Snipsøyrvatnet det det er ein badeplass.

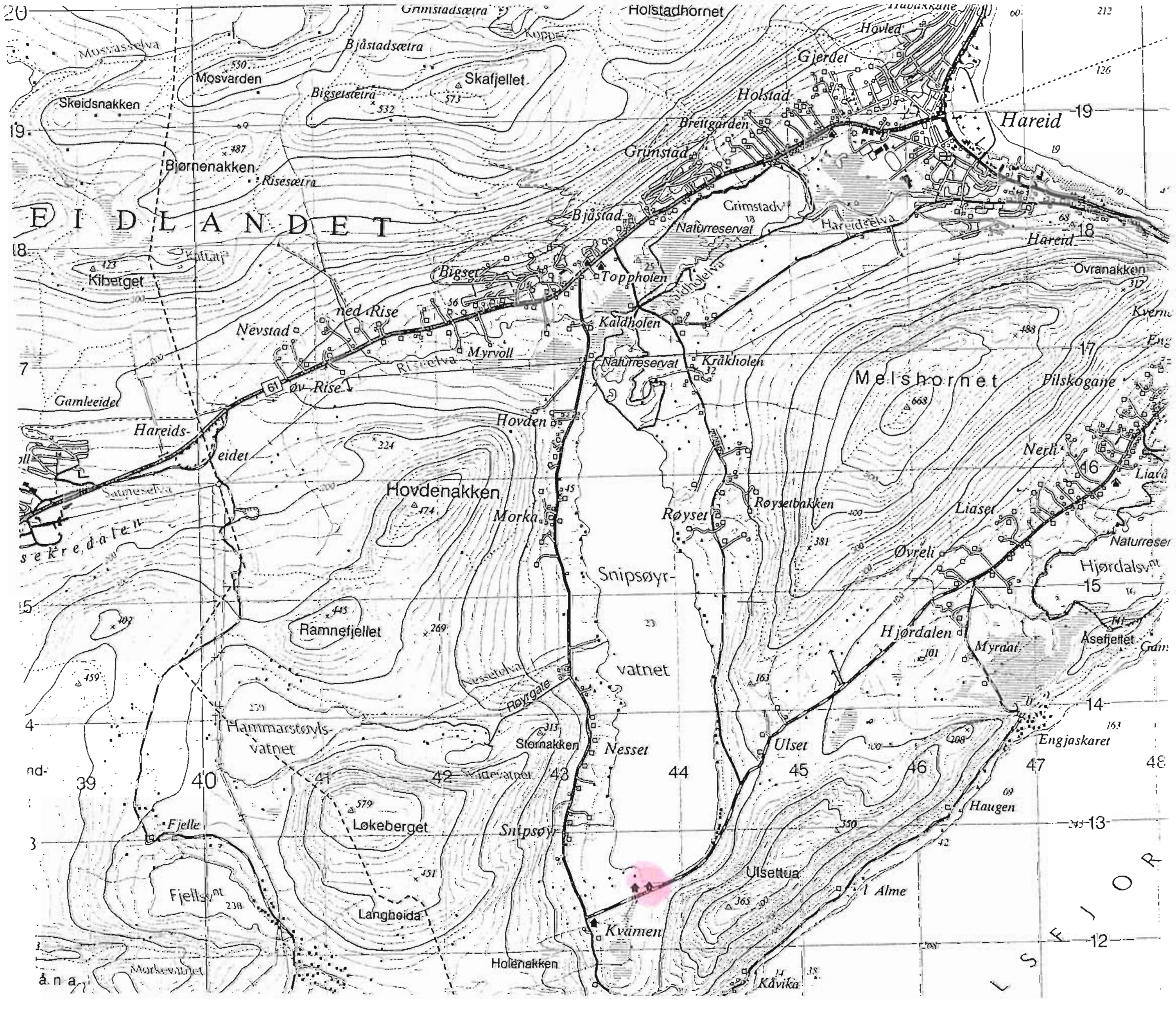

Kommune/organisasjon: *Hareid*	Prosjektnr: *93/08004*
Område: *Kvitneset, Klombra, Englandsvika*	Statsbudsjettet post: *1406/1427*
Tiltak: *Planlegging*	KAJA månadsverk:
Prosjektansvarleg: *Teknisk etat*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *17.000*
	Anna finansiering: *Kommunen, Fylkeskommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Tiltaket går ut på å utarbeide ein plan for området Kvitneset, Klombra, Englandsvik. Området omfattar mellom anna friluftsinteresser, kulturlandskap med forn-/ og kulturminne og målsettinga er ein reguleringsplan.

Kommune/organisasjon: *Hareid*	Prosjektnr: *93/08024*
Område: *Hareidvassdraget, Hareid sentrum*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Rydding av søppel m.v.*	KAJA månadsverk: *8*
Prosjektansvarleg: *Avd. ing.*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Kommunale midlar*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Det er gjennomført opprensking og oppryddingsarbeid i strandsona, særleg rundt Hareid hamn og i Hareid sentrum. Vidare er det arbeidd med oppryddingstiltak langs Hareidsvassdraget.

Kommune/organisasjon: *Herøy*	Prosjektnr:
Område: *Runde*	Statsbudsjettet post: *1427.31*
Tiltak: *Skjøtsel*	KAJA månadsverk: *10*
Prosjektansvarleg: *Miljøvernleiar*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *50.000*
	Anna finansiering: *Kommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Arbeidet omfatta opprusting av tilkomst til Rundefjellet og skjøtsel av stigar oppe på fjellet.

Frå hovudtilkomsten frå Goksøyr.
Foto: I. Raastad Vår 1994

Kommune/organisasjon: *Herøy*	Prosjektnr:
Område: *Runde*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Rydde strender*	KAJA månadsverk: *6*
Prosjektansvarleg: *Miljøvernleiar*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Kommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Arbeidet omfatta rydding av strender. Fylkesmannen har ikkje motteke rapport frå arbeidet.

Kommune/organisasjon: *Kristiansund*	Prosjektnr: *93/07765*
Område: *Nordlandet / Kirkelandet gravsted / friområde*	Statsbudsjettet post: *1427/1406*
Tiltak: *Rydde, tynne vegetasjon*	KAJA månadsverk:
Prosjektansvarleg: *Parksjef Tore Aukan*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *40.000*
	Anna finansiering: *Kommunen, Fylkeskommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Arbeidet med rydding og tynning gir auka tilgjenge til friluftliv.

Kommune/organisasjon: *Kristiansund*	Prosjektnr: *93/07765*
Område: *Fløya friområde*	Statsbudsjettet post: *1427/1406*
Tiltak: *Rydde, tynne vegetasjon*	KAJA månadsverk:
Prosjektansvarleg: *Parksjef Tore Aukan*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *15.000*
	Anna finansiering: *Kommunen, Fylkeskommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Arbeidet med rydding og tynning gir auka tilgjenge til friluftliv. I tillegg er gjerdet mot Svartholshammeren retta opp.

Kommune/organisasjon: *Kristiansund*	Prosjektnr: *93/07765*
Område: *Vardeområdet*	Statsbudsjettet post: *1427/1406*
Tiltak: *Opprusting av tursti*	KAJA månadsverk:
Prosjektansvarleg: *Parksjef Tore Aukan*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *40.000*
	Anna finansiering: *Kommunen, Fylkeskommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Det er arbeidd med opprusting av gangsti/tursti til Varden på Nordlandet. Arbeidet omfattar grøfting, stikkrenner, justering av steinlegging-forstøtning og noko tynning og rydding av vegetasjon.

Foto; I. Raastad, desember 1994.

Kommune/organisasjon: *Kristiansund*	Prosjektnr: *93/07765*
Område: *Vardeområdet*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Tynning, rydding, opprustning*	KAJA månadsverk: *11*
Prosjektansvarleg: *Parksjef Tore Aukan*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Kommunen, Fylkeskommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Kajamidla skal nyttast til dei tre tiltaka på Nordlandet, Kringsjå og Varden - områda.

Kringsjå. Foto; I. Raastad, desember 1994.

Kommune/organisasjon: *Midsund*	Prosjektnr: *93/08071*
Område: *Midsund*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Rydding og registrering*	KAJA månadsverk: *5*
Prosjektansvarleg: *Miljøvernleiar*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering:

Gjennomførte tiltak / resultat:
Det er rydda ved gravrøysene Høgset og Ræstadholmen. Det går framleis føre seg registrering av oldtidsminner.

Rekreasjonsområdet på Høgsetneset

Miljøvernkonsulent Terje Karlsen meiner Høgsetneset egnar seg ypperleg til rekreasjonsområde.

Planane for eit rekreasjonsområde på Høgsetneset ser no ut til å kunne realiserast. Prosjektet blir mindre omfattande enn først tenkt. Dette har samanheng med at miljøvernleiaren har hatt vanskar med å finne folk som kunne gjere arbeidet. Samtidig har fylkeskonservatoren tilrådd ein noko meir forsiktig oppstart enn planlagt for på den måte å unngå ei for stor belastning på området.

Spesielt område
Høgsetneset er naturmessig eit
flott område. Det ligg i ly for ver og
vind. Det har ein fin lauvskog,
samtidig som det er lett tilgjenge-
leg. I dette området ligg det og åtte
store gravrøyser frå ca 600 år e. kr.

-Dette gjorde at vi fann området ypperleg egna som eit rekreasjonsområde der folk kunne kome å slappe av i naturskjønne omgivnader samtidig som dei fekk innblikk i historia, fortel miljøvernkonsulent Terje Karlsen i Midsund.

Høgsetneset ligg på nedsida av hovudvegen i Høgsetbakken.

I fjor haust fekk så kommunen sysselsetjingsmidlar for å setje i gang med å lage ein sti ned til området, og rydde opp i buskaset slik at dei gamle gravrøysene igjen vart synlege. Etter planen skulle det og setjast opp informasjonstavle og benkar.

Vanskar å skaffe folk
Problemet med å skaffe ledige personar til å utføre arbeidet resulterte i at prosjektet vart litt forsenka. Samtidig vil fylkeskonservatoren avvente stiprosjektet for å sjå kor stor pågang det blir i området i framtida. Dette har m.a. resultert i at stien som var planlagt bygd og som skulle kunne brukast av rullestolbrukarar no blir smalare og mindre synleg i terrenget. I

første omgang vil det bli snakk or
å fylle ut dei største gropene me
bark. Det var og planer om ei
lengre natursti i området. Or
denne vert laga i første omgang, e
enno uvisst.

Karlsen kan fortelje at gravrøys
ene no er rydda for vegetasjon o
kantane rundt er merka. Han håpe
at det resterande arbeidet ka
gjerast i den næraste framtid slik a
midsundingane kan nyte godt a
dette naturvernområdet som ett
Karlsen si oppfatning egnar se
ypparleg for utfart.

TORSDAG 16. JUNI 1994 — ØYAVIS

Kommune/organisasjon: *Molde*	Prosjektnr: *93/08100*
Område: *Molde*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Kartlegging av bilvrak i naturen*	KAJA månadsverk: *2*
Prosjektansvarleg: *Miljøvernrådgevar*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Driftsmidler frå kommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Ca. 145 bilvrak er fotografert og kartfesta. Det vart utarbeidd to rapportar og ein samandragsrapport.

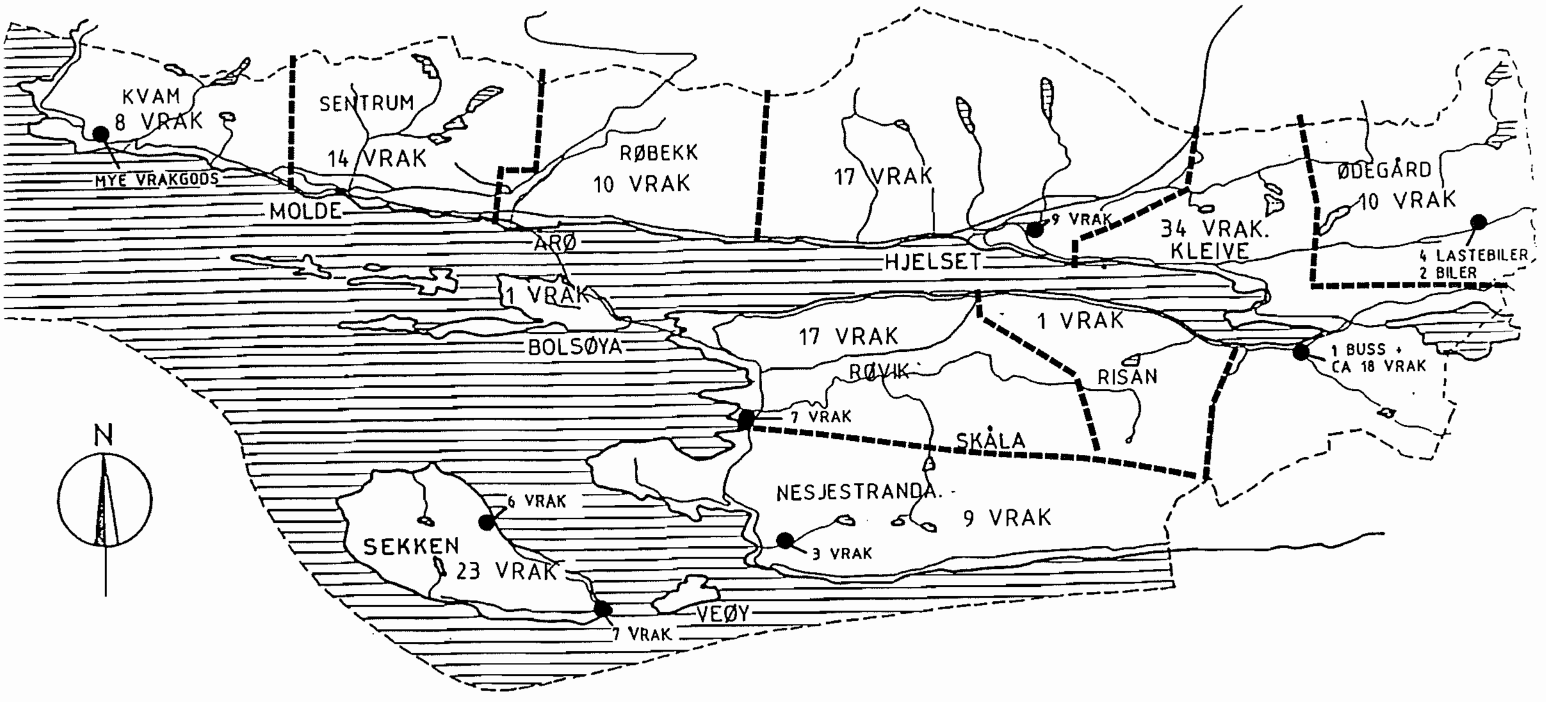

KARTLEGGING AV BILVRAK. I MOLDE 1994

ANTALL VRAK ER FORDELT PÅ KRETSER

SJU SAMLINGER MED FLERE VRAK ER AVMERKET

KNS/TG

MOLDE KOMMUNE RÅDMANNEN

Kommune/organisasjon: *Molde*	Prosjektnr: *93/08100*
Område: *Retiro*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Opparbeiding*	KAJA månadsverk: *10*
Prosjektansvarleg: *Byingeniørkontoret*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Aksjon Vannmiljø, kommunale midlar og administrasjon*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Retiro bade-/og friluftspark har vore under opparbeiding i fleire år. I 1994 vart det etablert 8400 m2 grøntareal med etablering av:
jordvoller og flater med grasdekke,
200 m gangvegar med ferdig grusdekke,
1600 m2 turparkeringsplass, 2/3 ferdig opparbeidd.
Foto frå Molde kommune.

Bilde nr 8, mot vest.
GANGVEI LANGS FANNESTRANDVEGEN
MED BADEPARKEN BAK.

Kommune/organisasjon: *Molde*	Prosjektnr:
Område: *Veøya*	Statsbudsjettet post: *1427.31.2*
Tiltak: *Skjøtsel*	KAJA månadsverk: *9*
Prosjektansvarleg: *Fylkesmannen, miljøvernavd.*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *40.000*
	Anna finansiering:

Gjennomførte tiltak / resultat:
Midla er nytta til ekstraordinær skjøtsel i tillegg til ordinær slått.

1. Arbeidet omfatta m.a.rydding av lauvskog.

2. På veg heim.
Foto; I. Raastad, 1994.

Kommune/organisasjon: *Nesset*	Prosjektnr: *93/08110*
Område: *Nesset*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Rovviltoppsyn*	KAJA månadsverk: *10*
Prosjektansvarleg: *Miljøvernleiar*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering:

Gjennomførte tiltak / resultat:
Tiltaket omfattar utvida tilsyn med sau som forebyggande tiltak mot rovviltskader. Det er berre nytta 5 av dei løyvde måndsverka.

Kommune/organisasjon: *Nesset*	Prosjektnr: *93/08110*
Område: *Nesset*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Opprydding av skrot og bilvrak*	KAJA månadsverk: *4*
Prosjektansvarleg: *Miljøvernleiar*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering:

Gjennomførte tiltak / resultat:
Registrering med fotoalbum, eigarregister og kartfesting. Resultatet vart at ca. 30 personbilar og 3 lastebiler vart fjerna.

Kommune/organisasjon: *Norddal*	Prosjektnr: *93/08074*
Område: *Norddal*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Skjøtsel og rydding*	KAJA månadsverk: *5*
Prosjektansvarleg: *Kommunen*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Driftsmidlar frå kommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Deler av turstignett vart rydda og merka. Badeplassane i kommunen vart rydda. På grunn av tidleg snø i fjellet vart noko arbeid på slutten av sesongen utført på stell av sentrumsområdet og ungdomshuset.

Kommune/organisasjon: *Rauma*	Prosjektnr: *93/08112*
Område: *Vermedalen, Sandgrovbotn*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Rovviltoppsyn*	KAJA månadsverk: *4*
Prosjektansvarleg: *KAJA-ansvarleg*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Driftsmidlar frå kommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Tiltaket omfattar utvida tilsyn med sau som forebyggande tiltak mot rovviltskader.
Merknad: KAJA-regelverket gjer det vanskeleg å finne egna personar til ein slik spesiell jobb.

Kommune/organisasjon: *Rauma*	Prosjektnr: *93/07687*
Område: *Kolmanneset*	Statsbudsjettet post: *1427.31.2*
Tiltak: *Toalett*	KAJA månadsverk: *6*
Prosjektansvarleg: *Johan Sæther*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *20.000*
	Anna finansiering: *Kommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Kolmanneset er eit friluftsområde som er sikra med statlege midlar. Tiltaket i 1994 vart nytta til materiell til eit toalett.

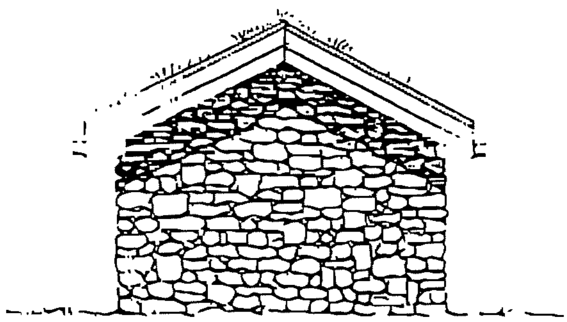

FASADE NORD

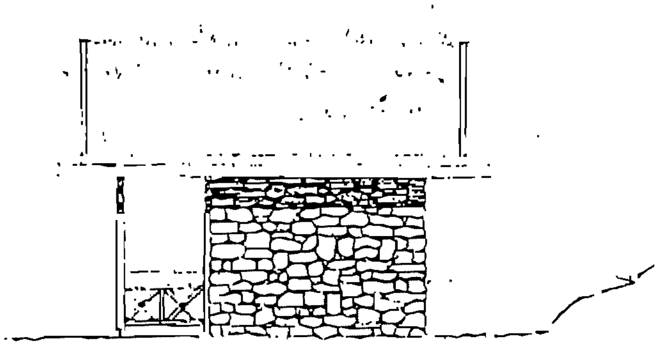

FASADE ØST

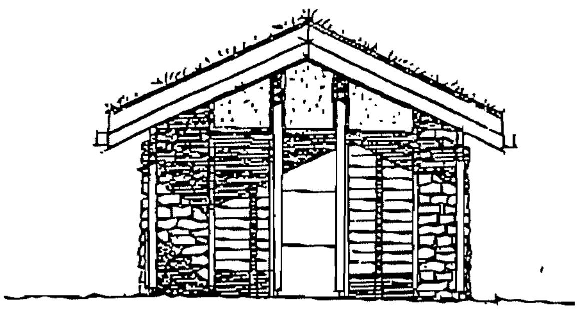

FASADE SYD

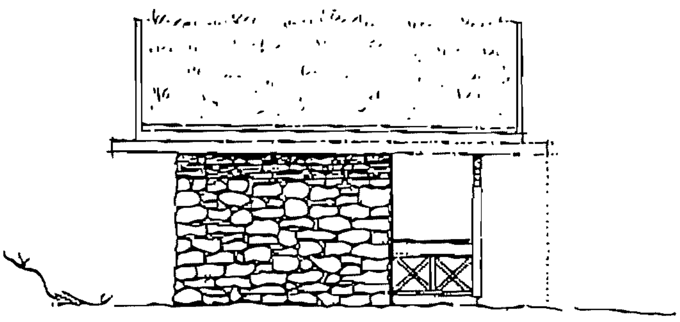

FASADE VEST

Kommune/organisasjon: *Rindal*	Prosjektnr:
Område: *Trollheimen*	Statsbudsjettet post: *1427/1406*
Tiltak: *Skjøtsel, forvalting og oppsyn*	KAJA månadsverk: *10*
Prosjektansvarleg: *Oppsynsmann Lars Olav Lund*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *40.000*
	Anna finansiering:

Gjennomførte tiltak / resultat:
Registrering av bygningar og anlegg, forn- og kulturminner, grunneigaroversikt, forurensing, søppel. Tilrettelegging for friluftsliv og informasjonsarbeid, tilsyn av beitedyr og skadedokumentasjon. Informasjonen vil inngå som ein del av den planlagte forvaltningsplanen for Trollheimen landskapsvernområde.

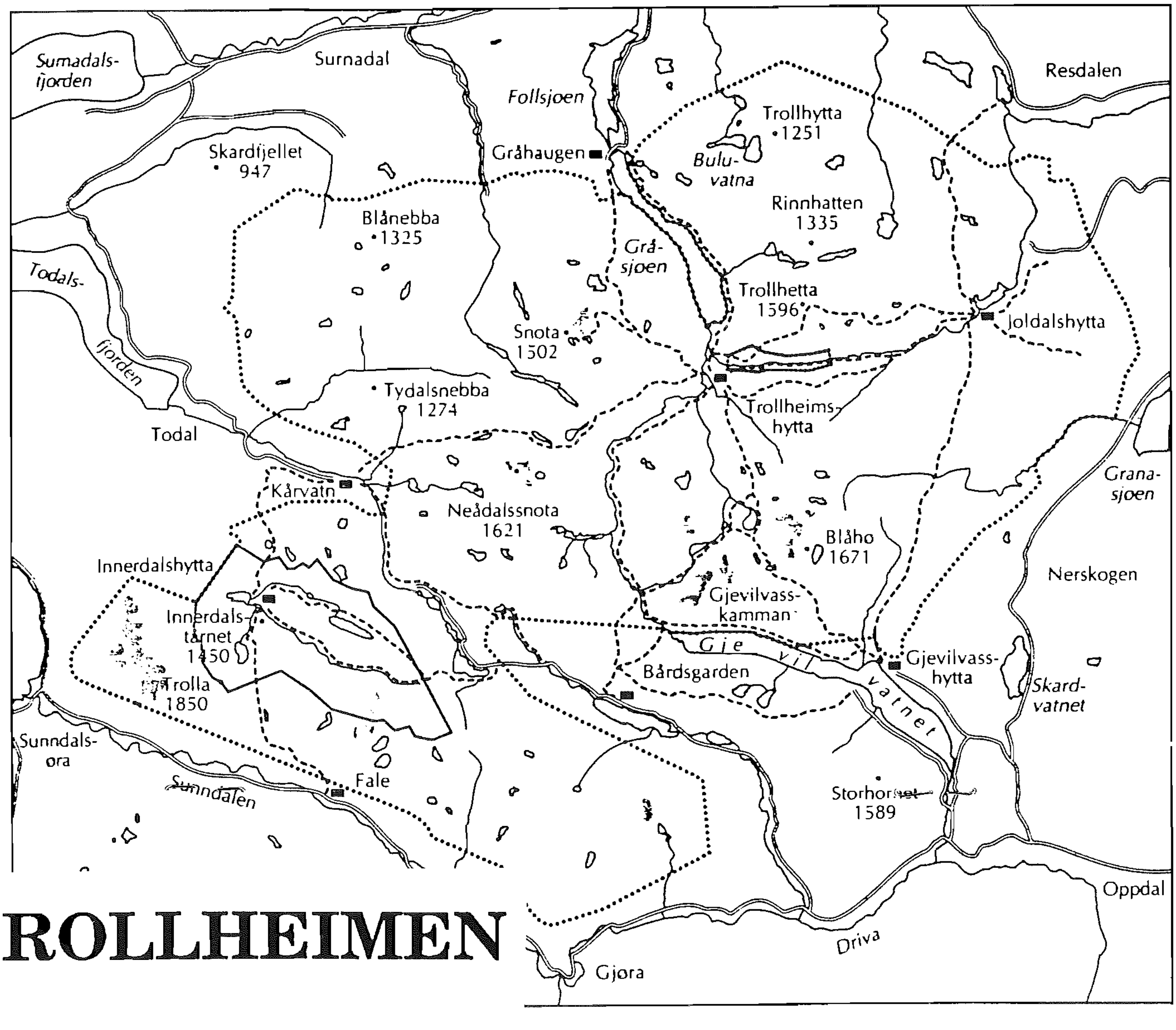

TROLLHEIMEN

Kommune/organisasjon: *Sandøy*	Prosjektnr: *93/08041*
Område: *Ona*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Opprydding av søppel*	KAJA månadsverk: *4*
Prosjektansvarleg: *Miljøvernleiar*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Driftsmidlar frå kommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Mykje søppel vart rydda på Ona. Dei nytta traktor med hengar og sende hengaren med ferja til renovatøren tok over. Foto: Sandøy kommune.

Kommune/organisasjon: *Skodje*	Prosjektnr: *93/07729*
Område: *Mauren*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Toalett/redskapsbu*	KAJA månadsverk: *8*
Prosjektansvarleg: *Friluftsrådet for Ålesund og Omland*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *40.000*
	Anna finansiering: *Eigne midlar*

Gjennomførte tiltak / resultat:
På Mauren friluftsområde ved Taftsundet vart det i 1994 sett opp kombinert toalett/reiskapsbu som og er tilgjengeleg for rullestolbrukarar. Det er rydda opp rundt bygget og elles i dette friluftsområdet som er sikra med statlege midlar.

Foto: I. Raastad

Kommune/organisasjon: *Smøla*	Prosjektnr:
Område: *Kvistvågen*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *1427/1406*	KAJA månadsverk: *20.000*
Prosjektansvarleg: *Opparbeiding*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering:

Gjennomførte tiltak / resultat:
Fylkesmannen har ikkje motteke rapport for tiltaket.

Kommune/organisasjon: *Stranda*	Prosjektnr: *93/07730*
Område: *Blomberg*	Statsbudsjettet post: *1406/1427*
Tiltak: *Skjøtsel*	KAJA månadsverk: *8*
Prosjektansvarleg: *Storfjordens venner*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *30.000*
	Anna finansiering: *Eigne midlar*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Garden Blomberg ligg ca. 450 m.o.h på sørsida av Geirangerfjorden. Garden vart fråflytta i 1948 og både stigen frå sjøen og innmarka var attgrodd. Midla er nytta til å rydde sjøvegen frå Syltavika og opp til bruket. Råsen har 38 svinger. Innmarka er og rydda.

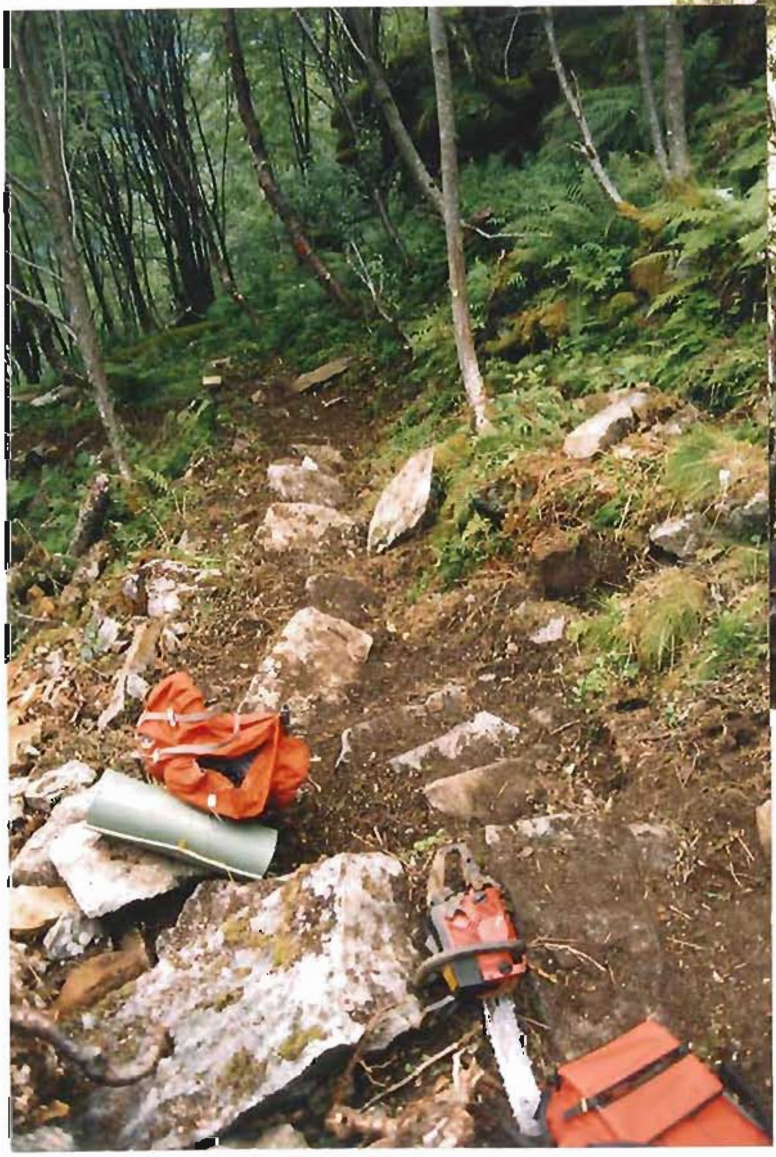

Foto: Storfjordens venner

Kommune/organisasjon: *Sula*	Prosjektnr: *93/08030*
Område: *Sula*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Skjøtsel, rydding m.v.*	KAJA månadsverk: *6*
Prosjektansvarleg: *Miljøvernleiar*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering:

Gjennomførte tiltak / resultat:
Rydding av Vasset frilufts- og idrettspark inkl. rydding av badeplassen ved Vassetvarnet.
Opparbeiding av ny trase (ca. 350 m) av lysløypa rundt Vassetvatnet.
Delvis utbetring av råser i Veddemarka, utbetring av ridestig.
Rydding av dei viktigaste badeplassane Sandvika, Bolvika, Geilneset.

Kommune/organisasjon: *Sunndal*	Prosjektnr: *93/08094*
Område: *Sunndalsfjella*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Jerveoppsyn*	KAJA månadsverk: *7*
Prosjektansvarleg: *Prosjektleder SKAP/KAJA*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Driftsmidler frå kommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Oppsynet i Sunndalsfjella vart gjennomført med 2 personar i h.h.v. 3 og 4 mndr. Dei gjennomførte oppsyn i ei turnusordning. Rapporteringa gikk til Landbrukskontoret.

Kommune/organisasjon: *Sunndal*	Prosjektnr: *93/08094*
Område: *Sunndal*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Opprusting , merking av stier og turvegar*	KAJA månadsverk: *12*
Prosjektansvarleg: *Prosjektleder SKAP/KAJA*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Driftsmidler frå kommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
4 personar arbeidde i 2 mndr kvar slik at berre 8 av dei 12 månadsverka vart nytta. Det vart arbeidd på 8 forskjellige trasear.

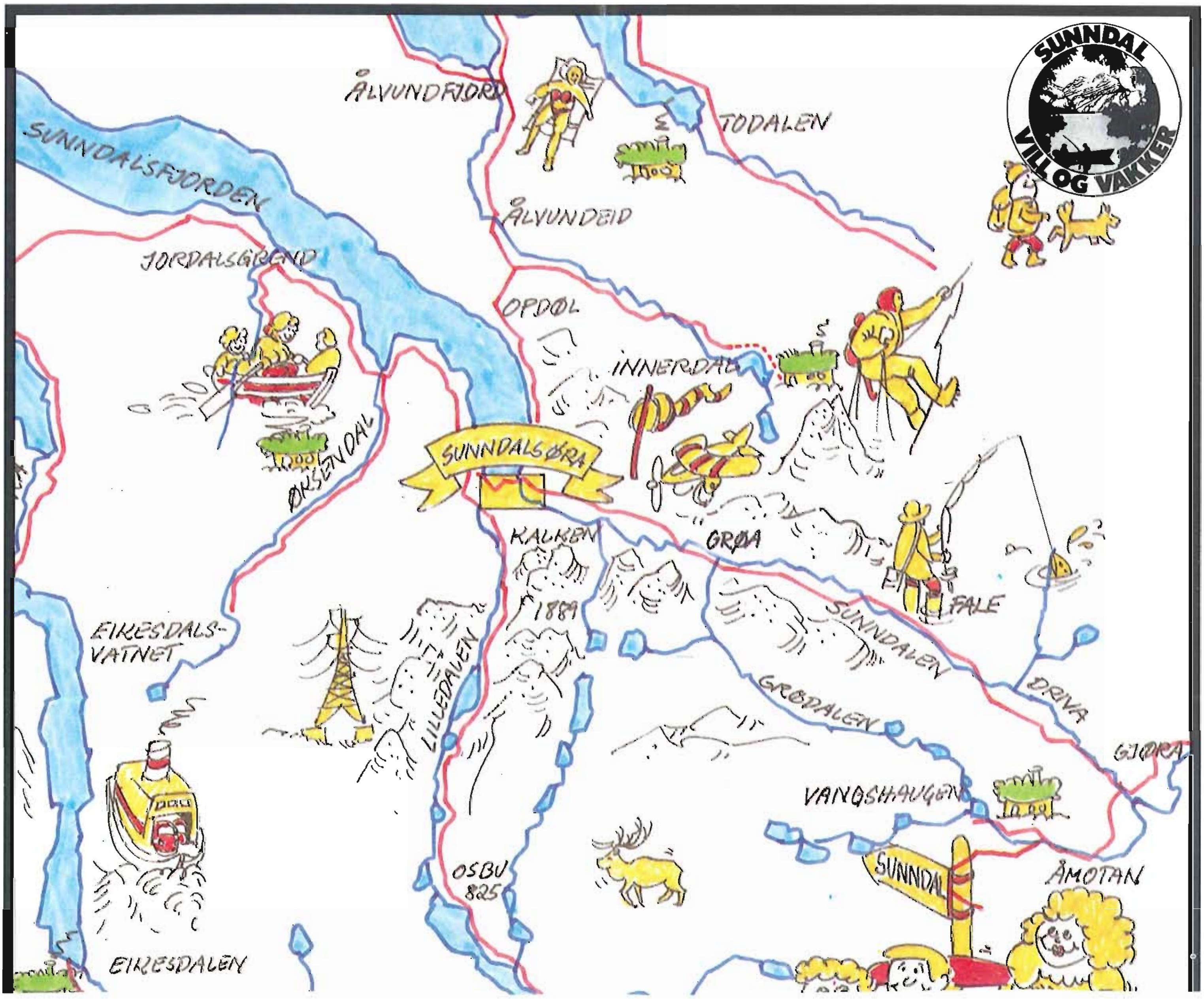

Kommune/organisasjon: *Surnadal*	Prosjektnr:
Område: *Todalen*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Jerveoppsyn*	KAJA månadsverk: *10*
Prosjektansvarleg:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering:

Gjennomførte tiltak / resultat:
Jerveoppsynet i Todalen vart gjennomført i ei turnusordning. Rapporteringa gikk til Landbrukskontoret.

God sommar

DRIVA

Moderne gjetar

...sar, ved Neådalsfossen.

Eirik Bruset og Peder Lindvåg studerer saueflokken med kikkert. Ein sjeldan gong går to gjetarar saman på denne måten, men som oftast er det ein einsam jobb.

Av EINAR KVANDE

Surnadalingen Eirik Bruset (24) representerer ei moderne utgåve av den gamaldagse sauegjetaren. Eirik er nemleg ein av sju personar som i sommar har fått i oppdrag å passe sauene i Trollheimen. — Ein sommarjobb midt i blinken for meg, seier den ivrige friluftsmannen.

Eirik er ein av to personar som blir lønna av miljøavdelinga hos fylkesmannen for å beskytte sauene i Trollheimen mot rovdyr. Dei andre fem gjetarane er tilsette av Surnadal kommune gjennom den såkalla KAJA-ordninga.

— Hovedoppgåva vår er å beskytte sauene, og da spesielt lamma, mot angrep frå rovdyr og rovfugl. Den største trusselen er jerven, seier Eirik.

Han har fem dag... ...n inn...

å kome inn i området der sauene befinn seg, så det blir ein lang arbeidsveg. På grunn av dette er eg ofte ute eit par dagar og netter i strekk. Andre gonger kan eg gå ein kjempe-etappe på så mykje som 18 timar, og tilbakelegge store distansar, fortel Eirik.

Han har overnatta både i telt og i friluft på fjellet denne sommaren. Hytter og setrer står også til gjetarane sin disposisjon, men Eirik likar seg best i friluft.

Tel sauer

— Arbeidet består i å følge sauene, og sjå kor mange lam kvar enkelt sau går med. På bjellene er det ein fargekode som viser kor mange lam kvar enkelt søye har. Dersom dette ikkje stemmer med våre observasjonar, skal vi rapportere forholdet, fortel Eirik.

Det blir dermed mang... timar med kikk... bokstavl... ...

og Romådalen, heilt ut til Kvendsetdalen.

— Eit enormt område, så det er ei tøff oppgåve, seier Eirik.

Topp-jobb

— Er det finver er dette ein toppjobb. Men da det regna som verst i juni var det ikkje noko særleg. Alt vart vått og tungt, og skodda gjorde det nesten umogleg å observere sauene. Da er dette arbeidet vanskeleg, slår 24-åringen fast.

Eirik fortel at når han er komen opp på fjellet kan han sitte stille i time etter time og berre glane i kikkerten. Det krevst tålmod til slikt.

— Det er like vi... å gå langt. O... selsf...

Kommune/organisasjon: *Sykkylven*	Prosjektnr: *93/07794*
Område: *Haugneset*	Statsbudsjettet post: *1427/1406*
Tiltak: *Opprusting av uteområdet, opparbeiding til sanitærhus*	KAJA månadsverk:
Prosjektansvarleg: *Haugneset Vel*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *30.000*
	Anna finansiering: *Fylkeskommunen, Kommunale midlar, dugnad m.v.*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Kommunen og Haugneset Vel har saman opparbeidd dette området slik at det skal egne seg betre til bading. Arbeidet omfatta og førebuing til å sette opp sanitæranlegg.

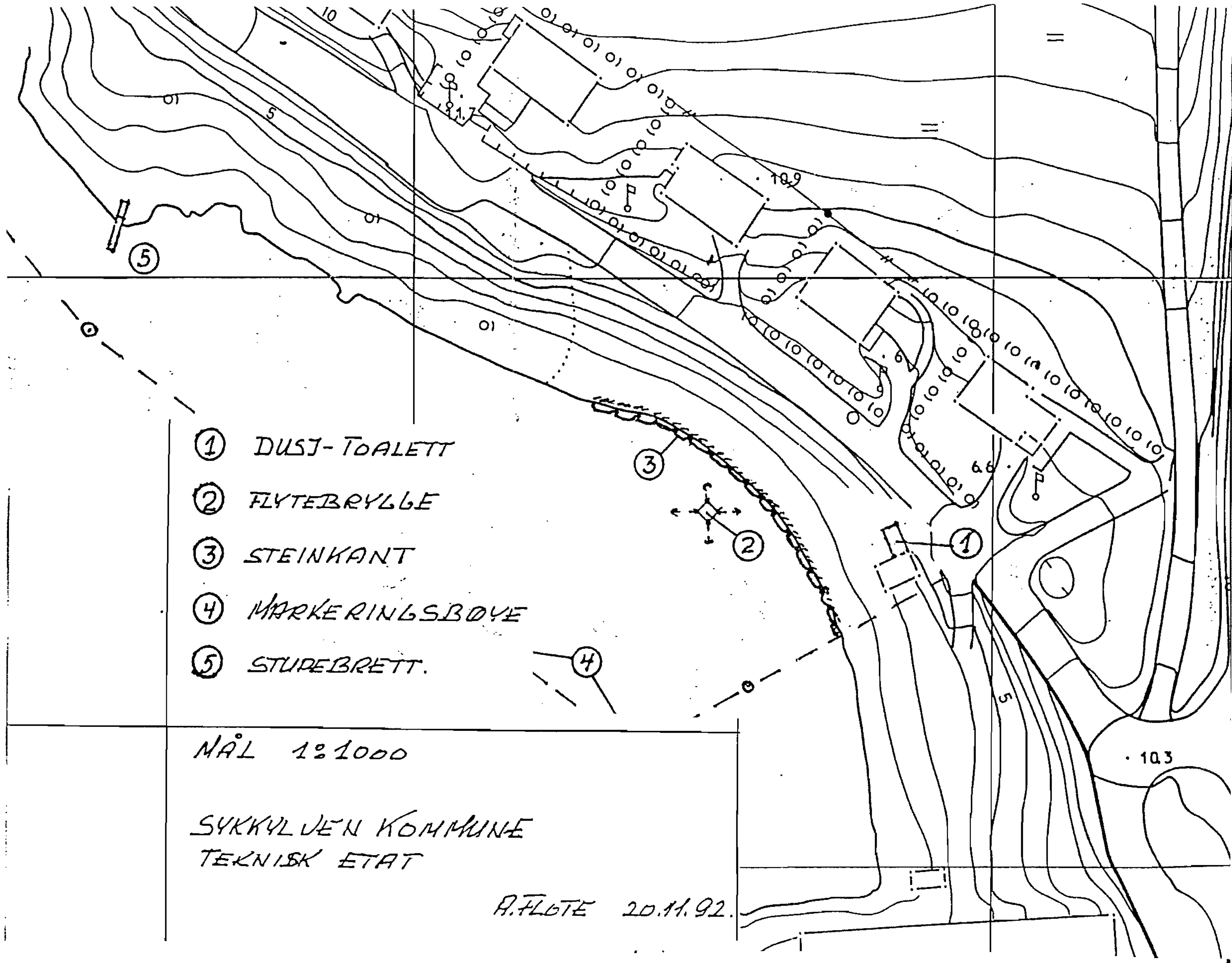

Kommune/organisasjon: *Tingvoll*	Prosjektnr: *93/08089*
Område: *Tingvoll Gard / Øygarden*	Statsbudsjettet post: *1427/1406*
Tiltak: *Friluftsplan*	KAJA månadsverk:
Prosjektansvarleg: *Miljøvernkonsulet*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *28.900*
	Anna finansiering: *Kommunen, Norsk senter for Økologisk Landbruk (NORSØK)*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Tingvoll gard - Øygarden er i dag trolig det området som er mest brukt i friluftslivsamanheng i kommunen. Tilskottet er nytta til registrering/kartlegging av dagens bruk, potensiale og konflikter. Prosjektet er ledet av ei styringsgruppe som er sett saman av brukar- og eigarinteresser.

Referat:

Miljøfaglig Utredning har laget en friluftslivsplan for Øygardsneset i Tingvoll kommune på oppdrag fra Tingvoll kommune. Foreliggende rapport inneholder nødvendige registreringer fra planområdet og forslag om tilretteleggingstiltak for friluftslivsbruken.

En styringsgruppe med representanter for kommunen, Tingvoll Gard og Miljøfaglig Utredning har gitt retningslinjer for arbeidet som er utført av Miljøfaglig Utredning. Rapporten danner grunnlag for gjennomføring av formell planbehandling i kommunen.

4 Emneord	Friluftsliv Nærmiljø Kommuneplan Tingvoll

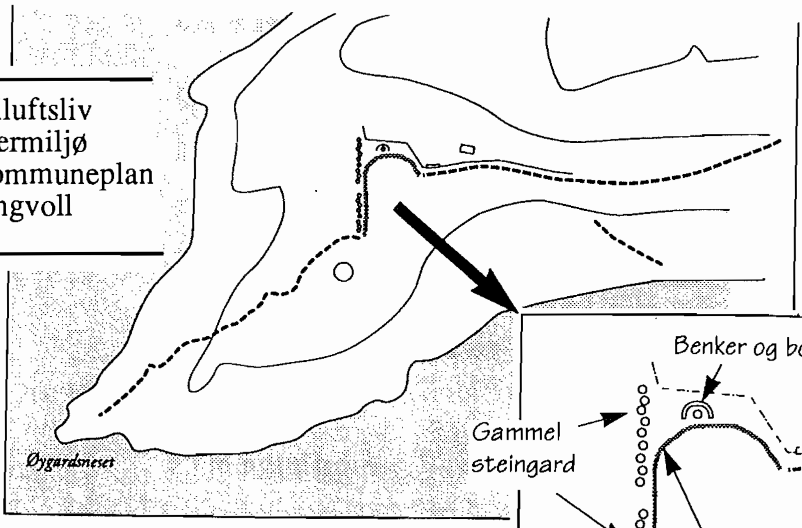

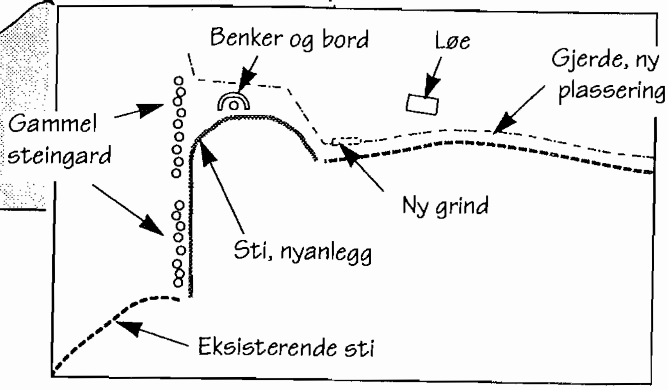

Figur 7.2 Forslag til nyanlegg av sti inkl. sitteplass ved Øygarden. Forslaget innebærer at gjerdet må legges om. Den nye plasseringen er tegnet inn.

Kommune/organisasjon: *Ulstein*	Prosjektnr: *93/08108*
Område: *Haddalsvassdraget*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Rydding*	KAJA månadsverk: *4*
Prosjektansvarleg:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering:

Gjennomførte tiltak / resultat:
Midla vart overført og nytta til arbeid på Borgarøya.

Kommune/organisasjon: *Ulstein*	Prosjektnr: *93/08108*
Område: *Strandsoner*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Rydding*	KAJA månadsverk: *2*
Prosjektansvarleg:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Driftsmidler frå kommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Tiltaka omfatta rydding langs tre strandstrekningar i kommunen:
Eiksund frå Gjerdet til Havågane,
Vestsida av Dimnøya frå Røyra til Dimnaneset og
Osnessanden og Vollesanden frå Osneset til Halseneset.
Områda omfattar badestrender, fuglefredningsområde og andre område som er av verdi både for friluftsliv og naturfagleg.

Kommune/organisasjon: *Ulstein*	Prosjektnr: *93/07756*
Område: *Anholen og Vikemarka friområde*	Statsbudsjettet post: *1427/1406*
Tiltak: *Opparbeiding for friluftsliv*	KAJA månadsverk:
Prosjektansvarleg: *Teknisk etat*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *30.000*
	Anna finansiering: *Fylkeskommunen, Kommunale midlar*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Desse områda er nærområde til busettinga i Ulsteinvik sentrum og er mykje brukt. Anholen friområde: arbeidet omfatta rydding og enkel opparbeiding. Vikemarka: utbedring av stig og gangbru.

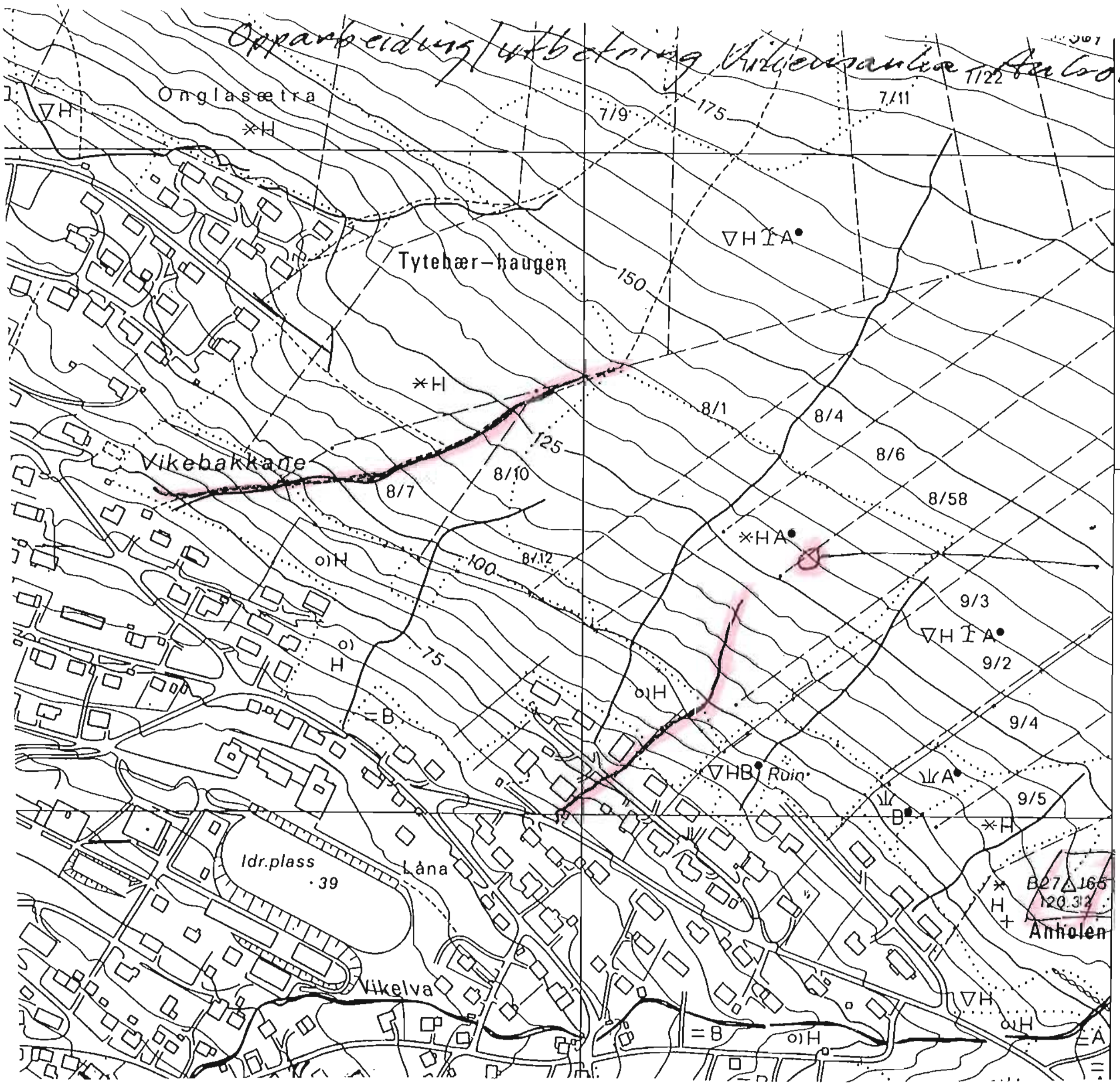

M=1:5000
Ulstein kommune
6.12.94

+1 lita trebru.

Kommune/organisasjon: *Ulstein*	Prosjektnr: *93/07756*
Område: *Borgarøya*	Statsbudsjettet post: *1427/1406*
Tiltak: *Skjøtsel av kulturlandskapet*	KAJA månadsverk: *51*
Prosjektansvarleg: *Arnfinn Ingjerd*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *30.000*
	Anna finansiering: *Fylkeskommunen, Kommunale midlar, Landbruksavdelinga kulturlandskapsmidler*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Borgarøya i Ulstein kommune er ein tidlegare handelsstad med rik kulturhistorie. Delar av øya er sikra som friluftsområde med statlege midlar. Det vart utarbeidd ein skjøtselsplan for kulturlandskapet i 1992. I 1994 omfatta arbeidet desse områda:
Rydding og istandsetting av innmark,
fjerne starr- og grastuer, gammalt gras m.v, rydde kratt og tre på tidlegare eng, reinse dreneringsveiter.
Vedlikehald og skjøtsel av tidlegare rydda og restaurerte område.

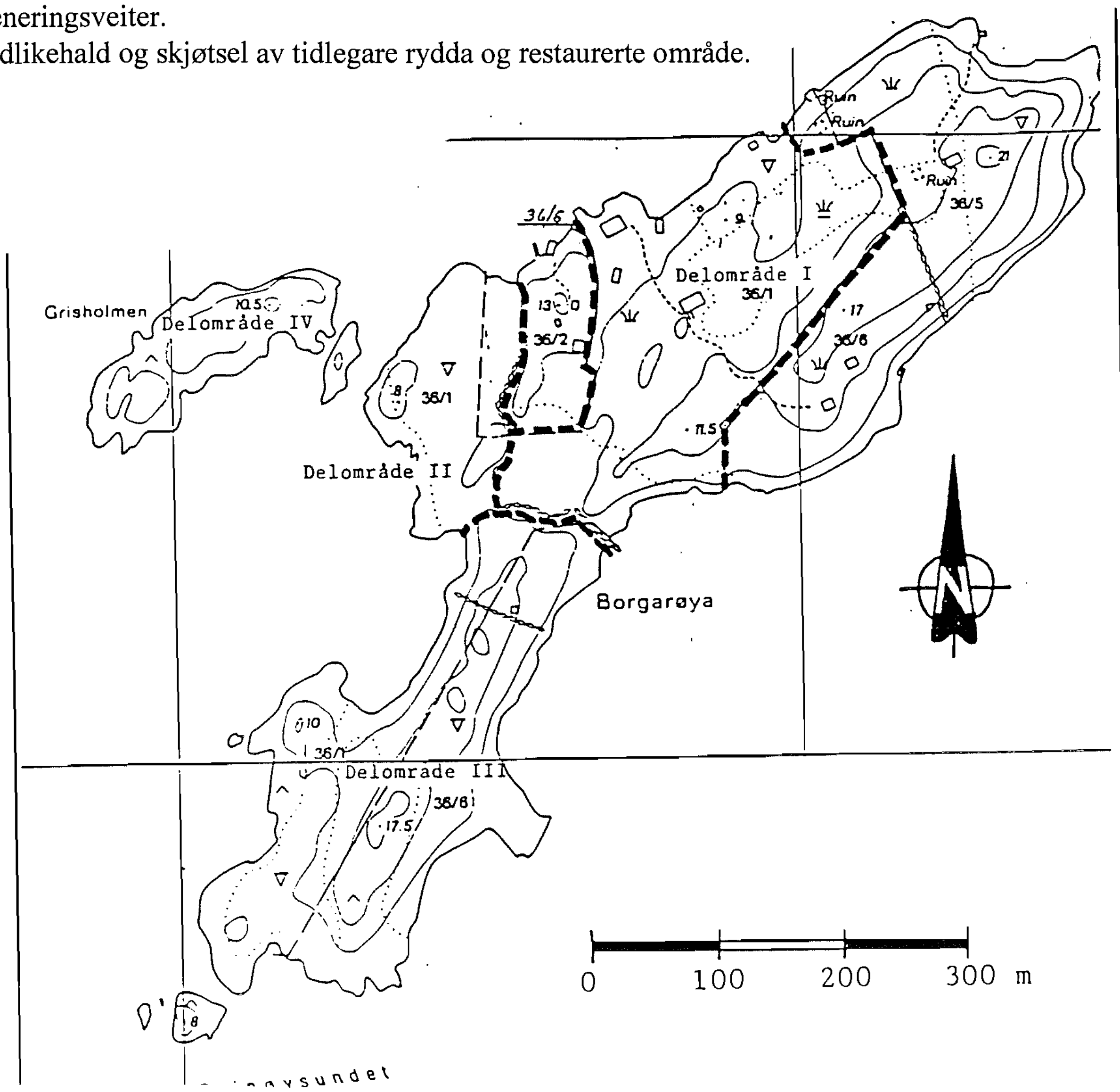

Kommune/organisasjon: *Vanylven*	Prosjektnr: *93/08075*
Område: *Elver og strender*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Rydding av søppel*	KAJA månadsverk: *4*
Prosjektansvarleg: *Miljøvernkonsulent*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
	Anna finansiering: *Kommunale driftsmidler*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Det er rydda langs Vikelva, Oselva med Ripsdalselva, Åheimselva. 20 km strender i Syvde og Fiskå er reinsa og det er samla inn 32 sekkar med søppel og skrap.

Kommune/organisasjon: *Vestnes*	Prosjektnr: *93/07729*
Område: *Kråkvika*	Statsbudsjettet post: *1427.31*
Tiltak: *Tilrettelegging for friluftsliv*	KAJA månadsverk: *10*
Prosjektansvarleg: *Friluftsrådet for Ålesund og omegn*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *40.000*
	Anna finansiering: *Eigne midlar, Vestnes kommune*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Kråkvika er eit friluftsområde som er sikra med statlege midlar og Frilufträdet har forvaltingsansvar for området. Tiltaket omfattar opparbeiding av turstig, 3 bruer, grøfting og 2 stikkrenner langs tidlegare opparbeidd tilkomstveg m.v.

Foto: I. Raastad

Kommune/organisasjon: *Ørsta*	Prosjektnr: *93/07611*
Område: *Utmarksområde i kommunen*	Statsbudsjettet post: *1427/1406*
Tiltak: *Opprydding av friluftsområde*	KAJA månadsverk:
Prosjektansvarleg: *Kommunegartnar*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *25.000*
	Anna finansiering: *Kommunale midlar*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Midla var tenkt som driftsmidlar til KAJA-tiltak. Då dette vart vanskeleg vart midla overført Hovdevatnet badeplass.

Kommune/organisasjon: *Ørsta*	Prosjektnr: *93/07611*
Område: *Hovdevatnet*	Statsbudsjettet post: *1427/1406*
Tiltak: *Opparbeiding av badeplass*	KAJA månadsverk:
Prosjektansvarleg: *Kommunegartnar*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *20.000*
	Anna finansiering: *Fylkeskommunen, kommunale midlar*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Midla vart i vesentleg grad nytta til oppsetting av toalett med tilgjenge for rullestolbrukarar.

Kommune/organisasjon: *Ørsta*	Prosjektnr:
Område: *Ose*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Opparbeide fiskesti*	KAJA månadsverk: *5*
Prosjektansvarleg:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *8.000* Anna finansiering:

Gjennomførte tiltak / resultat:
KAJA vart nytta saman med midlar frå fiskefondet til opparbeiding av fiskesti med rullestolstandard.

Kommune/organisasjon: *Ålesund*	Prosjektnr: *93/07729*
Område: *Svinøya*	Statsbudsjettet post: *1427.61 og 1406.62*
Tiltak: *Informasjonsbrosjyre om Svinøya*	KAJA månadsverk:
Prosjektansvarleg: *Friluftsrådet for Ålesund og omegn*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *8.000*
	Anna finansiering: *Eigne midlar*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Det er laga ei informasjons-brosjyre om Svinøya som er eit friluftsområde sikra med 100% statleg støtte. Brosjyra fortel om historie, viser tilkomsten og plasseringa av bryggje, toalett, naturstigen og andre attraksjonar.

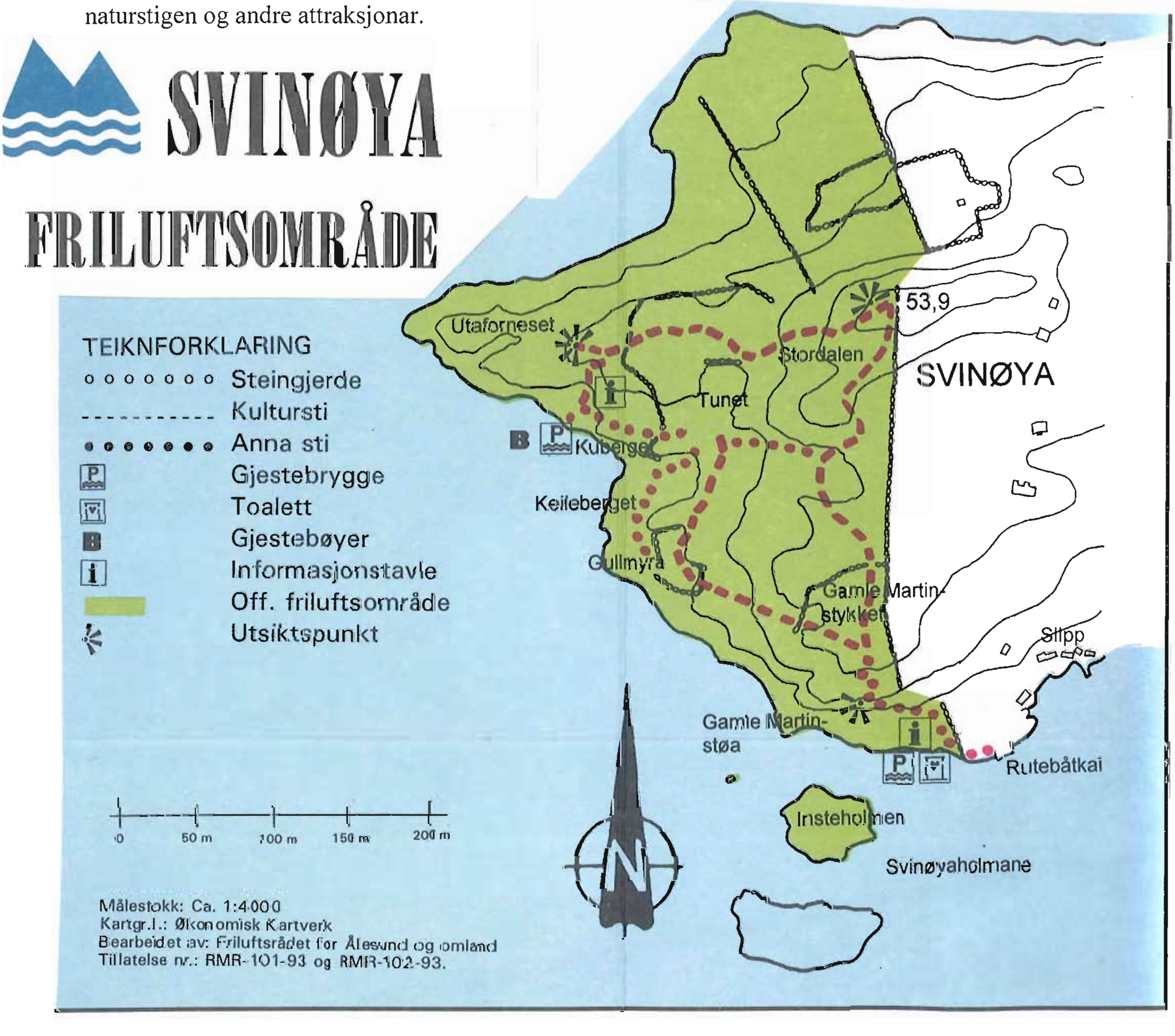

Kommune/organisasjon: *Friluftsrådet for Ålesund og Omland*	Prosjektnr: *93/07729*
Område: *8 medlemskommunar: Giske, Haram, Skodje, Stordal, Sula, Vestnes, Ørskog, Ålesund*	Statsbudsjettet post:
Tiltak: *Skjøtsel og drift av friluftsområde*	KAJA månadsverk: *14*
Prosjektansvarleg: *Dagleg leiar Magnhild Vatn*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *145.000*
	Anna finansiering: *Medlemskontingent, anna kommunal innsats*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Tiltaka omfattar mellom anna:
Slått, opprydding, tilsyn på Håhjem, Svinøya, Vikholmen, Mauren, Kråkvika, Langevågsholmane, Mausa.
Vedlikehald og smøring av gjestebrygger, Elvabytebrua i Stordalsfjella, Fosslibrua på Ørskogfjellet.
Tilretteleggingstiltak som torv på taket på toalettet på Svinøya, sett opp standardtoalett på Overøye, fast kai på Vikholmen, lagt flis, stein og trappetrinn i Borgundgavlen naturstig, laga og sett opp informasjonstavler. Arbeidsinnsats i samband med dei friluftsområda som har fått spesifikke tilskot er nemnd i den aktuelle kommunen.

FRILUFTSRÅDET
for Ålesund og omland
Postboks 5536 Hatlane
6022 Ålesund
Telefon: 70 15 54 46

Vi har RÅD til friluftsliv i Ålesund og omland
FRILUFTSRÅDET for Ålesund og omland vart starta opp i 1974 som eit interkommunalt samarbeidsorgan for friluftslivet i regionen. Rådet arbeider med sikring og forvalting av regionale friluftsområde, gir informasjon, råd og rettleiing for å fremje friluftslivsaktivitetar blant folk flest. Kontoret ligg i Ratvika i Ålesund, adr. Ratvika, 6015 ÅLESUND. Tlf. 70 15 54 46. FRILUFTSRÅDET er tilslutta Friluftsrådenes Landsforbund saman med 13 andre interkommunale friluftsråd frå Midt-Agder Friluftsråd i sør til Ofotsamvirkets Regionale Friluftsråd i nord.

FRILUFTSRÅDET for Ålesund og omland har i dag 8 medlemskommunar: Giske, Haram, Skodje, Stordal, Sula, Vestnes, Ørskog, og Ålesund, med omlag 70 000 innbyggarar. FRILUFTSRÅDET vert leia av eit styre som er samansett av ein representant frå kvar medlemskommune.

Kommune/organisasjon: *Møre og Romsdal Fylkeslag av Norges handicapforbund*	Prosjektnr:
Område: *Møre og Rosmdal*	Statsbudsjettet post: *1427.62*
Tiltak: *Kartlegging*	KAJA månadsverk:
Prosjektansvarleg: *Anne Jorunn Hatle*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *17.000*
	Anna finansiering: *Eigne midlar*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Kartlegging av friluftslivsområde, tilpassa funksjonshemma. Rapporterast endeleg saman med 1995.

Sunnmørsposten 23.5.95

Nyttig reiseguide for funksjonshemma

Tilgjengeligheten for funksjonshemma på reise i Norge er fortsatt svært begrenset, men nå kan bevegelseshemma mennesker lettere orientere seg om mulighetene på kryss og tvers i landet gjennom en ny reiseguide, erklærer Norges Handikapforbund, som sjøl står bak boka.

Magne Torset

– Denne boka gir informasjon om friluftsområder, severdigheter, kulturinstitusjoner, campingplasser, rasteplasser og vegkroer. Guiden inneholder dessuten gode råd bl. a. om reise med egen bil og andre transportformer, sier fylkessekretær Anne Jorunn H. Hatle i Møre og Romsdal fylkeslag.

I Møre og Romsdal har ei prosjektgruppe gjennomført et omfattende registreringsarbeid. Gruppa har kartlagt tilgjengeligheten for funksjonshemma ved 17 hoteller, elleve campingplasser, 18 vegkroer, sju rasteplasser og noen severdigheter. I tillegg er forholda ved ferjestrekninger og ferjekaier registrerte. Denne oversikta vil komme ut i et eget hefte med det første, forteller fylkessekretæren i handikapforbundet.

Den nye reiseguiden er lagt opp på en forbrukervennlig og matnyttig måte, og vil ifølge organisasjonen være til god hjelp både for fastboende og tilreisende. For Møre og Romsdals vedkommende vil den i tillegg til å være et hjelpemiddel for funksjonshemma, være et nyttig redskap for reiselivsnæringa, og derved åpne for bredere turistgrupper når det skal anbefales reisemål for turister både fra Norge og fra utlandet, mener fylkeslaget.

2.2. *Tilskot til stimulering og motivering for friluftsliv*

Døme på tiltak; Friluftslivskule arrangert av Molde &Omegn Idrettsforening.

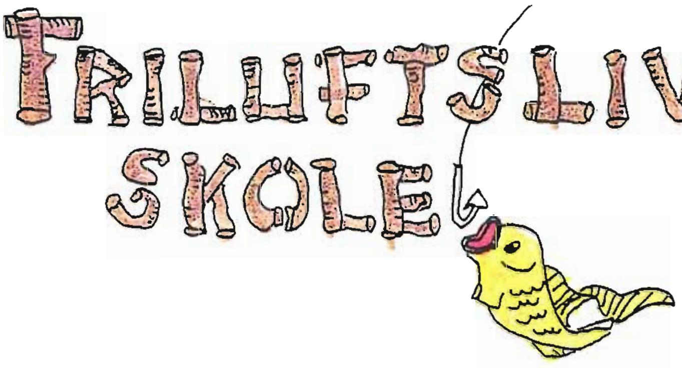

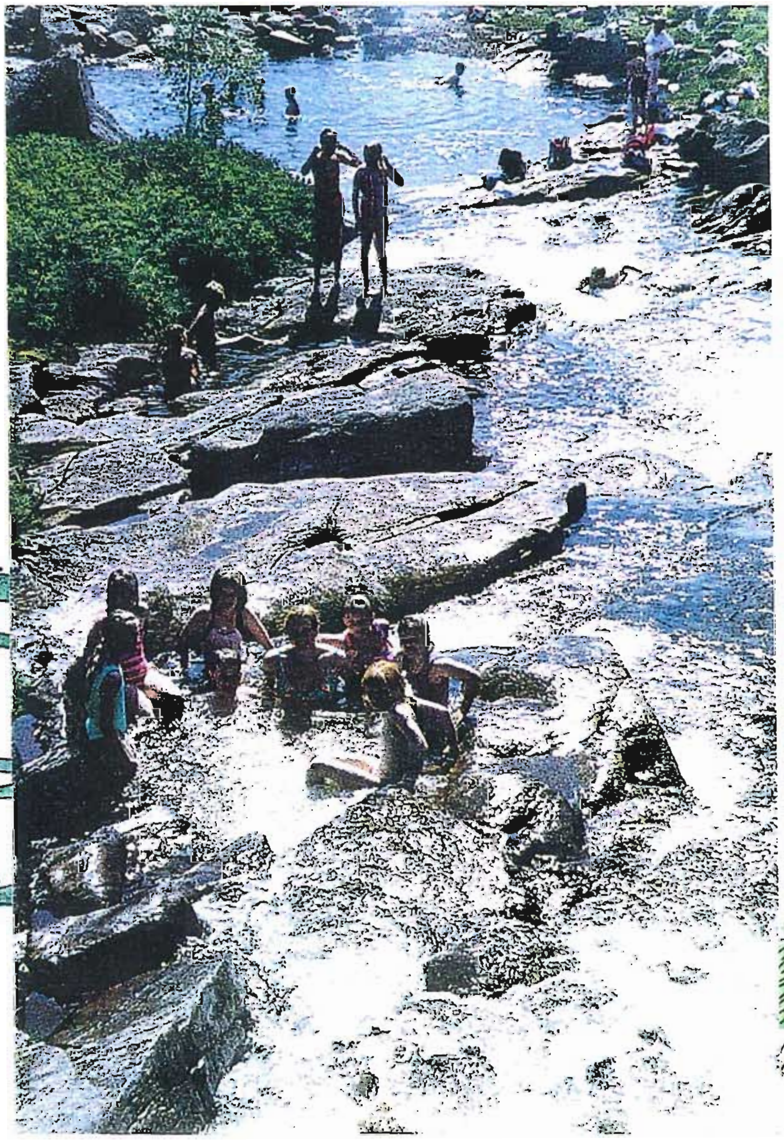

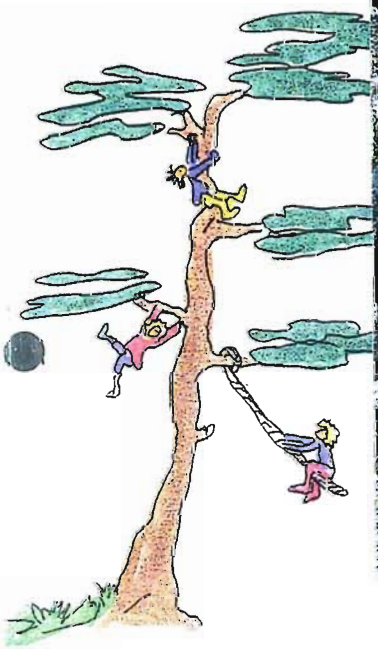

Marit Ellen   Jonny   Ingunn

Unni   Kirsti

MOLDE OG OMEGN
IDRETTSFORENING

Kommune/organisasjon:	Prosjektnr:
Friluftsforeninga i Volda, barnehagefor. «I Ver og Vind»	
Område:	Statsbudsjettet post:
Volda/Ørsta	*1427.74*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Fril.liv for barn/ungdom	*20.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Per Ernst Lundberg	*Eigne midlar, dugnad*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Midla skal nyttast til å engasjere ein ressursperson. Skal rapporterast i 1995.

Barnehageforeninga «I Vêr og Vind»

Vi vil ta eit steg tilbake - til naturen

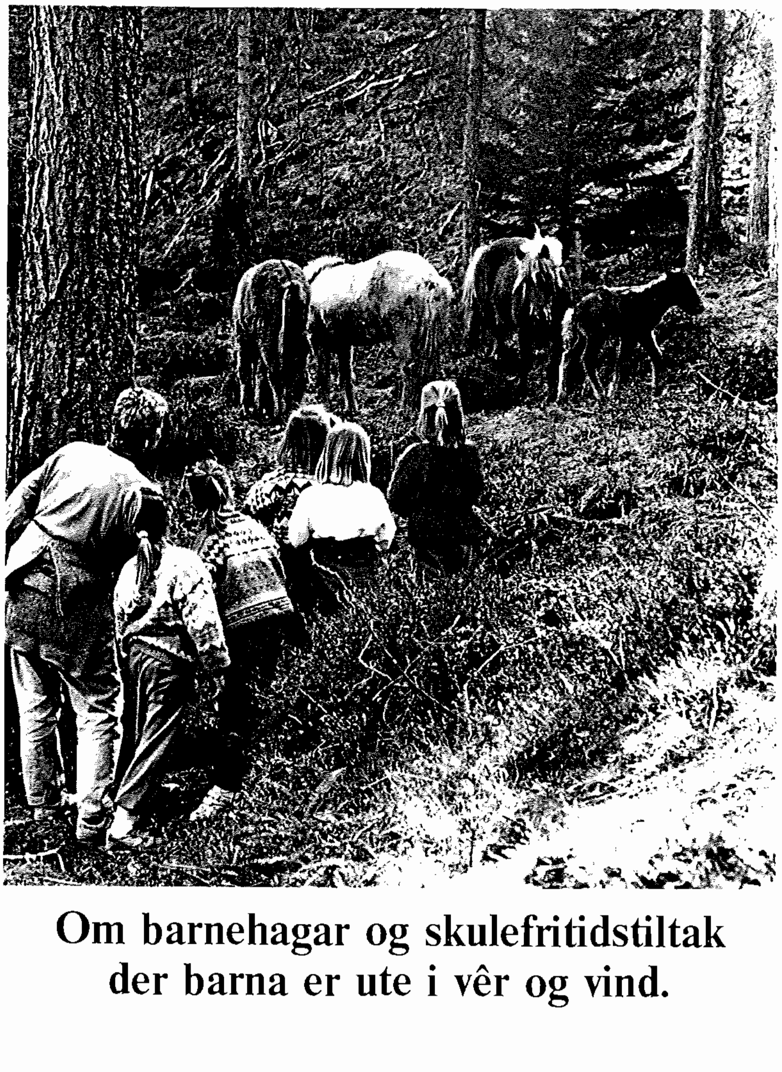

Om barnehagar og skulefritidstiltak der barna er ute i vêr og vind.

Kommune/organisasjon: *Friluftslivets Fellesorganisasjon*	Prosjektnr: *93/07835*
Område: *Vestlandet*	Statsbudsjettet post: *1427.74*
Tiltak: *Barneleiarkurs*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *2.000*
Prosjektansvarleg: *Christer Lundberg Nes*	Anna finansiering: *Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag, Sogn og Fjordane, FRIFO, m.v.*

Gjennomførte tiltak / resultat:
16 deltakarar fekk lære mykje om friluftsliv for barn og unge. FRIFO sitt prosjekt "Naturvettene " og Naturvernåret 1995 var presentert. Deltakarane fekk vere med på mange aktivitetar som matlaging på bål, lage insektsfeller, bli kjent med ymse sopp og planter, garnfarging m.v.

KURSPROGRAM PÅ FRIFO`S BARNELEDERKURS PÅ SKILBREI 23.- 25. SEPTEMBER

EVALUERINGSRAPPORT

INNHOLD:

1. DELTAKERLISTE MED NAVN/ADR. OG ORGANISASJON
2. OPPRINNELIG PROGRAM
3. REVIDERT PROGRAM
4. DELTAKERNES VURDERING AV KURSET
5. VÅRE ERFARINGER

FREDAG 23.09

18.00- 21.30 Innkvartering og kveldsmat.
21.30- 21.45 Presentasjon av deltakarar og kursledelse
Formål og innhald i kurset.
Presentasjon av Frifo.

21.45- Åpen/Sosial aktivitet.

LØRDAG 24.09

7.30- 8.30 Frukost.
8.30- 11.00 Teori. Barns ståsted. Helge Jensen.
11.15- 16.00 Praktisk del. Har med niste til lunsj.
Grupperotasjon i følgande tema:

Helge Jensen-	"opplevelser i natur".
NN-	Knuter og knop.
NN-	Trygghet i natur.
Turid Aalberg-	Primitiv matlaging.
Turid Aalberg-	Sangleker.

19.00- 20.00 Åpen/Bålkos.
20.30- 21.00 Kveldsmat.
21.00- 21.45 Bikube. Vi "summar" saman og vert bedre kjent med kvarandre, og bytter tidligare erfaringar med emnet barn i natur.

Kommune/organisasjon: *Friluftsrådet for Ålesund og Omegn*	Prosjektnr: *93/07729*
Område: *Svinøya*	Statsbudsjettet post: *1427.74*
Tiltak: *Utarbeiding av undervisningsopplegg*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *10.000*
Prosjektansvarleg: *Dagleg leiar*	Anna finansiering:

Gjennomførte tiltak / resultat:
Aktivitetsprosjektet omfattar tilbod til alle 4-klassingar i aktuelle kommunar. Som erfaringsoppsummering er det laga ein ide-bank som inneheld aktivitetsforslag for undervisning på Svinøya.

FRILUFTSRÅDET
for Ålesund og omland
Adresse: Ratvika, 6015 ÅLESUND
Telefon: 70155446

IDÈBANK FOR

SVINØYA FRILUFTSOMRÅDE

Christer Lundberg Nes
1994

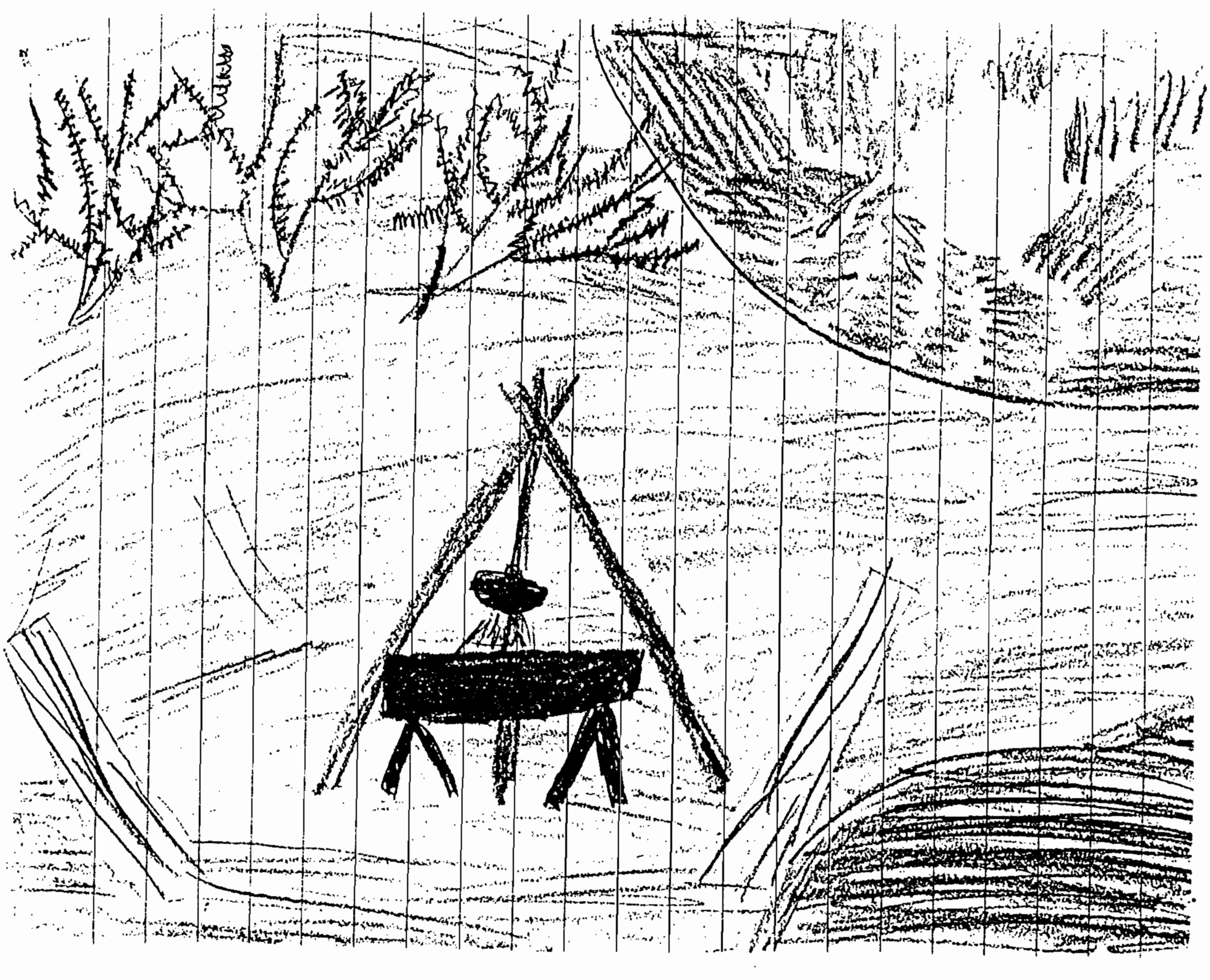

Kommune/organisasjon: *Friluftsrådet for Ålesund og Omegn*	Prosjektnr: *93/07729*
Område: *Svinøya*	Statsbudsjettet post: *1427.74*
Tiltak: *Aktivitetsopplegg for born*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *8.000*
Prosjektansvarleg: *Dagleg leiar*	Anna finansiering:

Gjennomførte tiltak / resultat:
Friluftslivstiltak for hørselshemma barn.

-4-

FORSLAG TIL AKTIVITETER

FJÆRA
Den finaste fjæra på Svinøya er på sørsida av øya. Den er verken stor eller lang grunn, men oversiktleg og grei for mindre grupper. Resten av den kommunale delen av øya er for det meste svaberg som går rett i sjøen.

TANG
Noko som dei færraste er klar over, er at tang i realiteten er grøn og fin. Og har klorofyll slik som grøne planter på land. Legg vi brun tang i kokvarmt vatn skifter tanga fort farge og blir grøn. Dette er ein svært artig aktivitet å gjere med elevane.

FORKLARING: Brunalger (d.v.s. tang) inneheld eit brunt fargestoff som dekker for den grøne fargen til klorofyllet. Når vi tar brunalger i kokvarmt vatn, øydelegg vi det brune fargestoffet og den grøne klorofyll fargen kjem til syne.

Ein annan artig aktivitet med tang er å finne ut kor gamal tanga er. Tangsorten ein må bruke då er grisetang. Ein kan då t.d. gi elevane i oppgåve å finne den eldste grisetangklasen.

FORKLARING: Alderen til grisetang finn du ved å telle talet blærer på den lengste avgreininga og legge til 2.

GIFTIGE SKJEL OG ETANDE SNIGLAR
Skjel filtrerer sjøvatnet for alger og små dyr. Giftstoff i einskilde av desse dyra og algane, vil etterkvart samle seg opp i skjelet. Slik kan skjela bli giftige for menneske. Generelt er det tryggast å ete skjel seinhaustes, vinter og tidleg vår. Skjel er mest næringsrike før dei gyt i april.

Strandsniglar og spannerar (albuesniglar) skraper av, og et, fastsittande alger som veks på steiner og tang. Desse er i regelen ikkje giftige, og sniglane får dermed ikkje giftstoff i seg.

SPANNERAR (Albuesniglar) OG STRANDSNIGLAR
Mange elevar synest at det er artig og grensesprengande å smake på det ein finn i fjæra. Her kjem to eksempel; steikte spannerar (albuesniglar) og kokte strandsniglar

Tilbereding av spannerar (albuesniglar): Varm ei steinhelle over eit bål, eller varm steikepanna på stormkjøkkenet. Finn spannerar (albuesniglar), og prøv å kakk dei lause utan å øydeleggje dei. Legg dei på hella/panna med skalet opp. (den normale vegen) Dei er ferdige når skalet løysnar av seg sjølv. Dei kan etast som dei er, men ser meir delikate ut dersom ein fjernar den "svarte delen" som er øverst. Den er lett å fjerne.

Tilberedning av strandsniglar: Kok opp saltvatn til det fosskokar. Ha i sniglane. La det småkoke i ca. 3 min. Server varme ! Ein treng ei nål, eller syl, til å pirke ut sniglane med. Ein kan bruke ei nebbtang til å plukke sniglane opp or gryta med, og til å knuse nederste inngangen, slik at det vert lettare å pirke dei ut.

Kommune/organisasjon: *F.komm, kulturavd m/samarb.partnarar*	Prosjektnr:
Område: *Møre og Romsdal*	Statsbudsjettet post: *1427.74*
Tiltak: *Ung kultur, sommarskule*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *5.000*
Prosjektansvarleg: *Rolf M. Orø*	Anna finansiering: *Kommunar, F.komm., eigendel*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Ung kultursommarskule er eit tilbod til ungdom i fylket. Friluftsliv var eit polulært tilbod sommaren 1994 på dei 2 stadene dette vart arrangert.

Kommune/organisasjon: *Innsmøla Ungdomslag*	Prosjektnr: *94/06402*
Område: *Smøla*	Statsbudsjettet post: *1427.74*
Tiltak: *Friluftsliv for ungdom*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *5.000*
Prosjektansvarleg: *Endre Hatlelid*	Anna finansiering: *Eigne midlar, dugnad, Innsmøla skule, Smøla Museum Smøla Grunneigarlag*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Fleire partar har samarbeidd om å gje ungdom eit friluftslivstilbod som omfattar rydding og tilrettelegging av Maurdalen, arbeid med og vedlikehald av geitbåt og grisbåt, bruk av kano og fisking.

Kommune/organisasjon: *Kristiansund og Nordmøre Turistforening*	Prosjektnr: *93/07765*
Område: *Nordmøre*	Statsbudsjettet post: *1427.74*
Tiltak: *Fjelltur for funksjonshemma*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *10.000*
Prosjektansvarleg: *Arne Bårdseth*	Anna finansiering: *Eigenandel, kulturkontoret i Kristiansund kommune, eigne midlar*

Gjennomførte tiltak / resultat:
KNT arrangerte to turar for funksjonshemma i 1994. Tur 1 gjekk over ei helg til Todalshytta med 15 deltakarar. Tur 2 gjekk over 6 dagar til Vangshaugen - Gammelsetra med 13 deltakarar. Tilbodet omfatta padling, riding, roing, fisking, bålbrenning, bading , fotturar m.v.

Kommune/organisasjon: *Molde & Omegn Idrettsforening*	Prosjektnr: *93/06064*
Område: *Molde /Fræna*	Statsbudsjettet post: *1427.74*
Tiltak: *Friluftskole for barn*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *8.000*
Prosjektansvarleg: *Randi Rørhus*	Anna finansiering: *Eigenandel, kommunen, næringslivet, dugnad m.v.*

Gjennomførte tiltak / resultat:
107 barn fekk plass på 3 ymse vekeskurs denne første sommaren MOI arrangerte friluftskole for barn. Tiltaket var svært populært og det var venteliste. Tilbodet omfatta leik og forming av naturmateriale, padling, sykling, fottur, lage og fly si eiga drake, orientering og natursti.

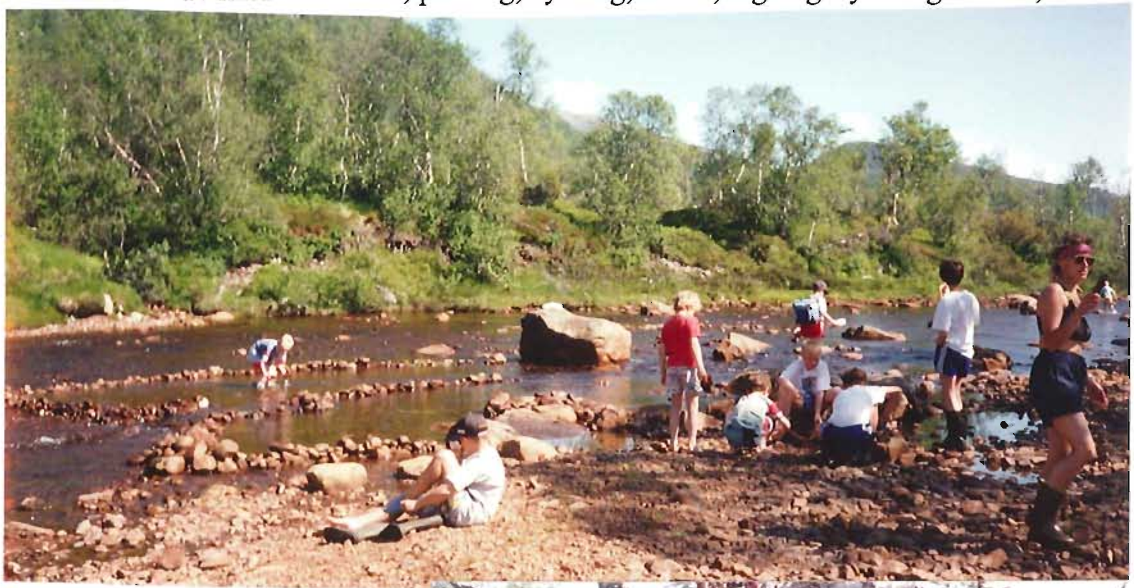

Kommune/organisasjon: *Møre og Romsdal Fylkeslag av Norges Jeger og Fiskerforbund*	Prosjektnr: *93/06064*
Område: *Møre og Romsdal*	Statsbudsjettet post: *1427.74*
Tiltak: *Friluftsdag og barnehageprosjekt*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *10.000*
Prosjektansvarleg: *Fylkessekretær*	Anna finansiering: *Eigne midlar, næringslivet*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Friluftsdagen var arrangert på Skaret, Fræna/Molde kommune, 4 sept. Over 7000 personar deltok.
Barnehageprosjektet omfatta 180 barn i region Nordmøre som alle fekk vere med på ein dagstur.

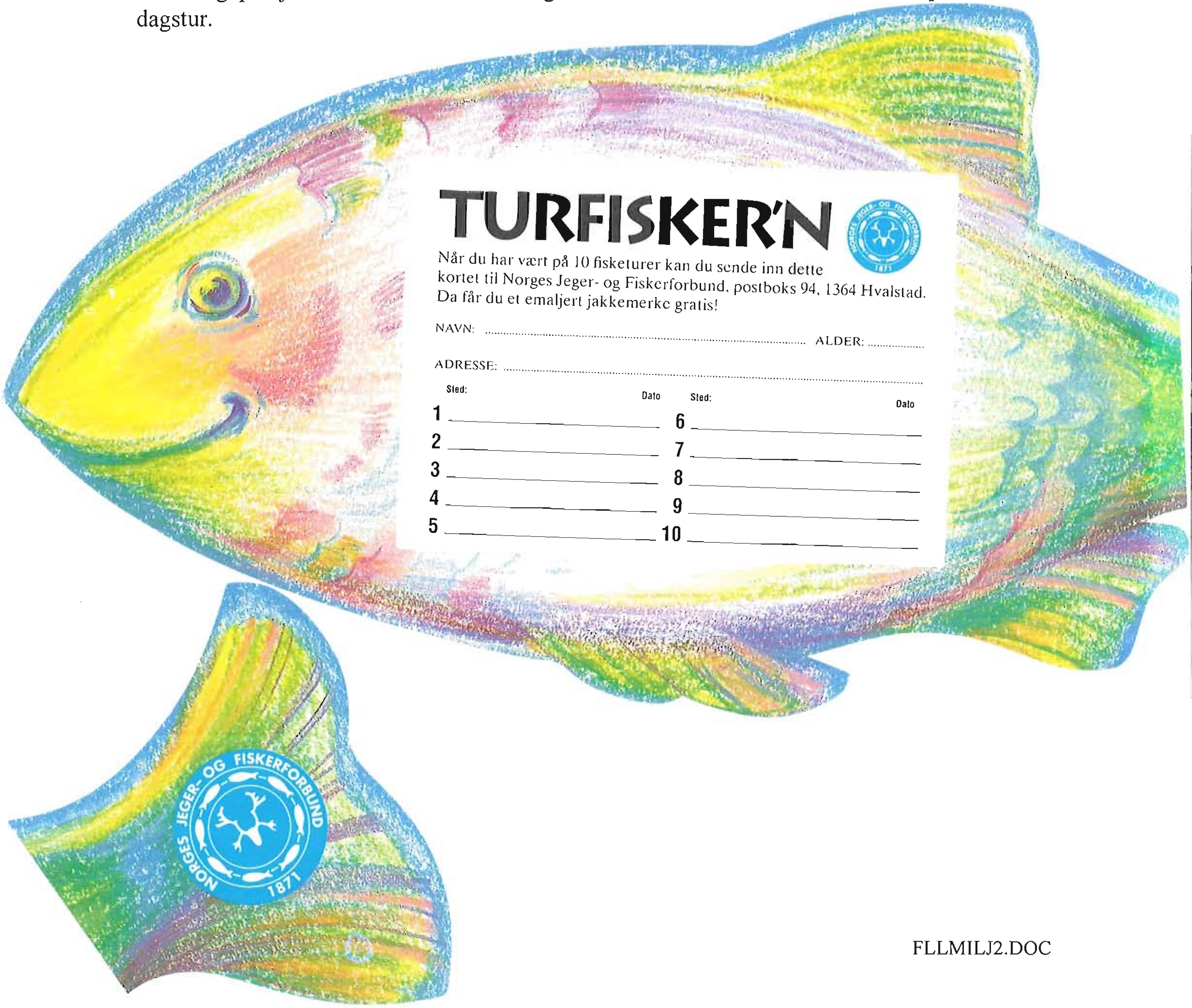

Kommune/organisasjon: *Vårsol 4H*	Prosjektnr: *93/06064*
Område: *Eresfjord*	Statsbudsjettet post: *1427.74*
Tiltak: *Friluftslivsprosjekt*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *3.000*
Prosjektansvarleg: *Turid Leirvoll Øverås*	Anna finansiering: *Eigne midlar*

Gjennomførte tiltak / resultat:
4H samarbeider med skule og skulefritidsordninga. Ca. 25 born i alderen 10 - 20 år har no tilbod om turar med kanopadling og lavvuovernatting.

Norske 4H

NORSKE 4 H

Materiell bestilles hos Norske 4H, Postboks 113, 2013 Skjetten
tlf. 63 84 50 00, fax. 63 84 31 01

«BLI MED UT!»

4H – Aspirantoppgave

Dette er en aktivitetsorientert 4H-oppgave med aktiviteter for forskjellige årstider. Målgruppe: Barnetrinnet.

«FRILUFTSLIV»

4H-oppgave

Om friluftsliv og fellesskap, muligheter og begrensinger.
Målgruppe: Ungdomstrinnet (og videregående)

Kr. 74,- pr. hefte – 58 sider

Kommune/organisasjon: *Volda kommune*	Prosjektnr: *92/09055*
Område: *Volda / Ørsta*	Statsbudsjettet post: *1427.74*
Tiltak: *Koordinering og stimulering til friluftsliv*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *5.000*
Prosjektansvarleg: *Kommunefysioterapeut Runa Bakke*	Anna finansiering: *Eigne midlar*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Volda kommune har i fleire år hatt eit "Helse og miljø-prosjekt" der dei har forkusert på betre samordning og auka helse- og miljøkvalitetar i kommunen. Eit element i dette arbeidet er å stimulere voksne inaktive til fysisk aktivitet. For å styrke friluftslivstilbodet har kommunen gitt støtte til lag og forenningar som driv frilufstlivsaktivitetar både gjennom heile året og i "Friluftslivsveka 1994".

Friluftsveka 1994

11. - 18. september

Volda kommune
Helse- og miljøsentral
6101 VOLDA

SØNDAG 11. SEPTEMBER:
Trimtreff på Sæsshaugen. Frå kl. 10 og utover dagen. Det er lett å kome opp. Om lag kl. 13 vil det bli arrangert fellestur med kjentfolk langs den gamle avveita. Parkering: Løndal, Sæter og Sætreås.
Vestsida I.L. - Trimgruppa

Fottur til Lisjedalen og Nordalen med kjentfolk. Start frå Nyeskulen kl. 14.
Austefjord I.L.

Kulturminnedagen markerast i Høydal mellom kl. 13.30 og 17.30. Parkering og kafé på Høydal skule. Vi vitjar mellom anna Høydal Møbelfabrikk, det gamle kraftverket og Vik båtbyggjeri.
Høydal Velferdslag og Volda kommuna

MANDAG 12. SEPTEMBER:
Fottur til Haralddalen med kjentfolk. Start frå Høybakk kl. 18.
Austefjord I.L.

TYSDAG 13. SEPTEMBER:
Speidartur til Årneset med Frikyrkjespeidarane. Grilling av speidarbrød. Start frå Frikyrkja kl. 17.
Frikyrkjespeidarane

Fottur til Årsetsætra og Aurstadsætra med kjentfolk. Møt opp på Nyeskulen kl. 18.
Austefjod I.L.

ONSDAG 14. SEPTEMBER:
Familiesamling med aktivitetar på Prestesætra mellom kl. 18 og 20. Ta med grillmat. Grilling og leiking som i fjorl
Friluftsforeninga Volda

Fottur til Eidssætra med kjentfolk. Start frå Måna kl. 18.
Austefjord I.L.

TORSDAG 15. SEPTEMBER:
Fottur til Kredivatnet med kjentfolk. Start frå Høgset kl. 18.
Austefjord I.L.

FREDAG 16. SEPTEMBER:
Fottur til Sundalsætra med kjentfolk. Start frå Sundalen kl. 18.
Austefjord I.L.

LAURDAG 17. SEPTEMBER:
Småbåtlaget tilbyr småturar på fjorden med seglbåt eller motorbåt dersom vêret er godt nok. Møt opp i Volda hamn mellom kl. 11 og 13.
Volda småbåtlag

SØNDAG 18. SEPTEMBER:
Turnhytta er open. Kaffi og saft! Det er mogleg å overnatte i Turnhytta frå laurdag til søndag men da må ein kontakte Per Ragnar Bjørkedal eller Gunnar Botten på førehand.
Røyslid / Heltne Grendalag

Fottur frå Grøndalen til Bygdeskaret med kjentfolk. Start kl. 14.
Austefjord I.L.

62

3. FRILUFTSLIV 1995

Døme på tiltak; Tursti på Viken gård, Frei kommune. Foto; I. Raastad

3.1 *Tilskot til planlegging, skjøtsel, fysisk tilrettelegging og drift av område for friluftsliv*

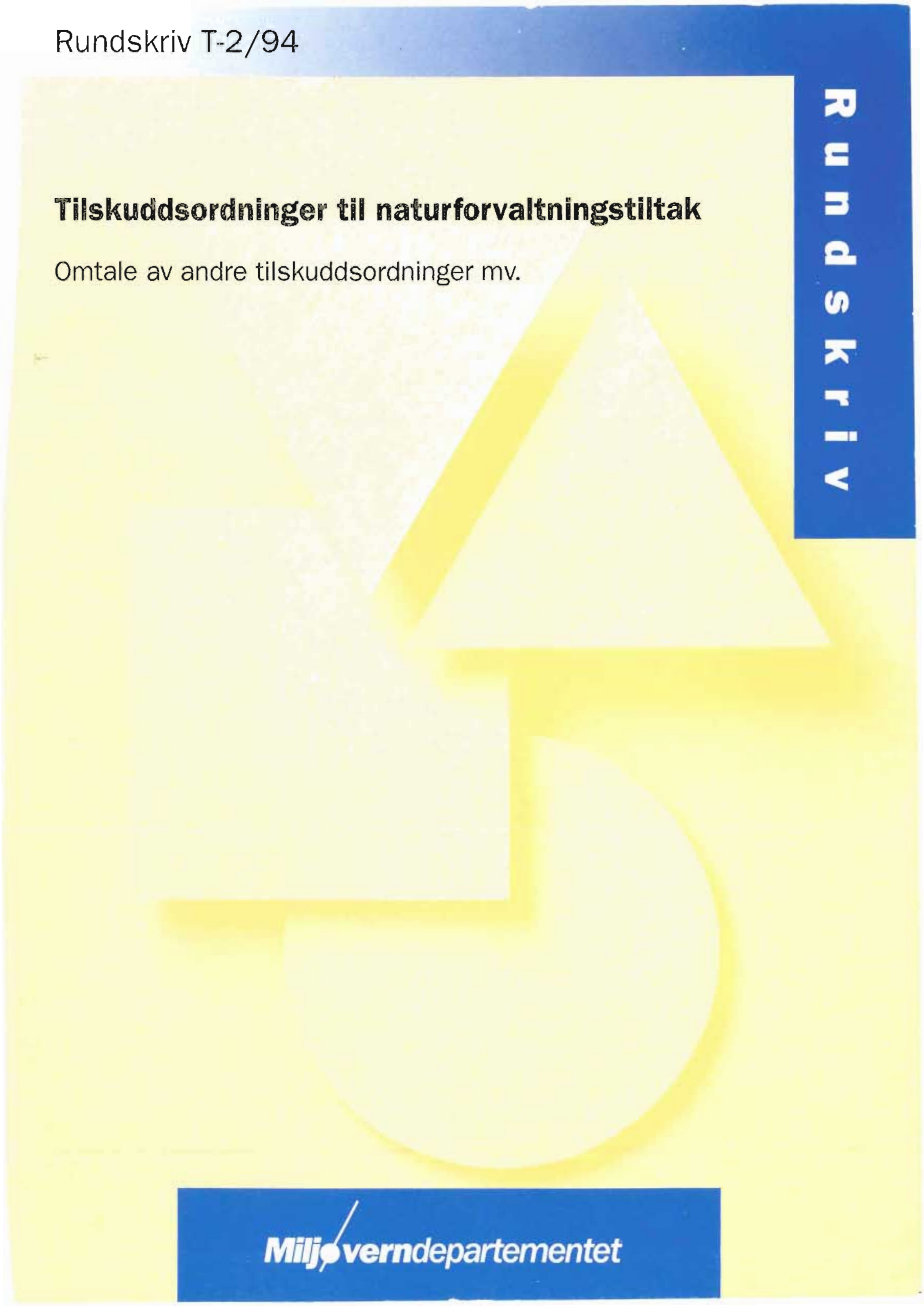

Rundskriv T-2/94

Rundskriv

Tilskuddsordninger til naturforvaltningstiltak

Omtale av andre tilskuddsordninger mv.

Miljøverndepartementet

Averøy kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07828*
Område:	Statsbudsjettet post:
Omfarøya, kommunalt friluftsområde	*1427.31.2*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Utarbeide plan for tilrettelegging for funksjonshemma	*25.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Miljøvernleiar	*Kommunalt arbeid, administrasjon*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Planlegginga vart utført av eksterne konsulentar. Det er utarbeidd forslag til reguleringsplan og innhenta kostnadsoverslag for tiltaka. Ein har planlagt å opparbeide turveg, toalett og benkar/bord tilpassa funksjonshemma. Opprusting av parkeringsplass og tilførselsveg er og planlagt.

Eide kommune	Prosjektnr:
1995	*94/7800*
Område:	Statsbudsjettet post:
Holmsundet / Einsetvågen rasteplass	*1427.62*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Planlegging og tilrettelegging	*25.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Kåre M Halle	*Kommunalt bidrag frå næringsfondet tils. ca. 100.000*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Holmsundet / Einsetvågen rasteplass ligg langs fylkesveg 279 i Eide kommune. Området omkring er rikt på naturfaglege verdiar med Einsetvågen / Nåsvatnet fuglefredingsområde som nabo. Tiltaket omfattar i 1995 fysisk opparbeiding med rydding av skog, grøfting m.v. Vidare skal det bli opparbeidd sitteplassar, toalett og informasjonstavler bl.a. med informasjon om verneområda. Endeleg rapportering skal skje i 1997.

65

Frei kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07081*
Område:	Statsbudsjettet post:
Viken gard	*1427.62*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Tilrettelegging av naustveg for rullestolbrukarar	*5.500*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Miljøvernkonsulent	*Sysselsettingsmidlar, dugnad frå elevar på Frei ungdomsskule*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Prosjektet er eit ledd i arbeidet med opprusting av Viken Gard. Kommunen har engasjert seg saman med forskjellige brukargrupper og det er danna ei styringsgruppe som skal utarbeide vidare planer for Viken Gard. Ei friluftslivsgruppe ved Frei Ungdomsskule arbeider med ymse tiltak ved garden som opprusting av bygninger, uteområde m.v.

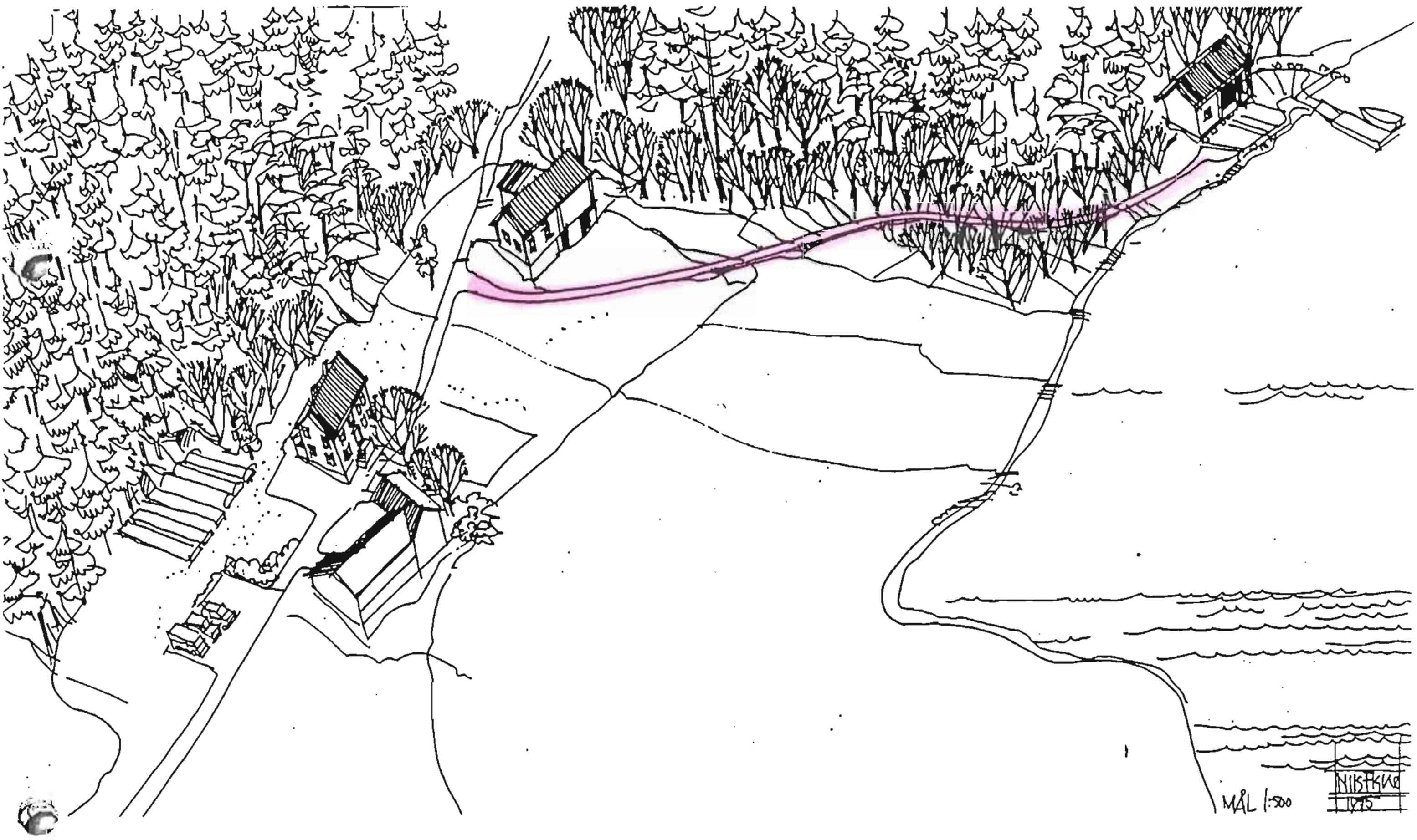

66

Fræna kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07799*
Område:	Statsbudsjettet post:
Skaret friluftspark	*1427.31.2*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Sluttstille naturstien	*35.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
	Kommunal administrasjon og arbeidsinnsats

Gjennomførte tiltak / resultat:
Naturstigen på Skaret vart opna i 1993 i anledning Friluftslivets år. Tiltaket har tidlegare fått tilskot frå fleire hald og arbeidet skulle avsluttast i 1995. Det er grøfta og lagt på grus på den allereie eksisterande turvegen. Miljøvernavdelinga har påpeikt at arbeidet måtte utførast på ein skånsom måte. Foto: Ingun Raastad nov. 95

67

Giske kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07818*
Område:	Statsbudsjettet post:
Godøya	*1427.62*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Informasjonstavle for turstigar	*15.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Friluftsrådet for Ålesund og omland	*Eign emidlar*

Gjennomførte tiltak / resultat:

Det er tidlegare arbeidd med opprusting og merking av turstigar på Godøyfjellet. Godøyfjellet har fått auka tilgjenge etter opninga av bru- og tunnelsambandet og bruken av området har tatt seg opp svært mykje. Informasjonstavla skal stå på Gjuv og Alnes. Tiltaket vart av ymse grunnar ikkje gjennomført i 1995 og skal rapporterast i 1996.

Giske kommune	Prosjektnr:
1995	*95/01691*
Område:	Statsbudsjettet post:
Verneområda	*1427.31.2*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Skjøtsel, rydding	*25.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Miljøvernkonsulent	*Administrasjon, dugnad*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Midla vart nytta til å rydde søppel i naturreservat/fuglefredingsområde i Giske kommune. Arbeidet omfattar og badestrender. Vedlikehald og utskifting av opplysningstavle i områda er utført av sysselsettingsmiddel (2 månadsverk) og sivilarbeidar.

Gjemnes kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07800*
Område:	Statsbudsjettet post:
Fostervold friluftsområde, Osen	*1427.31.2*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Opparbeiding for bading	*55.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Miljøvernkonsulent / teknisk sjef	*Kommunalt*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Området er sikra med statleg støtte. Planen er å opparbeide betre tilkomst, parkering, gangveg og toalett. Arbeidet tok til i 1995. Det vil vere naudsynt å sette i verk ei skånsom opparbeiding etappevis over fleire år. Tiltaket skal rapporterast i 1997.

69

Herøy kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07844*
Område:	Statsbudsjettet post:
Herøy gard, statleg sikra friluftsområde	*1427.31.2*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Skjøtsel av kulturlandskapet	*15.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Plan / miljøvernleiar	*Kommunalt*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Fagkonsulent er tilsett i 5 mnd. for å arbeide med skjøtsel, ein annan person var engasjert i 2 mnd. Arbeidet omfattar rydding av skog og kratt langs stigar rundt heile øya og i delområde A, B, C, 2 og 3. Område A og delar av B vart rydda i feltsjiktet for tuer m.v. I område B er det også tatt ei open grøft tvers gjennom området. Det er sett opp gjerde mot tunområdet. Sau er sett ut for å hjelpe til med skjøtselen. Greiner og kratt frå ryddinga er kutta til flis og lagt ut på blaute parti på stigane.

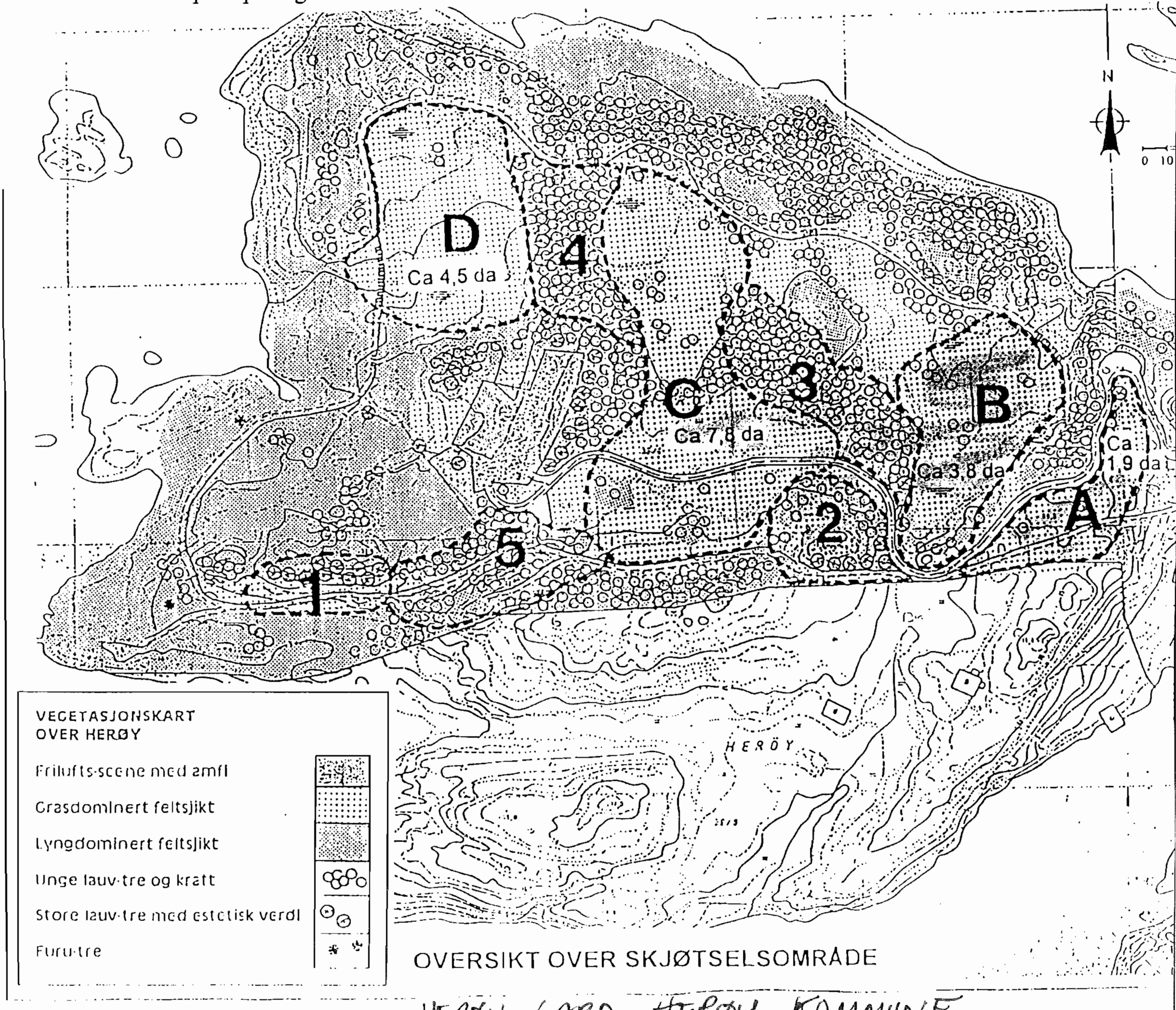

HERØY GARD, HERØY KOMMUNE

Kristiansund kommune	Prosjektnr:
1995	*94/08561*
Område:	Statsbudsjettet post:
Klubba	*1427.62*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Opprusting av tursti	*30.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Parksjef	*Kommunalt arbeid, KAJA*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Det er rydda langs turstigen og lagt på grus på denne. Nokre av midla vart overført arbeidet med sikring av tursti, Kvernberget. Arbeidet var lokalisert til parkeringsplassen ved "Daudmannsjuvet" der det vart montert eit gjerde.

Kristiansund kommune	Prosjektnr:
1995	*94/08562*
Område:	Statsbudsjettet post:
Remlan	*1427.62*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Tilrettelegge for betra adkomst til badeområde	*10.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Parksjef	*Kommunalt arbeid, KAJA*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Arbeidet har omfatta rydding av vegetasjon, planering, utlegging av fiberduk og gruslegging av tursti. Nokre av midlane vart overført arbeidet med sikring av tursti, Kringsjå. Dette omfatta reparasjon av rekkverk på gangbru.

Molde kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07875*
Område:	Statsbudsjettet post:
Molde-marka	*1427.62*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Utarbeide flerbruksplan for Moldemarka	*40.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Miljøvernrådgiver	*Kommunalt tilskot*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Kommunen arbeider med ein fleirbruksplan for Moldemarka der ein ønskjer å følgje ein planprosess etter plan og bygningslova. Kommunen fekk i 1994 utarbeidd ein landskapsanalyse og vil no halde fram med kartlegging av verdfulle naturområde og friluftslivsinteressane. Tiltaket skal rapporterast i 1996.

Moldedalen sett fra Skolmlirøyra. Foto: I. Raastad 1993

Molde kommune	Prosjektnr:
1995	*Aksjon vannmiljø*
Område:	Statsbudsjettet post:
Retiro	*Aksjon vannmiljø*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Opparbeide Retiro bade- og friluftspark	*140.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Teknisk etat	*Kommunalt*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Området ved Retiro vart utlagt til friluftsområde i 1983/84 og massefylling av området tok til i same periode. Kommunen har sidan 1991 fått Aksjon vannmiljø-midlar til Retro bade- og friluftspark. Tiltaket er allereie i bruk og svært mange nytter området. Foto:Molde kommune

Bilde nr 7, mot vest.
NORDØSTLIG BADEBUKT.

Molde kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07873*
Område:	Statsbudsjettet post:
Julneset, statleg sikra friluftsområde	*1427.31.2*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Drift og vedlikehald i området	*40.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Miljøvernrådgjevar	

Arbeidet på Julneset omfatta mellom anna grøfting og gjennoppbygging av dette området langs natur og kulturstien, som var stekt prega av erosjon.

Rauma kommune	Prosjektnr:
1995	*Aksjon vannmiljø*
Område:	Statsbudsjettet post:
Raumaosen	*Aksjon vannmiljø*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Planlegging og opparbeiding av nedre del av Rauma	*50.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Teknisk etat / miljøvernleiar	*Kommunen, NVE og Vegvesenet*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Restaurering av elvekanten langs nordsida av Raumaelva starta i 1992. Tiltaket har tidlegare fått midlar frå Aksjon vannmiljø. Midla har vert nytta til opparbeiding av tursti og tilrettelegging for to fiskeplassar for funksjonshemma. Det var no naudsynt å planlegge arbeidet vidare. Ein har arbeidd for å få ymse etatar til å samordne sine tiltak. Midlane for 1995 skal bidra til at ein landskapsarkitekt laga ein kokret plan for dei vidare tiltaka.

Rauma kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07983*
Område:	Statsbudsjettet post:
Kolmanneset, statleg sikra friluftsområde	*1427.31.2*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Byggje toalett	*40.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Kommunegartner, miljøvernleiar	*Kommunalt arbeid, administrasjon*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Midla er nytta til å byggje eit toalett på Kolmanneset friluftsområde. Det er nytta stein og tre i bygninga, som og er tilgjengeleg for funksjonhemma. Bygninga vart ikkje ferdig i 1995 og komunen har overført kr 8.800 til 1996 for å gjere ferdig bygget.

Rindal kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07924*
Område:	Statsbudsjettet post:
Igeltjørna	*1427.62*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Tilrettelegging	*15.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Miljøvernleiar	*Kommunen, Rindal vel*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Tilretteleggingstiltak ved Igeltjønna. Området ved Igeltjønna er mykje brukt til idrett og friluftsliv og området har tidlegare fått midlar frå fleire instansar til tilrettelegging. Midlane for 1995 vart nytta til opprusting av flytebryggje. Funksjonhemma har fått betra tilgangen til flytebryggja. Foto:Miljøvernleder, Rindal kommune.

IGELTJØRNA 10.11.95

IGELTJØRNA 10.11.95

Rindal kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07925*
Område:	Statsbudsjettet post:
Rindal	*1427.62*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Registrering av gamle stiar	*10.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Miljøvernleiar	*Kommunen, frivillig arbeid*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Kommunen vil registrere gamle stigar og ferdselsvegar slik at ein kan få ei betre oversikt over tidlegare ferdsel. Tiltaket er tenkt slik at ein skal engasjere både ungdom og eldre i det praktiske arbeidet i kommunen. Prosjektet skal rapporterast i 1996.

Sandøy kommune	Prosjektnr:
1995	*94/06452*
Område:	Statsbudsjettet post:
Verneområda	*1427.31.2*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Rydde strand og verneområda.	*10.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Miljøvernleiar	*Kommunen, idrettslag*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Arbeidet omfattar rydding av strender innafor og utafor verneområda i Sandøy kommune. Arbeidet er utført av kommunen i samarbeid med idrettslaget. Dette er ein årleg tradisjon.

Skodje kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07806*
Område:	Statsbudsjettet post:
Mauren	*1427.31.2*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Fysisk tilrettelegging, informasjon m.v.	*20.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Friluftsrådet for Ålesund og omland	*Eigne midlar, sysselsettingsmidlar*

Gjennomførte tiltak / resultat:

Arbeidet omfattar ferdigstilling av det kombinerte toalett/reiskapshuset som vart sett opp her i fjor. Turvegen og parkeringsplassen er grusa med fingrus. Fristranda er merka med skilt og eit mindre område på sørsida er rydda. Slåttemarka er slått to gongar. Foto: Ingun Raastad, nov. 1995

78

Skodje kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07806*
Område:	Statsbudsjettet post:
Mauren, statleg sikra friluftsområde	*1427.31.2*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Opparbeiding, informasjonskilt.	*20.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Friluftsrådet for Ålesund og omland	*Eigne midlar., sysselsettingsmidler*

Gjennomførte tiltak / resultat:

Mauren eit eit friluftsområde sikra med midlar frå staten. Friluftsrådet for Ålesund og omland har forvaltingsansvar. Det er tidlegare opparbeidd tursti med rullestolstandard, toalett, parkeringsplassar m.v. Ein planla å sette opp informasjonsskilt m.v.

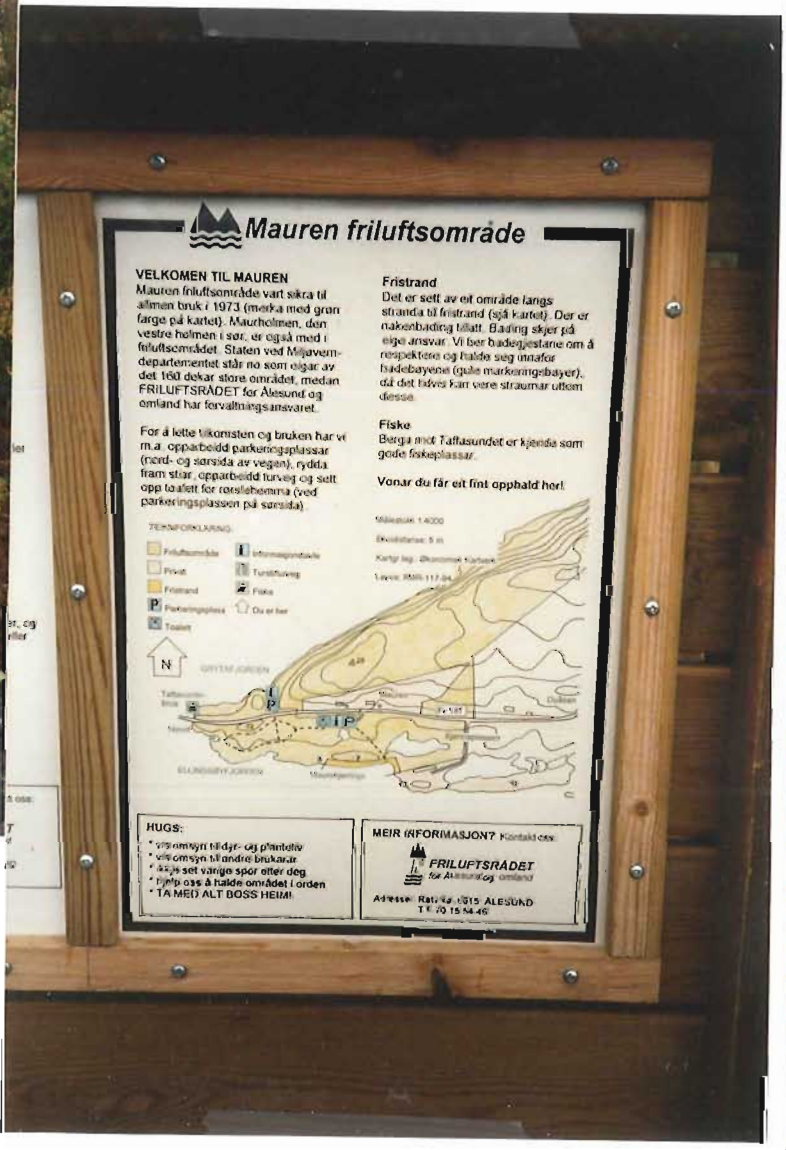

Foto:I. Raastad

Stranda kommune **1995** Område: *Fjordgarden Blomberg* Tiltak: *Restaurering og skjøtsel på fjordgarden Blomberg* Prosjektansvarleg: *Storfjordens venner*	Prosjektnr: *94/07376* Statsbudsjettet post: *1427.62* Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *40.000* Anna finansiering: *Stranda kommune, sysselsettingsmidler, Fylkesmannens landsbruksavdeling, Fylkeskommunen, Riksantikvaren*

Gjennomførte tiltak / resultat:

Arbeidet på Blomberg omfattar skjøtsel av kulturlandskapet og restaurering av bygningane. Mange partar støtter arbeidet som er organisert av Storfjordens venner. Foto fra 1995: Storfjordens venner

Surnadal kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07795*
Område:	Statsbudsjettet post:
Knykjen	*1427.62*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Tilrette-legging av tursti	*20.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Miljøvernkonsulent	*Kommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Kavling og stokklegging av blaute område på eksisterande sti. Avtale vart laga med idrettslaget som hjalp til med dugnad. Foto: Surnadal kommune

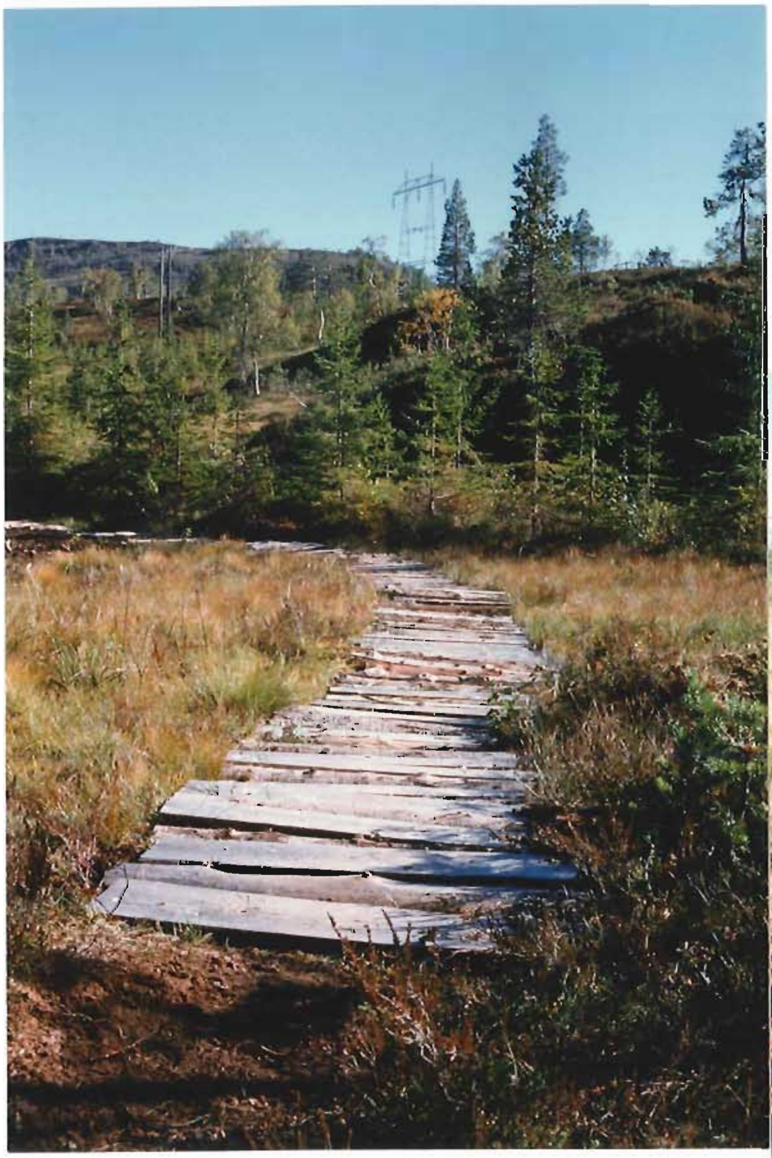

Tingvoll kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07877*
Område:	Statsbudsjettet post:
Hele kommunen	*472.7*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Friluftslivskart	*25.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
miljøvernkonsulent	*Kommunen 35.000*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Arbeidet er starta opp i 1995 og "Miljøfaglig Utredning" er engasjert til utarbeiding av manuskart.

Tingvoll kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07787*
Område:	Statsbudsjettet post:
Øygardsneset	*1427.62*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Tilrettelegging for friluftsliv	*15.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
miljøvernkonsulent	*Kommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Tilkomsten til Øygardsneset er betra fordi det er bygd turveg. Vidare er det flytta gjerde og sett opp benkar og bord.

Ulstein kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07829*
Område:	Statsbudsjettet post:
Borgarøya	*1427.31.2*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Skjøtsel av kulturlandskapet	*25.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Kultursekretær	*Kommunalt arbeid*

Gjennomførte tiltak / resultat:

Skjøtsel av kulturlandskapet på Borgarøya følgjer ein skjøtselsplan som er utarbeidd for øya.

Foto 10.11.95 Ingun Raastad

Ulstein kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07835*
Område:	Statsbudsjettet post:
Anholen og Vikemarka fril.område	*1427.62*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Fysisk tilrettelegging	*20.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Tekn. sjef	*Kommunalt arbeid*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Arbeidet omfattar fysisk tilrettelegging for friluftsliv i nærområda til Ulsteinvik sentrum. Midlane vart nytta i 1996. Foto frå Ulstein kommune.

Vestnes kommune	Prosjektnr:
1995	*94/07823*
Område:	Statsbudsjettet post:
Kråkvika	*1427.31.2*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Fysisk tilrettelegging	*65.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Friluftsrådet for Ålesund og omland	*Eigne midlar, sysselsettingsmidlar*

Gjennomførte tiltak / resultat:

Kråkvika er eit friluftsområde i Vestnes kommune som er sikra med støtte frå staten. Friluftsrådet for Ålesund og Omland har forvaltningsansvaret for Kråkvika. Området fekk tilskot til opparbeiding i 1993 og 1994. I 1995 har to personar arbeidd med følgjande tiltak: grusing av tilkomstveg, turveg og turstigar. På tilkomstvegen er det sett ned låsbar bom for køyrety. Utbetring av stikkrenner, drenering. Vidare er det sett opp benkar og bord laga av tømmer og ein leirplass er opparbeidd. Foto: Kråkvika nov. 1995 Ingun Raastad

Ålesund kommune	Prosjektnr:
1995	*Aksjon vannmiljø*
Område:	Statsbudsjettet post:
Spjekavik	*Aksjon vannmiljø*
Tiltak:	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R:
Opparbeiding av sti / skoleveg	*90.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering:
Ålesund kommune	*Kommunalt, aksjon skuleveg m. v.*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Midla var tenkt nytta saman med arbeid for ein sikrare skuleveg. Traseen var planlagt langs Spjelkavikvassdraget. Arbeidet vart ikkje starta opp i 1995 og midla er overført 1996.

Friluftsrådet for Ålesund og omland 1995	Prosjektnr: *94/07805*
Område: *Friluftsområde i 8 medlemskommunar*	Statsbudsjettet post: *1427.31.2*
Tiltak: *Nytt opplag av informasjonsbrosjyre med kart.*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *7.500*
Prosjektansvarleg: *Dagleg leiar*	Anna finansiering: *Eigne midlar, Fylkeskommunen*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Føremålet var å trykke eit nytt opplag av informasjonsbrosjyra Brosjyra inneheld kart og omtale av dei viktigaste friluftsområda i dei åtte medlemskommunane i Friluftsrådet. Kvar medlemskommune og dei viktigaste friluftsområda er omtala med bilete i fargar.

OMRÅDE FOR FRILUFTSLIV I ÅLESUND OG OMLAND

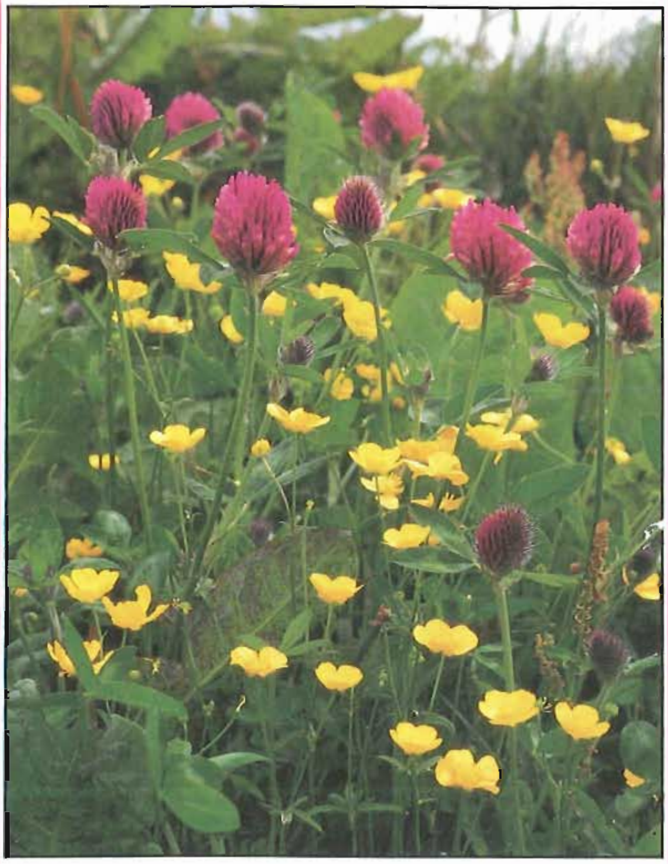

FRILUFTSRÅDET for Ålesund og omland

Postboks 5536 Hatlane
6022 Ålesund
Telefon: 70 15 54 46

Vi har RÅD til friluftsliv i Ålesund og omland

FRILUFTSRÅDET for Ålesund og omland vart starta opp i 1974 som eit interkommunalt samarbeidsorgan for friluftslivet i regionen. Rådet arbeider med sikring og forvalting av regionale friluftsområde, gir informasjon, råd og rettleiing for å fremje friluftslivsaktivitetar blant folk flest. Kontoret ligg i Ratvika i Ålesund, adr. Ratvika, 6015 ÅLESUND. Tlf. 70 15 54 46. FRILUFTSRÅDET er tilslutta Friluftsrådenes Landsforbund saman med 13 andre interkommunale friluftsråd frå Midt-Agder Friluftsråd i sør til Ofotsamvirkets Regionale Friluftsråd i nord.

FRILUFTSRÅDET for Ålesund og omland har i dag 8 medlemskommunar: Giske, Haram, Skodje, Stordal, Sula, Vestnes, Ørskog, og Ålesund, med omlag 70 000 innbyggarar. FRILUFTSRÅDET vert leia av eit styre som er samansett av ein representant frå kvar medlemskommune.

Kartet er ikkje eigna til:

Dette er ikkje eit turkart. Grenser og informasjon er grovt presentert, og ikkje rettsleg bindande. Skal du på fjelltur, må du skaffe deg kart som gir deg meir nøyaktig informasjon om f.eks. terrengformasjonar og vassdrag. Skal du ferdast på sjøen finn du mykje god informasjon i dei nye båtsportkarta.

Viktige kart og nærmare informasjon om turmuligheter:
1: Statens kartverk. Topografisk hovedkartserie M711/ M50: M=1:50.000. Kan kjøpast i bokhandlar og einskilde nærbutikkar.
2: Båtsportskart frå Sjøkartverket 1992/93 utgåve. Serie : Molde - Statt, M=1:50.000. Kan kjøpast i dei fleste bokhandlar.
3: Sunnmøre ("Randers-boka") reisehandbok av Kristoffer Randers, Ålesund-Sunnmøre Turistforening si jubileumsutgåve 1989. 427 sider tekst, bilde og illustrasjonar om turruter i Sunnmørsfjella og Tresfjordfjella. Kan kjøpast hos turistforeninga og i bokhandlane.
4: Lokale turistforeningar og turlag: Informasjon om fellesturar og kurs, sommar og vinter.
Ålesund og Sunnmøre Turistforening (ÅST). Boks 300, 6001 ÅLESUND. Tlf. 70 12 58 04
Molde og Romsdals Turistforening (MRT). Boks 57, 6401 MOLDE Tlf. 70 21 82 02
Sula Turlag v/Børre Vegsund, 6030 LANGEVÅG
Ålesund Skiklubb v/Runar Aamelfot, Kongensg. 9, 6002 ÅLESUND
ÅST utarbeider årleg ei samordna oversikt over turar arrangert av turlag på Sunnmøre. MRT utarbeider eige turprogram.

Statens kartverk. Topografisk hovedkartserie M=1:50.000.

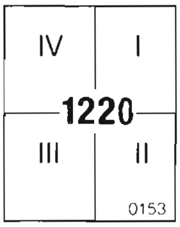

Eksempel på kartblad - nemning: 1220 II

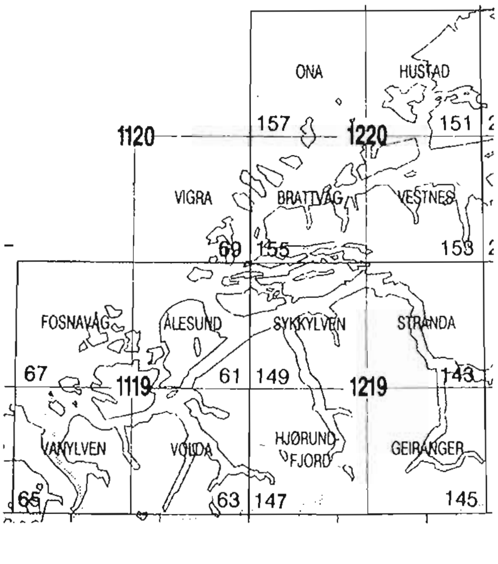

Friluftsrådet for Ålesund og omland 1995	Prosjektnr: *94/07813*
Område: *Friluftsområde i 8 medlemskommunar*	Statsbudsjettet post: *1427.31.2*
Tiltak: *Drift, tilsyn og vedlikehald i friluftsområda.*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *145.000*
Prosjektansvarleg:	Anna finansiering: *Medlemskontingent, fylkeskommunen, Friluftsrådenes Landsforbund, div.*

Gjennomførte tiltak / resultat:
Arbeidet omfattar planlegging, tilrettelegging og drift av friluftslivsområde i dei 8 medlemskommunane: Stordal, Ørskog, Skodje, Vestnes, Haram, Giske, Sula og Ålesund. Sjå kart og liste over friluftsområda i vedlegg. Friluftsrådet driv og informasjonsarbeid og aktivitetstiltak, sjå kapittel 3.2.

3.2. Tilskot til stimulering og motivering for friluftsliv

Døme på tiltak;
Naturvettene, opplegg for stimulering til friluftsliv for barn og unge laga og distribuert av Friluftslivets Fellesorganisasjon(FRIFO) og Friluftsrådenes Landsforbund(FL) (tlf.66 90 01 46)

Barnehageforeininga "I Ver og Vind" og Friluftsforeininga i Volda	Prosjektnr: *94/07861*
Område: *Vestlandet / Møre og Romsdal /Volda*	Statsbudsjettet post: *1427.74.1*
Tiltak: *Arbeid for auka friluftslivstilbod i barnehagar, barn og unge*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *20.000*
Prosjektansvarleg: *Per Ernst Lundberg*	Anna finansiering: *Eigne midlar, dugnadsinnsats*

Gjennomførte tiltak/resultat:
Midlane har gått til ein ressursperson som har initiert mange tiltak. Nokre døme på tiltak er: For barnehageforeininga i Ver og Vind: Tilbod til alle barnehagar og barneskular i Ørsta/Volda, tilbod om regionalt kurs til barnehagepersonell på Vestlandet, gi ut "I Ver og Vind-posten" og anna informasjonsarbeid.
For Friluftsforeininga i Volda: Rekruttering og utdanning av 9 leiarar til dei 4 aldersdelte friluftsgruppene (64 deltakarar), opne familiearrangement med tils. 230 barn og voksne, opne "damekveldar" på skisenteret (telemarkskøyring) med 25 kvinnelege deltakarar.

I Vêr og Vind

Barnehageforeninga «I Vêr og Vind»

Ekko-Aureosen IL Turoientering	Prosjektnr: *95/00659*
Område: *Molde, Aukra*	Statsbudsjettet post: *1427.74*
Tiltak: *Informasjonsmatriell til natursti*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *1000*
Prosjektansvarleg: *Jan Arild Johansen*	Anna finansiering: *Eigne midlar*

Gjennomførte tiltak/resultat:
Informasjonsmateriellet skal brukast i samband med arrangement som natursti, turorientering m.v. Materiellet er lagra på Julsundet skule og kan vidare nyttast i undervisninga her.

Folk i Form i Møre og Romsdal	Prosjektnr: *95/00267*
Område: *Møre og Romsdal*	Statsbudsjettet post: *1427.74*
Tiltak: *Frilufts- mosjon og helseaksjon for hele fylket*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *10.000*
Prosjektansvarleg: *Tore Birkeland*	Anna finansiering: *Fylkeskommunen, frivillige organisasjonar*

Gjennomførte tiltak/resultat:
Målsettinga med Folk i Form-2000 i Møre og Romsdal er "Folket skal ha høve til å drive idrett og utøve friluftsliv utifrå eigne ønskje og behov for å betre helse, trivsel og sosialt samver". Aksjonen skal medverke til "Regelmessig mosjon og stimulere til at folk flest får aktivitetstilbod som passar i nærmiljøet". Aksjonen er eit samarbeid mellom det offentlege og frivillige organisasjonar. Dei konkrete friluftslivstiltaka som vart støtta i 1995 var "Den gyldne turstøvel" - eit tiltak for funksjonshemma på Frei, og Molde og Omegn Idrettsforening sin friluftskule for barn.

"Folk i Form"
- Møre og Romsdal

1996 - 2000

Friluftslivets Fellesorganisasjon, Møre og Romsdal	Prosjektnr: *94/08367*
Område: *Vestlandet*	Statsbudsjettet post: *1427.74.1*
Tiltak: *Barneleiarkurs*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *20.000*
Prosjektansvarleg: *Atle Frantzen*	Anna finansiering: *FMVA i Sør-Trøndelag, Sogn og Fjordane og Hordaland. Eigne midlar*

Gjennomførte tiltak/resultat:
Tilbud om barneleiarkurs gjekk ut til alle medlemsorganisasjonar i Friluftlivets Fellesorganisasjon i Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag. Kurset vart arrangert over ei helg i Ørsta kommune. Programmet var variert og praktisk opplagt. Foto viser dei fornøgde deltakarane i september 1995.

Frifo Region Vest har gleda av å invitere til barneleiarkurs for barneleiarar i Frifo sine organisasjonar.

Det er duka for naturfaglege dagar i flotte omgivnader på Standalhytta i Ørsta Kommune 8.- 10. september.

DELTAKERAR
Kurset er for barneleiarar i Frifo sine organisasjonar. Kurset i Region Vest er for barneleiarar i fylka Nord-Trøndelag, Sør- Trøndelag, Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane og Hordaland.

MÅLSETTING
Kurset skal gi barneleiarane ein fagleg teoretisk ståstad om barns utvikling og behov i alderen 7- 10 år. Barneleiarkurset skal også vere eit praktisk orientert kurs, slik at barneleiarane skal få mest mogleg av konkrete erfaringar med seg tilbake til i sitt arbeid med barnegruppa.

Friluftsrådet for Ålesund og Omland	Prosjektnr: *94/07812*
Område: *8 medlemskommunar*	Statsbudsjettet post: *1427.74.1*
Tiltak: *Aktivitetsprosjekt*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *30.000*
Prosjektansvarleg: *Dagleg leiar*	Anna finansiering: *Eigne midlar, deltakaravgift m.v.*

Gjennomførte tiltak/resultat:
Det blei tilsett 2 aktivitetsleiarar sommaren/hausten 1995 som sto for ei rekke arrangement, mellom anna: overnattingstur for 4. og 5. klassingar på Svinøya. Naturvetteopplegg for Svorta skule i Håjem friluftsområde og Sjøholt barneskule i Skråvika friluftsområde. Kurs for tilsette i skulefritidsordninga, kanotur i Svarløken for 8. og 9.-klassingar, tematurar i friluftslivet si veke med over 800 deltakarar.

FRILUFTSLIVETS VEKE
10. - 17. september

Friluftslivsrådet for Ålesund og omland i samarbeid med:

- ~Ålesund jeger og sportsfiskeforening
- ~Ålesund nyttevekstforening
- ~Giske blandakor
- ~Credo
- ~Møre og Romsdal skogselskap
- ~Ørskog 4H
- ~Sunnmøre kystlag
- ~Naturvernforbundet i Ålesund
- ~Ålesund og Sunnmøre turistforening
- ~Sunnmøre museum
- ~Stordal Røde kors hjelpekorps
- ~I.L. Ravn
- ~Trivsel i sentrum
- ~Dagfinn Nupen
- ~Lisbeth Øie
- ~Asgeir Kvernberg
- ~Sigmund Molvær
- ~Njål Bele

Friluftslivets veke
Friluftslivets veke ønskjer vi i år å markere med ulike turar rundt om i medlemskommunane våre. Veka vil by på eit rikt og varierande innhald med alt ifrå friluftskonsert i Giske til turmarsj i Haram. Gjennom dette håper vi å gjøre friluftsområdene kjende, og oppmuntre til vidare bruk av dei.

Opne turar
Turane er opne for alle, og vi ønskjer store og små velkommen. Inga påmelding. Dei aller fleste turane er gratis.

Ta med !
~Termos og nistepakke.
~Vêrtilpassa klede og fottøy.

FRILUFTSRÅDET
for Ålesund og omland

Kristiansund og Nordmøre Turistforening	Prosjektnr: *94/07831*
Område: *Nordmøre*	Statsbudsjettet post: *1427.74*
Tiltak: *Informasjonstiltak*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *12.000*
Prosjektansvarleg: *Arne Bårseth*	Anna finansiering: *Eigne midlar, Fylkeskommunen, næringslivet m.v.*

Gjennomførte tiltak/resultat:
Midlane skal nyttast til informasjon om KNT sine aktivitetar. Det er trykt opp turprogram og anna informasjonsmateriell.

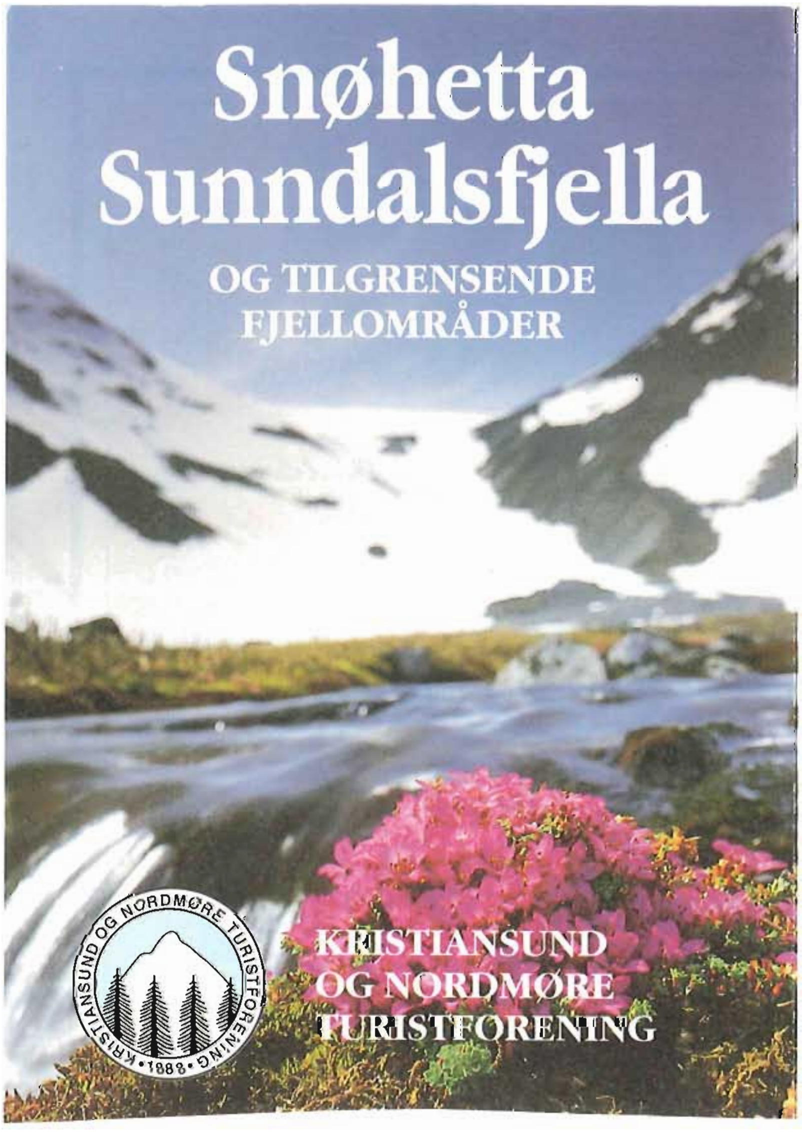

KRISTIANSUND OG NORDMØRE TURISTFORENING (KNT)
Adresse:
Postboks 476, 6501 Kristiansund. Tel 76937.
Postgiro 0804 3110277 Bankgiro 3930 09 57661
(Tilsluttet forbundet av norske turistforeninger, DNT).

KNT ble stiftet i 1888 og tok opp arbeidet med å gjøre fjellterrenget på indre Nordmøre; fra Trollheimen over mot Dovrebanen og Romsdalen - Eikesdalen, kjent og tilgjengelig for fotturister og skiløpere.
I 1889 ble Innerdalshytta tatt i bruk, og året etter ble Trollheimshytta reist som et samarbeidsprosjekt mellom Trondhjems Turistforening (TT) og KNT. KNTs engasjement i Trollheimshytta ble av kort varighet, ved en overenskomst ble den overført til TT i 1895. I Innerdalen derimot, var foreningen økonomisk engasjert helt fram til 1944.
I området omkring foreningens nåværende hytter (se kartet) er det et godt utbygd rutenett, og turer i KNTs terreng kan lett fortsettes i de tilgrensende fjellområdene.

Medlemskap: Alle kan bli medlem i KNT. Innbetalingskort for kontingent kan fåes følgende steder:
Kristiansund: Jonas Eriksen Sport A/S.
Sverdrup Libris.
Sunndalsøra: Sunndal Bokhandel.
Surnadal (Skei): Bokhandelen i Butikkcenteret.
Eller ved å ringe sekretæren, tel 073 76 937.
Som medlem får du rabatt og fortrinnsrett på KNTs og andre turistforeningers mer enn 300 hytter. Du får også tilsendt foreningens årbok, fellesturprogram, medlemsbladet "Fjell og Vidde" m.m.

PÅ HYTTENE OG I FJELLET

Åpningstid: Med unntak av Todalshytta og Vangshaugen står alle KNTs hytter åpne hele året. Vangshaugen har åpent fra slutten av juni og ut august, tel 073 95711. Ellers i året er Annekset, med seks senger, selvbetjent og låst med DNT standardlås.
Todalshytta er åpen fra slutten av juni til slutten av august, tel 073 63 836. Ellers i året er Isbua, ubetjent, med fire senger tilgjengelig. Nøkkel på Bruset gård ved oppkjørselen til hytta.
Priser: Proviant- og overnattingspriser står oppslått på hyttene.

Kristiansund og Nordmøre Turistforening	Prosjektnr: *94/07832*
Område: *Nordmøre*	Statsbudsjettet post: *1427.74*
Tiltak: *Fellestur for funksjonshemma*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *10.000*
Prosjektansvarleg: *Arne Bårdseth*	Anna finansiering: *Eigne midlar, eigenandel, Kristiansund kommune*

Gjennomførte tiltak/resultat:
KNT samarbeidde med kulturkontoret i kommunen om å arrangere 3 helgaturar til Vangshaugen, Todalshytta og Aursjøhytta. Tilsaman 26 personar vart med på turane.

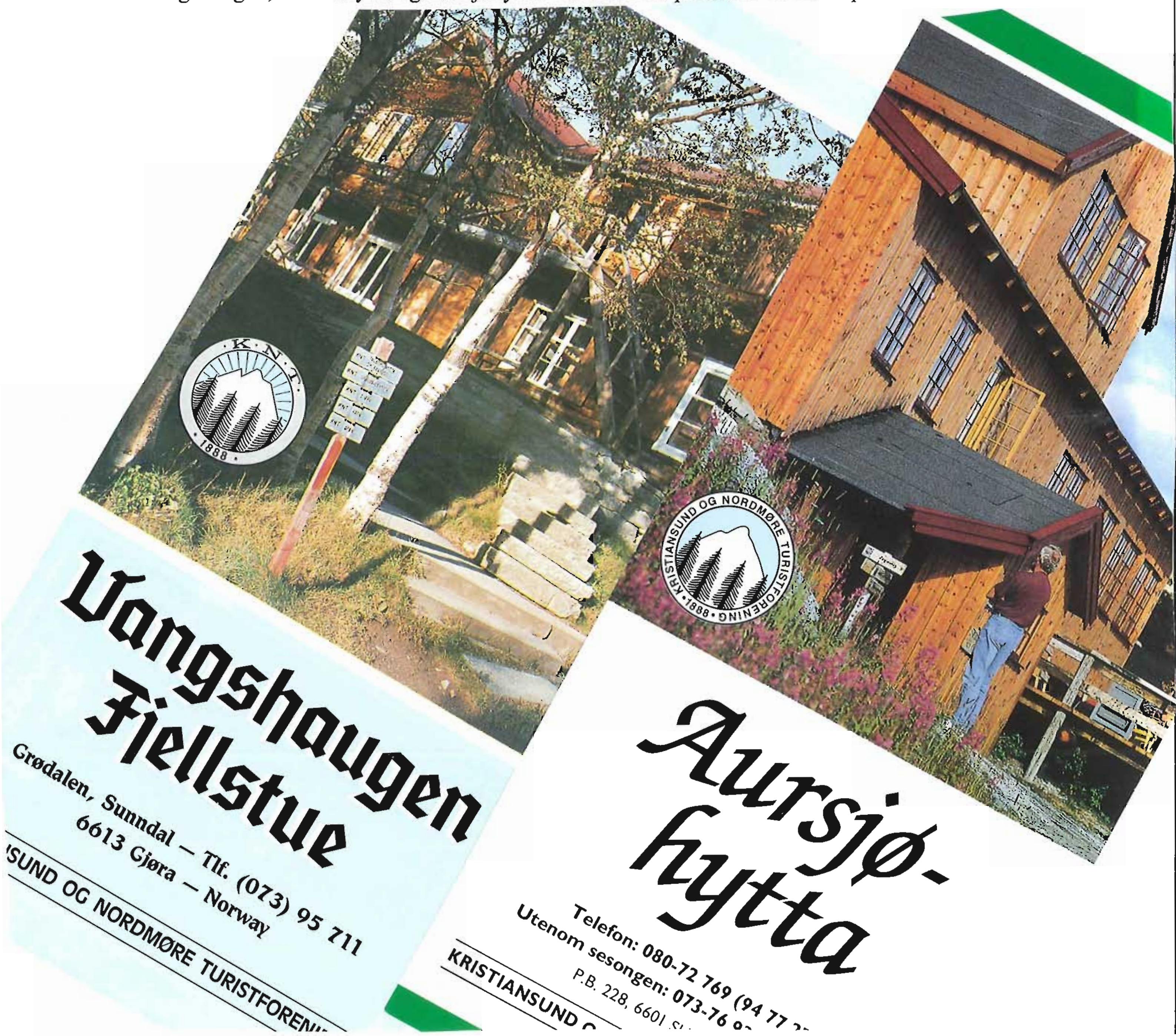

Molde og Omegn Idrettsforening	Prosjektnr: *94/07918*
Område: *Romsdals-regionen*	Statsbudsjettet post: *1427.74.1*
Tiltak: *Tilbod om friluftskole i sommerferien for barn i 1. - 6. klasse*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *10.000*
Prosjektansvarleg: *Styret for friluftsskolen*	Anna finansiering: *Eigne midlar, deltakaravgift, andre bidragsytarar*

Gjennomførte tiltak/resultat:
Tiltaket omfatta 132 born delt på fire forskjellige veker. Deltakarane får i løpet av ei veke tilbod om opplæring og oppleving i fleire aktivitetar som: fisking, kanopadling, sykling, orientering, spikke figurar og farge garn med plantefarger, bygge drage o.s.b. Det er litt differensiert tilbod ei av vekene, då det er berre born frå 4. -6. klasse. Desse får til dømes også prøve klatring.

Molde og RomsdalTuristforening	Prosjektnr: *94/07630*
Område: *Romsdals-regionen*	Statsbudsjettet post: *1427.74.1*
Tiltak: *Informasjon om turtilbod tilpassa familiar.*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *5.000*
Prosjektansvarleg: *Jon Helge Indbjør*	Anna finansiering: *Eigne midlar, dugnad*

Gjennomførte tiltak/resultat:
Med utgangspunkt på Skaret i Fræna kommune er det 5 km til Langdalsbu. Denne hytta driv MRT på dugnadsbasis og den er open både sommar og vinter. Tilbodet eignar seg godt til familiar. Det er laga ei informasjonsbrosjyre om dette tilbodet.

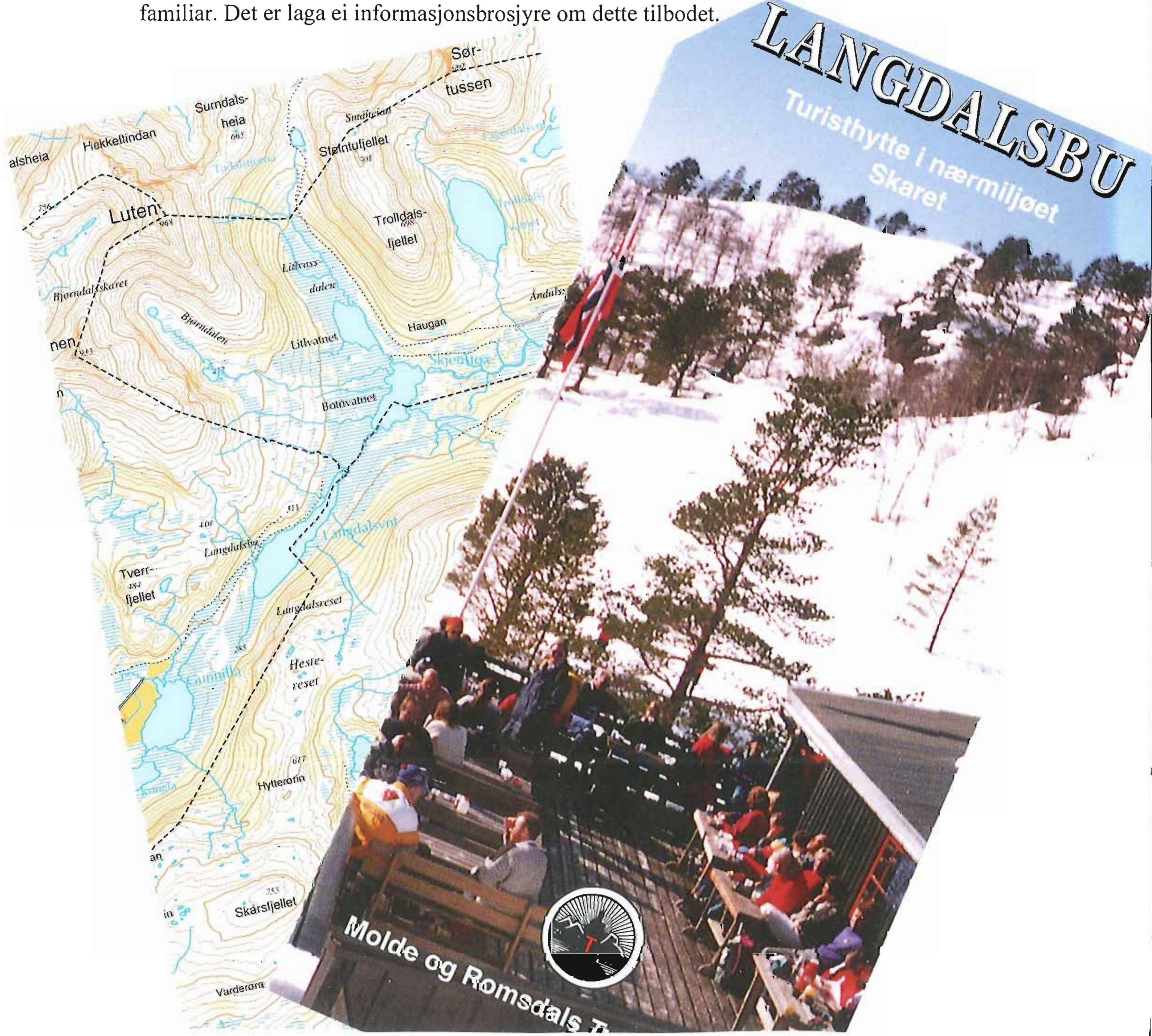

Møre og Romsdal Fylkeskommune m/ samarbeidspartnarar	Prosjektnr: *95/00104*
Område: *Møre og Romsdal*	Statsbudsjettet post: *1427.74.1*
Tiltak: *Kultursommarskule for ungdom*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *10.000*
Prosjektansvarleg: *Grete Opheim*	Anna finansiering: *Eigne midlar, samarbeidsparnarar*

Gjennomførte tiltak/resultat:
"Ung kultur sommarskule" er eit ope tilbod til undom. Sommarskulen vart arrangert i kommunane Ulstein og Sunndal ei snau veke om sommaren. Det vart størst oppslutning om villmarkslivgruppene der heile 36 av 80 ungdommar var med.

I MØRE OG ROMSDAL

ung kultur sommarskolane er eit variert og spanande tilbod til ALLE ungdommar over 14 år i Møre og Romsdal, og evt. frå andre stader i landet. Deltakarane kan velje ei hovudgruppe (tre dagar) og ei "snuse-på-gruppe" (ein dag). Fredag drar heile gjengen på ein dagstur. I tillegg vil det bli god tid til soling, bading, gå på kino, spele saman, danse o.s.b.

HOVUDGRUPPENE I SUNNDAL

- Band*samspel
- Basketball
- Dans
- Radio*video
- Tradisjonshandverk
- Sommar på gard
- Teater
- Teikning*måling
- Villmarksliv

HOVUDGRUPPENE I ULSTEIN

- Basket*strandvolley
- Fjell og vidde
- Havfiske
- Naturopplevingar
- Kor*kabaret
- Segling*roing
- Skipsbygging
- Teater
- Vev

SPESIELLE BEHOV

Har du behov for spesiell tilrettelegging, bør vi få melding om det så tidleg som muleg. Dette skal vere eit tilbod for ALLE, så ikkje nøl med å melde deg på !

TID OG STAD

Begge sommarskolane blir arrangert i veka 25.juni til 1.juli 1995.
Arrangørstadane er Sunndalsøra og Ulsteinvik.

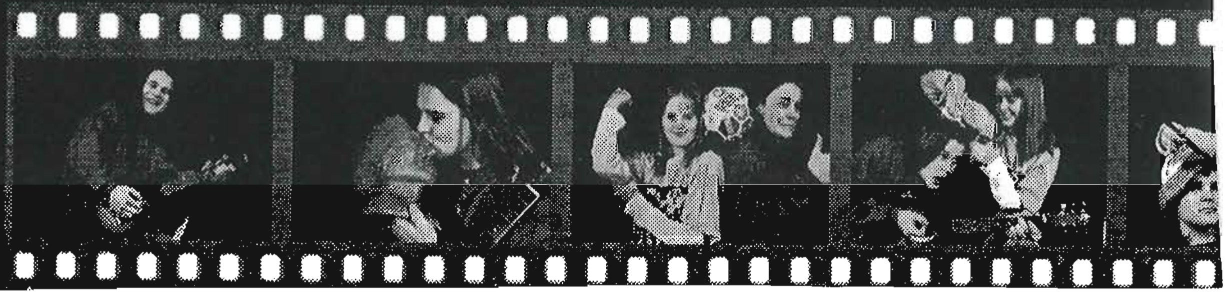

Møre og Romsdal Fylkeslag av Norges Jeger og Fiskeforbund	Prosjektnr: *94/07854*
Område: *Møre og Romsdal*	Statsbudsjettet post: *1427.74*
Tiltak: *Barnehageprosjekt, familiedag*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *15.000*
Prosjektansvarleg: *Finn Vågseter*	Anna finansiering: *Eigne midlar, fylkeskommunen, dugnad*

Gjennomførte tiltak/resultat:
Tiltaket er eit tilbod til barnehagar i 10 kommunar. Jeger og fiskeforeiningar i fylket vil gi barnehagar ei friluftslivsopplevning og opplæring gjennom tiltaket " En verden under vann".

Molde Jeger og Fiskerforening · Stiftet 19. november 1975

MJFF-info

Medlemsblad for Molde Jeger- og Fiskerforening

«EN VERDEN UNDER VANN»

Barna inviteres med ut på to opplevelsesturer, resultatet viser de ved kreativ utfoldelse på en egen veggplakat som følger med ved bestilling-en. «Klippe-lime» ark og voksenveiledning utgjør resten av opplegget. Det er lagt opp til minimal bruk av utstyr, opplevelsen er det sentrale! Målgruppe: Førskoler/førsteklassinger.

Norges Handicapforbund avd. Møre og Romsdal	Prosjektnr: *94/07584*
Område: *Møre og Romsdal*	Statsbudsjettet post: *1427.74.*
Tiltak: *Registreringsprosjekt, reisemål for funksjonshemma, friluftslivsområde*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *10.000*
Prosjektansvarleg: *Anne Jorunn Hatle*	Anna finansiering: *Eigne midlar*

Gjennomførte tiltak/resultat:
Norges Handicapforbund har sidan 1993 hatt eit registreringsprosjekt der ein har vurdert same type reisemål etter felles kriteriar for tilgjenge. Friluftsområde er ei av fleire slike reisemål. Fylkesmannen i Møre og Romsdal ønskjer å medverke til at dei friluftsområda som er tilrettelagt for funksjonshemma i vårt fylke vert betre kjent.

Kriterier for tilgjengelighet

I tabellen presenteres de viktigste kriteriene som er brukt. Her kan du se hva som ligger i vurderingene fram til det ene eller andre tilgjengelighetssymbolet.

		(rullestolsymbol)	(rullestolsymbol med hjelper)
Ute	**Parkering**	Merket handikapparkering med bredde min. 3,5 meter.	Vanlig parkering, dvs. ikke spesielle handikapplasser.
	Trapper	Ikke akseptert.	Maks. 2 trinn.
	Dekkeforhold	Fast og plant dekke (asfalt e.l.).	Fast grus, gress e.l.
	Stigninger	Gjennomført slake stigninger.	Bare delvis slake stigninger.
	Badeområde	Baderampe med håndlist.	Adkomst til vann på fast dekke.
	Fiskeområde	Fiskebrygge med stopplist.	Annen tilgang til vannet.
	Sittebenker	Krav til benker.	Krav til benker.

FRILUFTSOMRÅDE

Navn/Adresse	Kartangivelse	Parkering	Badeområde	Fiskeplass	Turområde	Merknader
Møre og Romsdal						
Torbudalen-Larstjønna	17 86	(symbol)		(symbol)		

Prosjekt "Born, unge og museum "	Prosjektnr: *95/02854*
Område: *Sunnmøre og Romsdal*	Statsbudsjettet post: *1427.74*
Tiltak: *Natur og kulturformidling gjennom å bu og arbeide på ein Storfjordgard anno 1920*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *26.000*
Prosjektansvarleg: *Prosjektleiar Ingvild Hansen*	Anna finansiering: *Norsk Kulturråd, Fylkeskommunen, kommunar, andre*

Gjennomførte tiltak/resultat:
"Stiftinga for Ytste Skotet" eig denne fjordgarden. I perioden 1993 - 1996 er garden med i prosjektet "Born, unge og museum" der det er tilsett ein prosjektleiar. Prosjektet legg vekt på at barn og ungdom skal oppleve og erfare samanhengen mellom natur og kultur i eit historisk perspektiv gjennom arbeid og opphald på Ytste Skotet. Det har i 1995 vore kortare og lengre opphald frå 32 skuleklassar, lag, organisasjonar og familiar. Garden er og seminarplass og åstad for kurs.

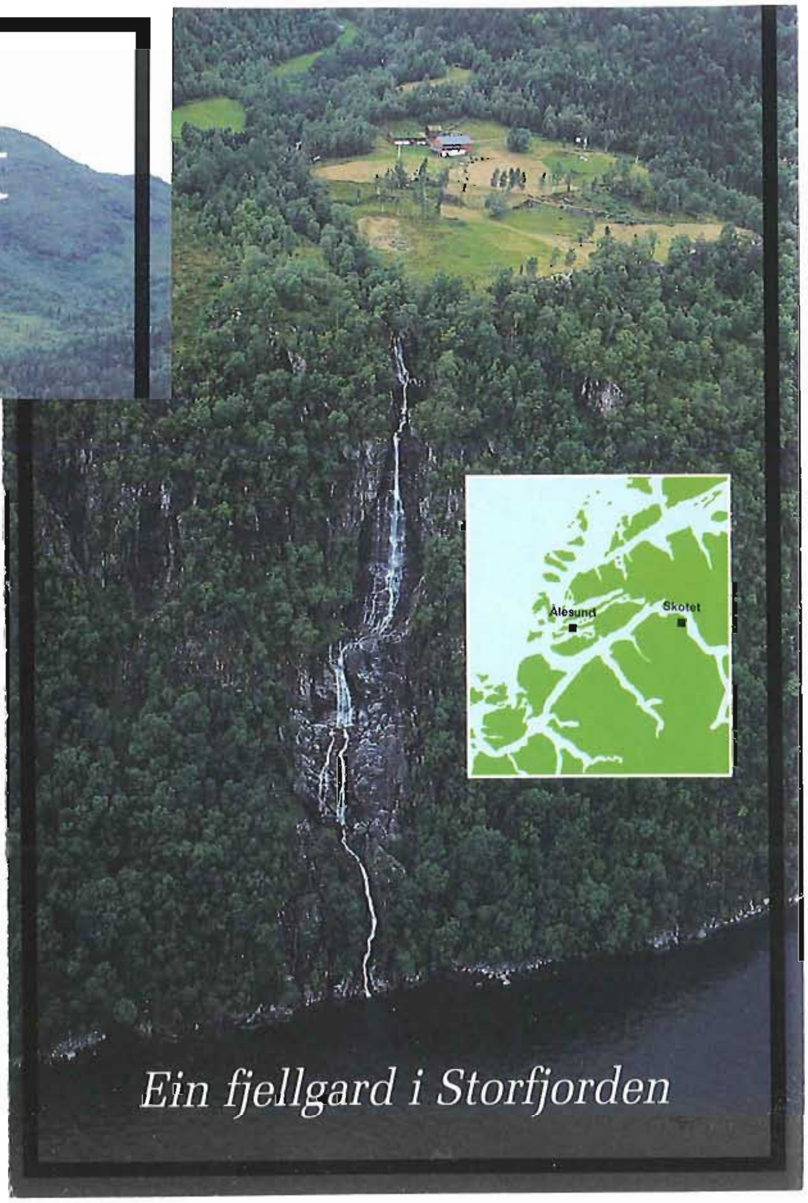

Stiftinga Ytste-Skotet

102

Surnadal Jeger og Fiskeforening	Prosjektnr: *95/00037*
Område: *Surnadal*	Statsbudsjettet post: *1427.74*
Tiltak: *Fiske og friluftsliv for psykisk utviklingshemma*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *5000*
Prosjektansvarleg: *Brage Einum*	Anna finansiering: *Kommunen, eigne midlar*

Gjennomførte tiltak/resultat:
I samarbeid med Surnadal kulturkontor arrangerte 5 medlemmar av Surnadal JFF tur for 23 psykisk utviklingshemma med fisking, grilling, leik m.v. Turen gikk til Kårvatn i Todalen.

NORGES JEGER OG FISKERFORBUND
Materiell bestilles hos NJFF, Postboks 94, 1364 Hvalstad, tlf. 66 78 38 60, fax 66 90 15 87

103

Ålesund/Sunnmøre Turistforening	Prosjektnr: *94/07838*
Område: *Sunnmøre*	Statsbudsjettet post: *1427.74.1*
Tiltak: *Brosjyre og tematurar i Tafjordfjella*	Tilskott frå Fylkesmannen i M&R: *15.000*
Prosjektansvarleg: *Administrasjon og komitear*	Anna finansiering: *Eigne midlar*

Gjennomførte tiltak/resultat:
ÅST utarbeidde og trykte eit turprogram i samarbeid med 6 lokale turlag og trimgrupper på Sunnmøre. Det var tilbod om over 60 forskjellige turar med turleiar i løpet av 1995. Vidare vart det utarbeidd informasjon og brosjyremateriell om ÅST sine hytter og aktivitetar i samband med desse.

TURPROGRAM

1995

ÅTS

ÅLESUND-SUNNMØRE TURISTFORENING

i samarbeid med:
AALESUNDS SKIKLUBB
ÅST-UNGDOMSGRUPPE
ØRSTA TRIMGRUPPE
STRANDA TURLAG
HERØY TURLAG
SULA TURLAG

NATURVERNÅRET '95

4.1. Brev frå Miljøverndepartementet datert 20.10.1993 om miljøretta sysselsettingstiltak 1994

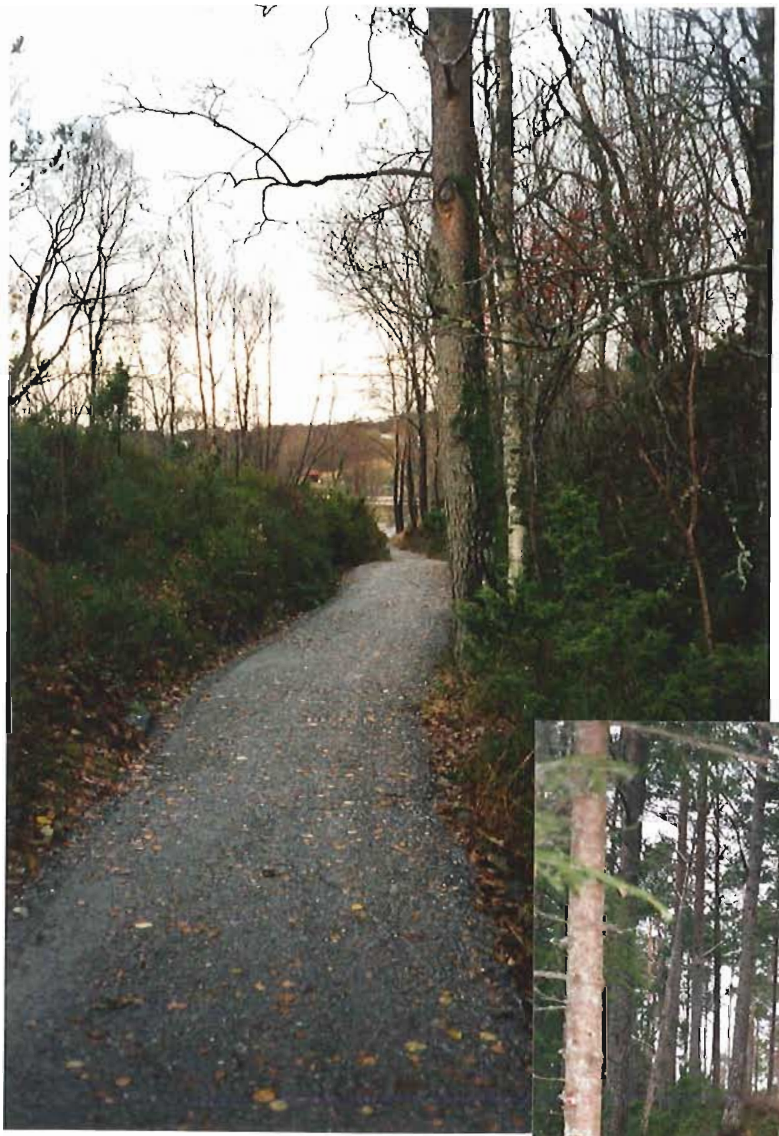

1)

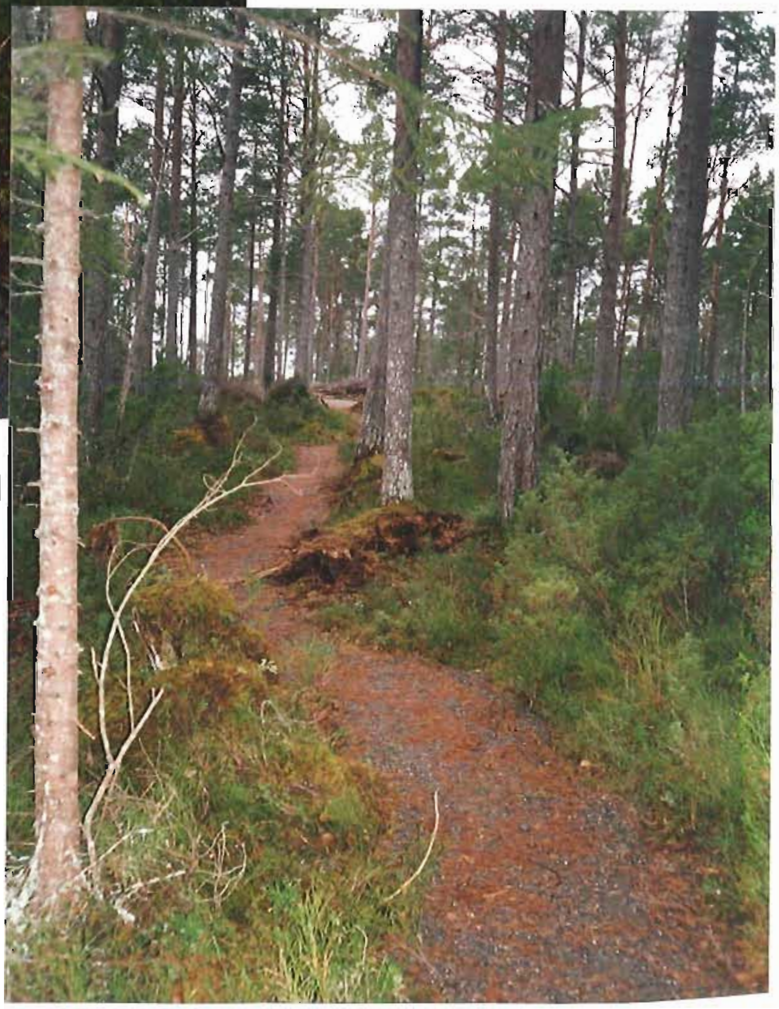

2)

Døme på tiltak;
Friluftsrådet for Ålesund og Omland har i fleire år nytta sysselsettingstiltak. I 1994 vart det mellom anna arbeidd med turstigar. Her frå Mauren i Skjodje (1) og Kråkvika i Vestnes (2).

105

DET KONGELIGE MILJØVERNDEPARTEMENT

KONTOR: MYNTGT. 2 - TLF. 22 34 90 90 - FAX. 22 34 95 60 - TELEKS 21480 env n
POSTADRESSE: POSTBOKS 8013 DEP., 0030 OSLO

93/07470 dok 5

Den norske Turistforening
Norges Jeger og Fiskeforbund
Norges Naturvernforbund
Norsk Forening for Fartøyvern
Foreningen til norske Fortidsminnemerkers Bevaring
Friluftsrådenes Landsforbund
FRIFO

414.0 Hard / HEM

Deres ref.	Vår ref. (bes oppgitt ved svar)	Dato
	93/3619 OØ GJR Ark. 355.2 Dok. KAJA-K94.DOC	20 OKT 1993

MILJØRETTEDE SYSSELSETTINGSTILTAK I 1994.

Regjeringen har i statsbudsjettet for 1994 foreslått at det øremerkes 150 mill. kr. på beredskapsbevilgningen til miljørettede sysselsettingstiltak i 1994. Dette tilsvarer 1000 tiltaksplasser innen miljøsektoren. Den fylkesvise fordeling av plassene finnes i vedlegg 1.

Kriterier for bruk av midlene.

1) Det legges til grunn at det innføres et nytt sysselsettingstiltak, KAJA fra 1. november 1993. Regelverket for dette sysselsettingstiltaket er ennå ikke avklart. Foreløpig legges derfor regelverket for sysselsettingstiltaket SKAP (vedlegg 2) til grunn for gjennomføring av de øremerkede prosjektene. Når regelverket for KAJA er avklart vil en bli nærmere orientert. Langtidsledige, herunder spesielt personer som har passert 70 uker med rett til dagpenger, er en hovedmålgruppe for tiltaket.

2) De øremerkede midlene kan nyttes i kommunal, fylkeskommunal og statlig virksomhet når det offentlige har en eierandel på mer enn 50 % eller mer enn 50 % av driftsutgiftene. Unntatt er virksomheter som drives i direkte konkurranse med privat næringsvirksomhet. Midlene kan også nyttes i private og ideelle organisasjoner. Private og ideelle organisasjoner med lite eller manglende administrativt apparat og/eller som ikke på lokalt nivå kan påta seg arbeidsgiveransvaret for deltakerne, må inngå en avtale med kommuner/fylkeskommuner der disse sier seg villig til å stå som arbeidsgiver og leie ut arbeidsledige til de nevnte organisasjoner. Bruk av tiltaket i allmennyttige og ideelle organisasjoner må ikke

føre til vridning av konkurranseforholdene i privat sektor. Alle typer interesseorganisasjoner som f.eks. politiske partier eller bransjeorganisasjoner faller derfor utenom ordningen.

3) Fordelingen og utløsningen av de øremerkede midlene må skje gjennom et nært samarbeid mellom arbeidsmarkedsetaten, fylkesmannen, fylkeskommunen og kommunesektoren jfr. nedenfor om saksgangen. Alle som omfattes av tilbudet må hentes blant de arbeidsledige som er registrert på arbeidskontorene.

4) Opplegget skal organiseres slik at tiltakene raskt kan avvikles og det må ikke skapes et varig økt utgiftsbehov til disse formålene. Ordningen kan ikke påregnes videreført i 1995. Tiltakene bør fordeles jevnt over året og bør komme i gang tidlig i 1994.

Aktuelle tiltak.

Miljøverndepartementet mener at de mest aktuelle tiltakene for ordningen er:

- Natur- og friluftstiltak: Aktuelle tiltak her kan være skjøtsel og tilrettelegging av friluftsområder, tilrettelegging av turveier og stier, skjøtsel i fredete og andre verdifulle naturområder, rydding av søppel i naturvernområder, langs vassdrag, strender m.v., gjeting av husdyr som forebyggende tiltak mot rovviltskader samt vilt- og fiskestelltiltak.

- Vannmiljøtiltak: Prosjektene bør ta sikte på å øke bruk og tilgjengelighet i og ved vassdrag og sjøområder. Aktuelle tiltak er bl. a. tilrettelegging for friluftsliv, fritidsfiske og biotoputbedringer. Kommunale oppryddingstiltak på avløpssektoren på strekningen vest og nord for Lindesnes, dvs. utenfor sårbart område i Nordsjøen kan også være aktuelle.

- Miljøbytiltak: Denne ordningen gjelder bare Fredrikstad, Kristiansand, Bergen, Tromsø og bydelen Gamle Oslo. Aktuelle tiltak er styrking av miljøvennlig transport som opparbeidelse av gang-, tur- og sykkelveier, opprusting av gater og plasser i sentrum, utbedring av kulturminner, nærmiljøtiltak som forbedring av lekeplasser og nære friområder, enkle tiltak for økt energieffektivisering samt tiltak for kildesortering og håndtering av avfall.

- Avfalls- og gjenvinningstiltak: Det kan være aktuelt med prosjekter som bidrar til avfallsreduksjon, gjenvinning eller miljømessig bedre disponering av avfall. Midlene kan bl. a. anvendes til gjennomføring av kildesortering og opprydding av søppel i kommunene.

- Støyreduserende tiltak: Det kan være aktuelt med støyreduserende tiltak langs kommunale og fylkeskommunale veier og baneanlegg der støynivået overskrider grenseverdiene fastsatt i Miljøverndepartementets rundskriv T-8/79 - Retningslinjer for veitrafikkstøy - planlegging og be-

handling etter bygningsloven. Tiltak i områder med høyest innendørs støynivå prioriteres først. Tiltak langs riksveier og jernbane, i samarbeid med henholdsvis veisjefen og NSB, kan også være aktuelt.

- Kulturminneverntiltak: Aktuelle tiltak kan være istandsetting av kulturminner, skjøtsel av kulturlandskap og registrering av verneverdige bygninger og bygningsmiljøer.

Saksgang.

Saksgangen i 1994 blir noe annerledes enn ved ordningen for 1993. Hovedendringen er at prioritering og utvelgelse av prosjekter bli foretatt på fylkesnivå, dvs. at departementet og direktoratene ikke skal inn i behandlingen av de konkrete prosjektene. Organisasjonene kan derfor i 1994 ikke påregne seg å få tilskudd fra Miljøverndepartementet til dekning av egenandeler, ut over tilskuddet fra arbeidsmarkedsetaten, i det omfang som i 1993.

Ved innsending av prosjektforslag fra organisasjonene, skal alle kulturminneverntiltak sendes til fylkeskommunens kulturetat. Øvrige tiltak skal sendes til miljøvernavdelingen hos fylkesmannen. Saksgangen kan kort beskrives som følger:

1) Kommuner, fylkeskommuner og andre arbeidsgivere utarbeider forslag til prosjektplaner. Prosjektplanene må inneholde en angivelse av ressursbehovet målt i antall månedsverk, beskrivelse av kvalifikasjonskravene som stilles til arbeidsledige som deltar i prosjektet, tidspunkt for igangsetting og avslutning og en nærmere beskrivelse av prosjektets innhold og hvordan dette kan bedre miljøet. Prosjektforslagene godkjennes av styringsgruppene i SKAP/KAJA der slike er etablert. Arbeidsgivere som ikke har etablert slike styringsgrupper må få prosjektene godkjent av arbeidstakerorganisasjonene på den aktuelle arbeidsplass.

2) Kommunene/arbeidsgiverne sender alle prosjektforslag til Fylkesarbeidskontoret innen 12. november 1993. Kommunene/ arbeidsgiverne sender kopi av søknader vedr. kulturminnetiltak til fylkeskommunens kulturetat og kopi av søknadene vedr. miljovern forøvrig til fylkesmannens miljøvernavdeling.

3) Innen 18. november 1993 skal fylkesmannen og fylkeskommunen legge fram sitt forslag til prioritering av miljøvernprosjekter til drøfting i Arbeidsmarkedsrådet hvor også fylkesmannens miljøvernavdeling og fylkeskommunens kulturetat skal være til stede, eller det arrangeres et særskilt møte med de berørte parter. Fylkesarbeidskontoret har det endelige ansvaret for utvelgelse av prosjektene og ansvaret for å påse at regelverket for arbeidsmarkedstiltak følges og at prosjektene er forenlig med målsettingene i arbeidsmarkedspolitikken.

4) Fylkesarbeidskontoret gir beskjed til de lokal arbeidskontorene om hvilke prosjekter som skal igangsettes. De lokale arbeidskontorene informerer deretter de aktuelle arbeidsgivere.

Praktiske spørsmål fra organisasjonene omkring søknadene rettes til fylkesmannens miljøvernavdeling eller fylkeskonservatoren i fylkeskommunen.

Med hilsen

Thorbjørn Berntsen

Thorbjørn Berntsen

Vedlegg: 2

Kopi:
Kommunal- og arbeidsdepartementet
Arbeidsdirektoratet
Fylkesmennene
Fylkeskommunene
Direktoratet for naturforvaltning
Riksantikvaren
Statens Forurensningstilsyn

Saksbehandler: Gjermund Rønning, tlf.: 22345732

4.2. Samla oversikt over friluftsliv, miljø og sysselsettingstiltak 1994

Døme på tiltak;
Informasjonatavle, Giske kommune (1) og Elvadalen, Volda kommune (2)
Foto; I. Raastad 1994

SAMLA OVERSIKT - TILSKOTT TIL FRILUFTSLIV, MILJØ OG SYSSELSETTING I MØRE OG ROMSDAL 1994

I

Kommune	Prosjekt	Aksjon vann-miljø	Tilrettel/drift 1427.31.2	Plan/tilret. 1427.62.2 +1406.61	Motiv/stim 1427.74.3	KAJAmvk.,
Aure	Finnset, kultur-/natursti, friområde			20 000		2
Aure	Skilting/merk. stier, rydd friluftsområde					4
Averøy	Fiskekultiv. Ingeborg-/Folldals-/Helset- og Hosetvatn					6
Averøy	Reg. ulovl. fyllpl. bilvrak, strandrydding					4
Eide	Søppelplukking i kommunen					8
Eide	Holmsundet rasteplass			50 000		
Fræna	Strender Bud + nordover, rydding					8
Giske	6 fred.omr., skjøtsel/tilsyn		25 000			8
Gjemnes	Kvennaevja, gangsti, veg.snekring					5
Gjemnes	Ikornneset fornminnepark			20 000		
Halsa	Utfisk røye, bygging. Megårdsvatn					2
Halsa	Merking av turstier					1
Haram	Søvik/Gamlem næringsl. strandrydding					4
Haram	Synnalandsdalsv, Gjersetdalsv, rydd/klopp/utb.sti			10 000		10
Hareid	Hareidvassdraget + strand, rydding søppel					8
Hareid	Kvitneset, Klombra, Englandsvika			17 000		
Hareid	Holesanden, parkeringsplass			20 000		
Herøy	Runde, skjøtsel		50 000			10
Herøy	Strandrydding i kommunen					6
Kristiansund	KNT, fjelltur for handicappede				10 000	
Kristiansund	Vardeomr. Nordlandet, rydding, tursti			40 000		4
Kristiansund	Fløya, rydding, tynning			15 000		4
Kristiansund	Nordlandet/Kirkelandet, rydding, tynning			40 000		11
Midsund	Rydding og registrering					5
Molde	Veøy, FM, skjøtsel		40 000			9
Molde	Retiro, bade og friluftspark, opparb.	50 000				10
Molde	MOI, friluftskole				8 000	
Molde	Kartlegging bilvrak i naturen					2
Nesset	Vårsol 4H, friluftsliv m/lauvvo, kano				3 000	
Nesset	Rydding av bilvrak, skrot					4
Nesset	Rovviltoppsyn					10

SAMLA OVERSIKT - TILSKOTT TIL FRILUFTSLIV, MILJØ OG SYSSELSETTING I MØRE OG ROMSDAL 1994

II

Kommune	Prosjekt	Aksjon vann-miljø	Tilrettel/drift 1427.31.2	Plan/tilret. 1427.62.2 +1406.61	Motiv/stim 1427.74.3	KAJAmvk.,
Norddal	Valldal, badeplass rydding					1
Norddal	Valldal, stier, rydding, merking, tilrettel.					4
Rauma	Rovviltoppsyn					4
Rauma	Kolmanneset		20 000			6
Rindal	Trollheimen, skjøtsel og forvaltning		40 000			10
Sandøy	Ona, opprydding avfall					4
Skodje	FÅO, Mauren, toalett, turveg, bev.hemmede		40 000			8
Smøla	Innsmøla ungdomslag, friluftsliv				5 000	
Smøla	Kvistvågen friluftspark			20 000		
Stranda	Storfj. venner, skjøtsel fjordgard + Geiranger			30 000		
Sula	Rydd søppel, kratt, råser, forminne					6
Sunndal	Sauegjeting, jerveoppsyn Sunndalsfjella					7
Sunndal	Drøppingstranda, rydding					1
Sunndal	Opprusting, merking stier/turveger					12
Surnadal	Trollheimen, Todalen, saueoppsyn					10
Sykkylven	Haugbukta, badeplass			30 000		
Tingvoll	Friluftsplan, Tingvoll gard			28 900		
Ulstein	Skjøtsel av kulturlandskap, Borgarøya		25 000			8
Ulstein	Strandsoner, rydding					2
Ulstein	Haddalsvassdr., rydding, tilrettelegging					4
Ulstein	Anholen, Vikemarka friområde			30 000		
Vanylven	Rydd, søppel, vassdrag + strand					4
Vestnes	FÅO, Kråkvika, vedlikeh. div. bevegelseshemma		40 000			10
Volda	Helse og miljøprosjekt, friluftsaktivitet				5 000	
Volda	Friluftsforeninga, barnehageforeninga				20 000	
Volda	Øyraelva, gangsti-, brubygging	50 000				8
Ørsta	Opparb. fiskesti Ose, bevegelseshemma					5
Ørsta	Hovdevatn badeplass, sti, tilrettel. handicappede			20 000		
Ørsta	Rydding avfall, fyllinger, utmarksomr., friluftsliv			25 000		
Ålesund	FÅO, Svinøya hørselshemma barn				8 000	
Ålesund	FÅO, Svinøya, underv. natur-/kultursti				10 000	
Ålesund	FÅO, Svinøya informasjon		8 000			
Ålesund	Ravneskaret, rydd. søppelfyll, vegrestaurering					18
Frifo	Kurs for barneleiarar				2 000	

112

SAMLA OVERSIKT - TILSKOTT TIL FRILUFTSLIV, MILJØ OG SYSSELSETTING I MØRE OG ROMSDAL 1994

III

Kommune	Prosjekt	Aksjon vann-miljø	Tilrettel/drift 1427.31.2	Plan/tilret. 1427.62.2 +1406.61	Motiv/stim 1427.74.3	KAJAmvk.,
Friluftsrådet Ålesund/	Drift regionale friluftsområder		145 000	15 000		10
M&R Fylkeskommun	Kultur-, sommerskole, villmark-, friluftsliv				5 000	
M&R fylkeslag av N.	Kartlegg. friluftsomr. for funksjonshemma			17 000		
NJFF	Friluftsdag, barnehage				10 000	
Statens Kartverk	GAB reg, DEK					30
		100 000	433 000	447 900	86 000	317

113

4.3. Samla oversikt over friluftslivstiltak 1995.

1)

2)

Døme på tiltak;
Molde & Omegn Idrettsforening sin friluftskule for born (1) og Borgarøya i Ulstein kommune (2). Foto; I.Raastad 1995

114

TILSKOT FRILUFTSLIV 1995					
Komm/org.	*prosjekt*	*1427.62*	*1427.31*	*1427.74*	*Aks. vannm.*
Averøy	Planlegg, Omfarøya		25 000,00		
Eide	Holmsundet rasteplass	25 000,00			
Frei	Fys. tilr. rullestolsti, Viken gård	5 500,00			
Fræna	Fys. tilr. Skaret friluftspark		35 000,00		
Gjemnes	Osen/Fostervold friluftsomr.		55 000,00		
Giske	Skjøtsel fys. tilr. fll.omr/v.omr		25 000,00		
Giske (FÅO)	Godøyfjellet, info	15 000,00			
Herøy	Herøy gard, skjøtsel		15 000,00		
Kristiansund	Fys. tilr. Klubba	30 000,00			
Kristiansund	Atkomst Remlan	10 000,00			
Molde	Aksjon Vannmiljø, Retiro				140 000,00
Molde	Utarb. flerbruksplan, marka	40 000,00			
Molde	Drift Julneset		40 000,00		
Rauma	Toalettanl. Kolmanneset		40 000,00		
Rauma	Aksjon Vannmiljø, Raumaosen				50 000,00
Rindal	Registr. gamle stier	10 000,00			
Rindal	Igeltjørna, info, merking mv.	15 000,00			
Sandøy	Rydde strand og verneomr.		10 000,00		
Skodje (FÅO)	Håhjem, rydding, toalett mv.	30 000,00			
Skodje (FÅO)	Mauren, infotavle mv.		20 000,00		
Stranda	Skjøtsel, Blomberg	40 000,00			
Surnadal	Knykjen, kavling av sti	20 000,00			
Tingvoll	Øygardsneset, fys. tilr.	15 000,00			
Tingvoll	Utarb. friluftskart	25 000,00			
Ulstein	Borgarøya, skjøtsel		25 000,00		
Ulstein	Anholen, Vikemarka fys. tilr.	20 000,00			
Vestnes (FÅO)	Kråkvika, fysisk tilrettelegging		65 000,00		
Ålesund	Aksjon Vannmiljø, Spjelkavik				90 000,00

115

Komm/org.	*prosjekt*	*1427.62*	*1427.31*	*1427.74*	*Aks. vannm.*
Friluftsr. Ålesund/omland	Nytt opplag info.brosjyre		7 500,00		
Friluftsr. Ålesund/omland	Drift, vedl. i region. område		145 000,00		
Fylkesmannen i M&R, m.avd.	Temakart, friluftsliv		20 000,00		
Ekko/Aureosen IL	Friluftsliv, informasjon, barn			1 000,00	
Folk i form Møre og Romsdal	"Bli med ut - føreb. helsearbeid"			10 000,00	
Friluftslivets Felleso. M&R	Barneleiarkurs			20 000,00	
Friluftsr. Ålesund/omland	Fril.liv i sikra omr. b/u			30 000,00	
Kr.sund/Nordm. Turistfor.	Fellestur for funk.hemmede			10 000,00	
Kr.sund/Nordm. Turistfor.	Informasjon, brosjyrer turtilbod			12 000,00	
M&R Fylkesk/kultur	Kultursommarsk. - friluftsl. ungd.			10 000,00	
M&R Fylkesl. Handicapf.	Registr. friluftslivomr. for handic.			10 000,00	
M&R Fylkeslag JFF	Friluftsdag, barnehageprosjekt			15 000,00	
Molde & Omegn Idr.for.	Friluftsskole for barn			10 000,00	
Molde/Romsdal Turistfor.	Info.brosjyre Langdalsbu			5 000,00	
Prosjekt Born, unge og museum	Natur og kultur, barn/unge			26 000,00	
Surnadal JFF	Fril.liv/fiske for psyk.utvikl.h.			5 000,00	
Barnehageforeninga i ver og vind/Friluftsforeninga	Barn & unge, erfaringsspreiing			20 000,00	
Ålesund/Sunnmøre turistfor.	Brosjyre, tematur Tafjordsfj.			15 000,00	
		300 500,00	527 500,00	199 000,00	280 000,00

116

Søknadsskjema A-95

om midler fra Miljøverndepartementet, Direktoratet for naturforvaltning (DN) og fylkesmannens miljøvernavdeling

Tilskudd til: **Friluftslivsformål Viltformål Fiskeformål Aksjon Vannmiljø Vassdragsplanlegging**

Sendes fylkesmannen innen 15. november.

Veiledning i utfylling av skjema gis i rundskriv nr. T-2/94 fra Miljøverndepartementet og ved henvendelse til fylkesmannens miljøvernavdeling. Det forutsettes at rundskrivets kap. 1-4 og vedlegg A leses ved utfylling av søknadsskjema.

Søknader om midler til **sikring av friluftslivsområder** og **kalking av vassdrag** fremmes på egne søknadsskjema.

1 Søker:

Navn: ....

Adresse: .... Postnr: .... Poststed: ....

Kontaktperson: .... Telefon:..............................

Eventuelle tilskuddsmidler skal overføres til kontonummer: ....

2 Generelt om tiltaket:

Tiltakets navn: ....

Kommune: .... Fylke: ....

Type tiltak (tiltaksgruppe): (Se rundskriv kap A2 før du krysser av)

- ☐ Planlegging
- ☐ Kartlegging og utredning
- ☐ Informasjon
- ☐ Stimulering/motivering
- ☐ Organisering
- ☐ Skjøtsel, kultivering og oppsyn
- ☐ Kulturminnetiltak
- ☐ Fysisk tilrettelegging for friluftsliv
- ☐ Drift av friluftslivsområder (For denne søknadstype skal bare pkt. 1, 2 og 7 fylles ut, nevn nedenfor hvilke områder søknaden omfatter:)
- ☐ Annet:..

Fylles ut av fylkesmannen:

Kap. 1406:
- ☐ Post 61
- ☐ Post 70
- ☐ Post 71.4

Kap. 1427
- ☐ Post 31
- ☐ Post 62
- ☐ Post 70
- ☐ Post 71.4
- ☐ Post 74.3
- ☐ Vassdragsplanlegging

Kap. 1442
- ☐ Aksjon Vannmiljø

Kort beskrivelse av tiltaket (Kan utdypes i vedlegg): ....

....

....

....

....

Total kostnad kr: ___ . 000,-
(Overført fra pkt. 3)

Søknadsbeløp kr: ___ . 000,-

Planlagt oppstart, dato:............

Planlagt ferdigstillelse, dato: ....

117

18.06.95
Fylkesmannen i Møre og Romsdal,
Miljøvernavdelinga

Vår Ref:

Rapportskjema: Tilskott, friluftsliv 1995.

Sendast innan 1.11. 95 til Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, Fylkeshusa, 6400 Molde

Namn på ansvarleg for prosjektet:

Telefon:

Kommune:

Tilskot frå Fylkesmannen kr:

Legg ved spesifisert kostnadsoppgåve!

Resultat, gjennomførte tiltak:

forts.

– Snu arket!

118

18.06.95
Fylkesmannen i Møre og Romsdal,
Miljøvernavdelinga

Resultat / Gjennomførte tiltak forts.:
Send med kopi av skriftleg rapport, avisomtale e.l. .

For dei som er med i KAJA-ordninga

Samla sysselsetjingseffekt - tal på vekeverk:

Merknad:

Stad **Dato** **Underskrift**